

GAZETA OTWARTA DLA KAŻDEGO
WOLNA OD CENZURY

ECHO TYGODNIA

NR 6

\$ 1
CENA

CZWARTEK 4 LISTOPADA 1982

Z OSTATNIEJ CHWILI

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE • Władze zaczęły stosować nową taktykę osmieszania w propagandzie antysolidarnościowej. Dziennik RZECZPOSPOLITA przedstawia przywódców podziemia Bujaka i Lisa jako nieudolnych i nie umiejących podejmować decyzji. Dlaczego podziemie nawołuje do strajków? By nie dopuścić aby w kraju zapanował spokój, by się nie nudzić, by sklepy były puste, by spełnić żądania prezydenta Reagana, odpowiada rezimowa gazeta. • W Warszawie pojawiły się rezimowe plakaty pokazujące pięść rozbijającą okno wystawowe i napis DOSYĆ! • Dotarły wiadomości, że 1 XI w stoczni Gdanskiej odbył się kilkugodzinny masz poparcia dla Solidarności. Władze nie interweniowały. • We środę 3 XI w Warszawie, ze względu na zły stan zdrowia oskarżonego, bezterminowo odroczone proces JANA JÓZEFA LIPSKIEGO, b. członka KOR-u, oskarżonego o spiskowanie w celu obalenia ustroju PRL. • W Afganistanie jeden z przywódców partyzanckich, HALIM, zginął wpadłszy w zasadzkę. Wracał z akcji przeciw sowieckim oddziałom okupacyjnym. • KANADYJSKA KONFERENCJA BISKUPÓW RZYMSKOKATOLICKICH zwróciła się do premiera Trudeau by stanął na czele międzynarodowej kampanii za zniesieniem stanu wojennego w Polsce. • PAPIEŻ JAN PAWEŁ II, na wizycie w Hiszpanii, przemawiając do milionowego tłumu, potępił z wielką siłą rozwody i przerwanie ciąży we wszelkiej postaci. • Na spotkaniu z Polakami w Hiszpanii Ojciec Święty prosił o modły w intencji narodu polskiego i powiedział, że do Hiszpanii przybywali z Polski emigranci którzy walczyli o wolność swej ojczyzny.

11 LISTOPADA DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI W TORONTO

Tegoroczne obchody odbędą się w niedzielę 7 listopada 1982r. Uroczysta Msza św. odprawiona zostanie o godz. 12:15 w kościele św. Stanisława — 12 Denison Ave. Po Mszy św. przemarsz wszystkich organizacji polonijnych do Pomnika Nieznanego Żołnierza przed starym Ratuszem, gdzie nastąpi złożenie wieńca i Apelu Poległych. O godz. 4:30 po południu uroczysta akademia w szkole West Park Secondary School przy Bloor i Dundas. Apelujemy do całej Polonii z Toronto i okolic o liczny udział w powyższych uroczystościach — dla zadokumentowania naszej jedności z krajem ojców naszych i braci w Polsce.

J. BURSKI
prezes Zarządu Okręgu
KPK w Toronto

TYDZIEŃ W POLSCE

Katastrofalna sytuacja gospodarcza w Polsce

DO KATASTROFALNEJ SYTUACJI GOSPODARCZEJ W POLSCE przyznały się władze na plenum Komitetu Centralnego PZPR, które zebrało się w środę 27 ub. m., po raz pierwszy od delegalizacji Solidarności. KC zebrał się w dzień po uchwaleniu przez sejm ustawy o przymusie pracy.

Sekretarz KC Manfred Gorywoda odczytał sprawozdanie Biura Politycznego stwierdzające, że gospodarka się cofa i że równowaga gospodarcza załamała się na skalę, która jest bez precedensu. Gorywoda wymienił błędy poprzednich przywódców popełnione w kierowaniu gospodarką, wspominał nazwiska Edwarda Gierka i Edwarda Babiucha. Obecną sytuację gospodarczą starał się przedstawić jako wynik błędów popełnionych przez poprzednie ekipy rządzące.

1 jako wynik izolacji ekonomicznej PRL narzuconej przez Stany Zjednoczone.

Gorywoda, doradca gospodarczy Jaruzelskiego, stwierdził że przeszkodą jest też "niekorzystna" sytuacja na świecie i sankcje gospodarcze nałożone przez USA w odpowiedzi na wprowadzenie stanu wojennego. Początek upadku gospodarki, wg sprawozdania Biura Politycznego, zbiegł się z strajkami w lipcu 1980 roku, które doprowadziły do powstania Solidarności.

Biuro Polityczne przedstawiło trzyletni plan naprawy gospodarki zmerzący do poprawy zaopatrzenia w żywność i towary konsumpcyjne, do poprawy sytuacji mieszkaniowej, służby zdrowia i do podwyżki zarobków. Nie przedstawiono

ciąg dalszy na str. 3

W NUMERZE

JAK SZUKAĆ
PRACY
W KANADZIE?
STR 7

O STAROŚCI
PRAWDA I NIEPRAWDA

STR 12
PRAWO

POLICJA PRZYCHODZI
NA REWIZJĘ
STR 7

HOROSKOP
STR 16

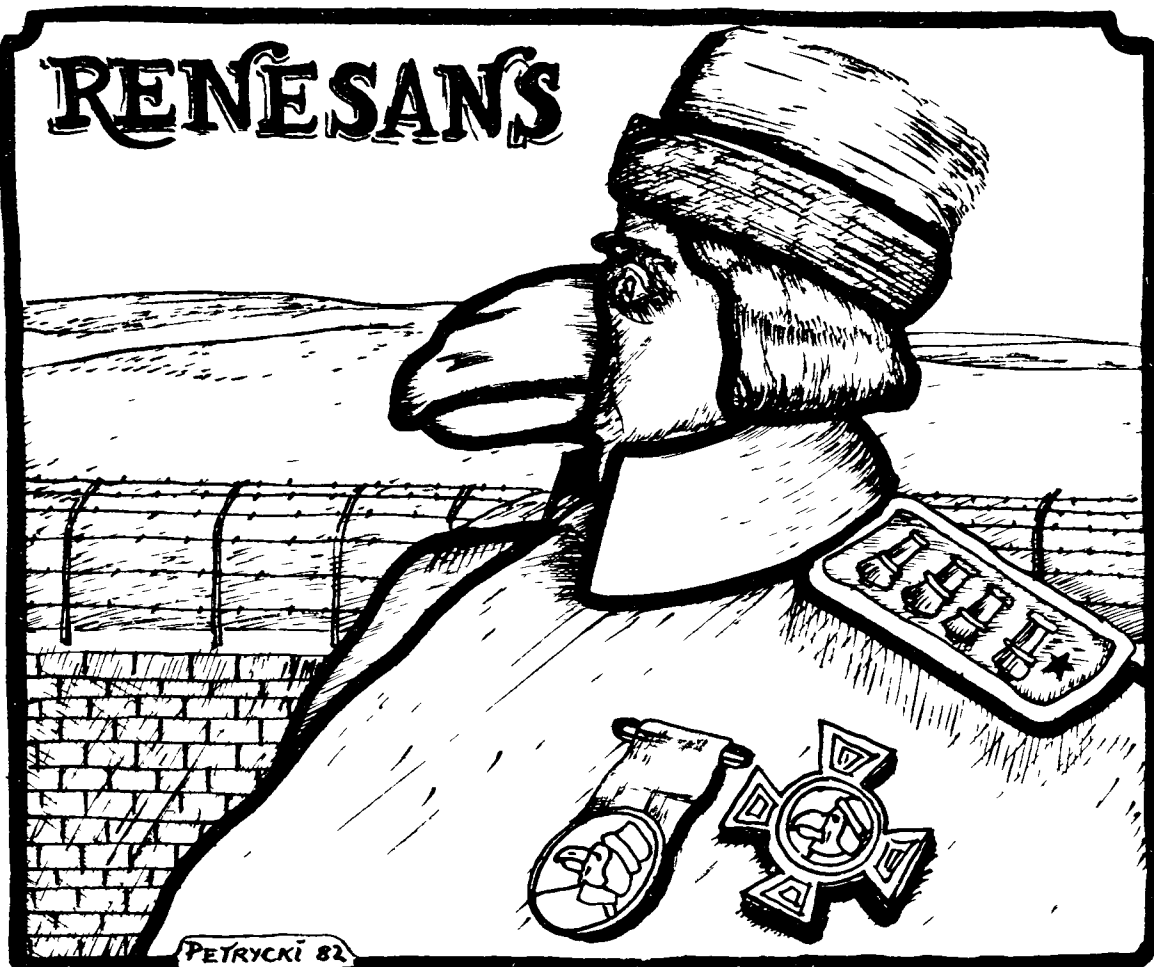
• FELIETON

• PORADNIA ZAUFANIE

• SPORT

• KRZYŻOWKA

• DLA DZIECI

Echo Tygodnia

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

Grazyna Farmus

Grazyna Stonska, Anne Steele, Zofia Bonczą,
Jerzy Rudolf, Leszek Mech, Jun Assahina

i inni

Korespondencję, prenumeraty, materiały
proszę nadsyłać P O Box 503 Station 'D'
Toronto M6P3K1

TELEFON 762-45-73

poniedziałek, wtorek

piątek 9-5 po poł

środa 9-12

PRENUMERATA

\$ 25 PÓLROCZNA

\$ 50 ROCZNA

Strategia siły

TADEUSZ KOWALSKI

Jeżeli ktokolwiek z nas miał jeszcze wątpliwości dotyczące stosunku władz PRL do dążeń społeczeństwa polskiego, to wydarzenia ostatnich tygodni rozwiąły je całkowicie. Delegalizacja "Solidarności" i pozostałych związków zawodowych, brutalne stłumienie spontanicznego strajku w Stoczni Gdańskiej, zapowiedź procesu przywódców KOR-u, śmierć Bogdana Włosika w Nowej Hucie, nasilające się ataki na postawę Kościoła, itd itd

Praktycznie codziennie możemy do tej listy dodawać nowe pozycje. Wszystko to jest absolutnie jednoznacznym dowodem na przyjęcie przez komunistów strategii siłowego rozwiązywania politycznych i społecznych problemów dzisiejszej Polski, a cała działalność przetransformowanych OKON-i i PRON-ów to tylko zasłona dymna dla naiwnych. Zresztą odmowa Wałęsy przystąpienia do PRON-u (dla niewtajemniczonych małe wyjaśnienie, jest to skrót nazwy Patriotyczny Front Porozumienia Narodowego) najlepiej wyjaśnia nam co sędzić o tej instytucji.

Nasuwają się ciekawe skojarzenia, gdy przyjrzymy się temu co dzieje się w tej chwili w ZSRR - tam również trwa zdecydowana rozprawa z każdą postacią opozycji, kulturą i modą zachodnią połączona z wyjątkowo intensywną propagandą antypolską. Oskarża się "Solidarność" i Polaków o kontrewolucję, lenistwo i spowodowanie wszelkich braków rynkowych, szermując chwytliwym hasłem Polacy tylko strajkują, a my musimy na nich pracować.

Wielu obserwatorów sceny politycznej uważa że jest to skoordynowana akcja mająca na celu "oczyszczenie przedpola" do walki o sukcesję po Breżniewie oraz próba powrotu do ortodoksyjnego komunizmu, czyli "zwarcie szeregow w obliczu wspólnego wroga, tj. światowego imperializmu pod przywództwem USA". Imperium sowieckie nie mogąc wypracować żadnego sposobu na zaradzenie własnym kłopotom sięga po wypróbowaną broń wszystkich satrapów - przemoc niszczącą każdego kto ośmiela się mieć inne zdanie niż nieomylna władza.

W takiej sytuacji nie widać możliwości jakichkolwiek pozytywnych rozwiązań w Polsce, narzucona przez władze konfrontacja nasila się nieustannie i można z dużym prawdopodobieństwem przewidywać dalszy rozwój wydarzeń.

W perspektywie najbliższych dni mamy zapowiedziane na 10 listopada strajki i demonstracje (druga rocznica oficjalnej rejestracji "Solidarności"), to samo w dniu 13 grudnia w pierwszą rocznicę wybuchu wojny polsko-jaruzelskiej. Akcje te zgodnie z zapowiedzią władz o bezwzględny ich tłumieniu pociągną za sobą nową falę represji i być może następne ofiary śmiertelne, spowodują dalsze przedłużenie stanu wojennego i postępujący wzrost wzajemnej nienawiści między komunistami a resztą społeczeństwa.

Przyjęta przez Jaruzelskiego polityka stwarzania faktów dokonanych z pominięciem woli narodu stworzyła impas z którego nie widać żadnego wyjścia. Z jednej strony władza uznająca tylko brutalną siłę - a musimy sobie uświadomić, że istnieje w społeczeństwie liczna grupa popierająca te metody, to ci wszyscy którym proces demokratyzacji zagraża utratą przywilejów, stanowisk i pieniędzy, wbrew pobieżnym obserwacjom nie jest ich mało, razem z rodzinami około 3 miliony osób. Po drugiej stronie barykady mamy społeczeństwo coraz bardziej zmęczone trwającym kryzysem, zdesperowane brakiem perspektyw i rosnącą beznadzieją. Przyznać trzeba, że komuniści odnieśli sukces na polu propagandy, gdyż wmówili części społeczeństwa (a szczególnie starszym), że wina za przedłużający się brak poprawy leży po stronie "Solidarności", która to "chce siłą obalić ustrój socjalistyczny" i państwo musi nadal stosować nadzwyczajne środki celem obrony życia i spokoju porządnymi obywateli. W konsekwencji taka polityka zmierzająca do wmuszania kapitulacji społeczeństwa przed władzą i rezygnacji przez nie z żądań wolnościowych może doprowadzić do niekontrolowanego wybuchu (a może o to właśnie chodzi?)

• Wojska irańskie koncentrują się na niespotykanej do tej pory skalę na granicy z Irakiem, w punkcie najbliższym stolicy Iraku. Irak oświadczył, że w razie ataku na Bagdad bądź Basrę użyje "broń masowego rażenia". Przepuszcza się, że będą to rakiety laserowe dostarczone Irakowi przez Francję w ramach dostaw broni na sumę 6 miliardów dol. Konferencja Organizacji Islamskich wysłała misję do Teheranu i Bagdadu z planem pokojowego zakończenia wojny, w której zginęło już ponad 200 tys ludzi.

• Moskwa i Teheran są na najlepszej drodze podpisania 3-letniej umowy o handlu wymiennym. Za gaz wartości 3,7 miliarda dol Rosjanie zapłacą bronią włączając w nią najlepsze czołgi i samoloty wojenne. Do tej pory za gaz irański dla republik kaukaskich Sowiety płaciły złotem.

• W wydanej w Londynie książce "War In Peace" podano, że od czasów zakończenia II wojny światowej w 130 konfliktach zbrojnych w ponad 100 krajach zginęło około 35 mln ludzi. W przytłaczającej większości tych konfliktów ZSRR, W Brytania, USA i Francja odegrały bezpośrednią bądź pośrednią rolę.

• Wysoki funkcjonariusz KGB, 35-letni W A Kuzczkin, uciekł do W Brytanii. Ujawnił m.in. nazwiska kilkudziesięciu szpiegów sowieckich w Zachodniej Europie i na Bliskim Wschodzie oraz szyfry KGB.

• Jest już jasne, że od czasów ucieczki do ZSRR w 1963 r. super-szpiega K Philby zaarrestowany przez Brytyjczyków G Prime jest kolejnym superszpiegiem. W latach 1968-1977 miał dostęp do najtajniejszych informacji NATO. Sowietom ujawnił m.in. szyfry NATO, system wywiadowy NATO, rozmieszczenie brytyjskich i amerykańskich głowic nuklearnych oraz dostarczał na bieżąco informacje o tym, które dywizje NATO znajdują się w danym momencie w pogotowiu bojowym.

• Wybory w Hiszpanii wygrała Socjalistyczna Partia Robotnicza. Jej przywódca, 40-letni prawnik Felipe Gonzalez, został premierem Hiszpanii. Socjaliści zdobyli 46 głosów i 201 miejsc w 350-osobowych Kortezach. Na drugim miejscu uplasowali się prawicowcy, zrzeszeni pod przywództwem byłego twardegłowego ministra w rządzie Franco, M Fragi, w Związku Ludowym. Zdobyli oni 25 głosów i 105 miejsc w Kortezach. Klęskę poniosły

• rządzące partie centrystyczne, oraz komuniści, którzy zredukowani zostali z 23 mandatów w poprzednich Kortezach do 5. Podkreśla się dużą frekwencję wyborczą na 26,6 mln uprawnionych do głosowania w wyborach wzięło udział 79,5

• L Breżniew w przemówieniu do oficerów armii sowieckiej oskarżył USA o brutalne ataki na komunizm, powodowanie szalenczego wyścigu zbrojeń, wybór kursu stalego zaostrzania stosunków z ZSRR. Według Breżniewa najbardziej winny jest sam prezydent Reagan. Dwa dni później członek BP KPZR K Czernienko, prawdopodobny następca Breżniewa, oznajmił, że dopóki trwa kadencja Reagana Moskwa nie liczy na poprawę stosunków z USA i rozważa kwestię całkowitego ich zamrożenia.

• M Thatcher wraz z H Kohlem odwiedziła Berlin Zachodni. Była to jej pierwsza wizyta w tym mieście. Złożyła wieniec pod krzyżami upamiętniającymi śmierć 8 młodych ludzi zastrzelonych przez strażników NRD podczas próby ucieczki. Pod murem berlińskim oznajmiła m.in. "Nigdy nie widziałam coś tak szokującego w całym moim życiu. Mur berliński dowodzi, że gdy ludzie się wolni w wyborach, wybierają wolność".

• Literacką nagrodę Nobla zdobył 55-letni Kolumbijczyk Gabriel Garcia Marquez. Od ponad 20 lat z powodu swych socjalistycznych przekonań i zażyłej przyjaźni z premierem Kuby F Castro, znajduje się w własnym wyborze poza granicami Kolumbii. Najważniejsze pozycje w jego dorobku pisarskim stanowią "100 lat samotności", która opublikowana po hiszpańsku w 1967 została przetłumaczona na ponad 50 języków i sprzedana w ponad 10 mln sztuk oraz opublikowana w 1975 "Jesień patriarchy" - studium tyranii i dyktatury na przykładzie starego generała łacinoamerykańskiego uwielbianego władzę.

• Sowiecki dysydent, A Sacharow poinformował listownie zachodnich korespondentów, że agenci KGB ukradli z jego samochodu teczkę, w której znajdowało się 900 stron rękopisu i 500 maszynopisu jego wspomnień oraz 6 tomów jego osobistego dziennika.

• W zamieszkach religijnych w nigeryjskim mieście Maiduguri zginęło 350 ludzi w tym 100 policjantów.

• M Thatcher oświadczyła, że wojna falklandzka kosztowała W Brytanię 1,5 miliarda dolarów.

• Zmarł w wieku lat 75 były premier Francji, P Mendes-France, który w 1954 zakończył francuską wojnę w Indochinach oraz uczony kanadyjski Hans Selye, który pierwszy stwierdził, że stres zabija.

• H Schmidt, były kanclerz RFN zrezygnował z nominacji SPD na kanclerza w wyborach w marcu 1983. Przywódca SPD, Willy Brandt oznajmił, że SPD mianowała kandydatem na kanclerza ministra sprawiedliwości w byłym rządzie Schmidta, 56-letniego Hansa Vogela.

• W Płn Irlandii matka porwanego 16-letniego katolika błagała protestantów za pośrednictwem telewizji o niezabijanie syna i wzięcie w zamian jej życia Marksistowski odłam IRA oznajmił, że jeśli chłopiec zginie, zostanie zamordowanych w odwecie trzech protestantów.

• Włoska policja zaarrestowała poszukiwaną od dawna 28-letnią członkinię Czerwonych Brygad, Susanne Ronconi, oskarżając ją o udział w 133 atakach terrorystycznych w ciągu ostatnich 10 lat.

• Wstępne wyniki spisu wyborczego w Chinach pozwalają oficjalnie stwierdzić, że Chińczyków jest już ponad miliard. Dokładnie 1 031 882 511 na pierwszą minutę 1 lipca.

• W Australii proces stulecia Linda Chamberlain, w ósmym miesiącu ciąży i zona księdza Adwentystów Dnia Siódmego, została uznana winną zabójstwa 9-miesięcznej córki i skazano ją na dożywocie. Swe czwarte dziecko urodziła w więzieniu, a w świetle prawa australijskiego o warunkowe zwolnienie będzie mogła wystąpić po 10 latach więzienia.

• Brytyjski lord Clancarty oznajmił, że 20 lutego 1954 roku w Bazie Lotniczej w Kalifornii miało miejsce spotkanie między prezydentem Eisenhowerem a UFO. Według lorda w bazie wylądowało 5 pojazdów UFO. Dwa w kształcie cygara, trzy w kształcie cylindrycznego spodka. Przybysze byli podobni do ludzi, ale nie w pełni. Mogli oddychać bez hełmów. Nie powiedzieli skąd przybyli. Oświadczyli, że chcą nauczyć wielu rzeczy ludzi na ziemi. Ujawnili swą nadnaturalną siłę i to, że mogą stać się niewidocznymi. Na koniec oderali od prezydenta i pięciu innych ziemskich świadków spotkania przysięgę nieujawnienia ich wizyty i odlecieli. Lord dowiedział się o wizycie od emerytowanego pułkownika lotnictwa, który był jednym z 6 świadków.

• W Malajzji trwa polowanie na 8-metrowego krokodyla-ludozercę, który jak dotąd zabił 11 osób i zranił 6.

• W Płd Afryce pyton 5-metrowej długości zaatakował 14-letniego pasterza kóz owijając się wokół jego ciała. Chłopiec poradził sobie z pytonem zagryzając go na śmierć.

AMERYKA

KRONIKA KANADYJSKA

● W Quebecu powsta prowincjonalny oddział PC. Przywódcą jej został 58 letni Gaston Rivard. W przemówieniu do członków organizacji powiedział że partia Konserwatywna jest potrzebna w prowincji gdyż obie działające partie są socjalistyczne przy czym jedna z nich separatystyczna druga federalistyczna.

"Nie jesteśmy ani socjalistami ani separatystami" składował

● Dzisiaj wznowienia sensacyjnego procesu 10 byłych i obecnych pracowników RCMP, oskarżonych o kradzież w 1973 roku listy członków Partii Quebecois 4 innych oficerów policji będzie odpowiadać za próbę porwania informatorów 11 listopada

● Siedmiu Kanadyjczyków otrzymało nagrody od NASA za prace mechaniczne związane z programem space shuttle

● Minister emigracji i zatrudnienia Lloyd Axworthy wysunął w parlamencie propozycję walki z bezrobociem. Apelując do posłów do parlamentu o zjednoczenie stwierdził, że jednym ze sposobów walki z bezrobociem może być obniżenie kwoty imigracyjnej. Propozycja ta może oznaczać ograniczenie liczby przyjmowanych uchodźców - w tym z Polski

● Postrzelony został podczas bójki, z własnego rewolweru, Glen Bacon. Wydarzenie, które miało miejsce w Toronto jest drugim tego typu wypadkiem od roku

● Jodi Yvonne Rutledge z Manitoby została wybrana Miss Kanady na 1983 rok

● OD NOWEGO ROKU PODATKI PÓJDA W GÓRĘ. W Ontario żonaty podatnik z dwojgiem dzieci, zarabiający przeciętnie 21,780 dolarów, będzie płacił o 41 dolarów więcej podatku. Nieznanca o tych samych dochodach będą płacić o 52 dolary więcej

● WIĘCEJ BĘDZIEMY TEŻ PŁACIC W KANADZIE ZA UBEZPIECZENIE OD BEZROBOCIA. W Ontario gospodarstwo domowe o przeciętnym dochodzie płacić będzie o 130 dolarów więcej. Nieznanca o tych samych dochodach będą płacić o 182 dolary więcej

● TRWA WOJNA MIĘDZY ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI A RZĄDEM ONTARYJSKIM, oświadczył Sean O'Flynn, przywódca Ontario Public Service Employees Union (związek zawodowy pracowników służb publicznych). Przyczyna ograniczenia podwyżek płac dla 500 tys pracowników w Ontario do 5 proc w ciągu 12 mies zaczynających się od 1 października br

KRONIKA AMERYKANSKA

Wybory na półmetku. We wtorek 2 listopada Amerykanie wybierali 435 członków Kongresu USA, 33 członków Senatu USA i 36 gubernatorów stanów. Wybory przypadły na połowę czteroletniej kadencji prezydenta Reagana.

O co chodziło w wyborach? W wielu wypadkach sprawy lokalne odgrywały większą rolę, niż współzawodnictwo między Konserwatystami Reagana a Demokratami. Wybory były też jednak próbą popularności programu gospodarczego prezydenta i jego partii.

Reaganowi udało się ograniczyć inflację, lecz kraj zapłacił za to wysoką cenę. Deficyt rządu federalnego jest obecnie większy niż kiedykolwiek w przeszłości. Spowodowały to propozycje prezydenta by bardzo znacznie zwiększyć budżet obronny a także nie ograniczony wzrost wydatków, głównie na emerytury. Przez rok deficyt ten powodował, że stopa procentowa szła w górę, podczas gdy inflacja malała. W rezultacie bezrobocie i bankructwa osiągnęły rekordowy poziom.

W wyborach istotną rolę odegrało też dążenie wielu kobiet amerykańskich do zdobycia stanowisk politycznych i udziału w władzy. Liczba kobiet kandydujących w stanach takich jak Floryda wzrosła ogromnie.

Prezydent Reagan szczyci się, że ceny towarów konsumpcyjnych wzrosły we wrześniu br tylko o dwie dziesiąte procenta. Jednocześnie jednak w pierwszym tygodniu listopada Departament Pracy wypłacił zasiłki dla bezrobotnych 4,6 milionom Amerykanów — rekord od czasu, kiedy zaczęto wypłacać zasiłki dla bezrobotnych w USA w 1935 roku.

Z OSTATNIEJ CHWILI

WYNIKI WYBORÓW W USA wskazują, że Amerykanie udzielili prezydentowi Reaganowi nagany za wyniki jego konserwatywnej polityki gospodarczej. Pozostająca w opozycji partia demokratyczna zdobyła sporo terytorium, w tym nowe fotele w Kongresie i nowe stanowiska gubernatorów stanów. Republikanie utrzymali jednak kontrolę w Senacie, co daje Reaganowi szansę na utrzymanie dotychczasowego kursu.

ZE ŚWIATA

W niedzielę 31 listopada Papież Jan Paweł II rozpoczął 10-dniową wizytę w Hiszpanii. W poniedziałek celebrował mszę św dla 200 tys wiernych w Avili i spotkał się z kilkoma tysiącami sióstr zakonnych z którymi zartował i śpiewał. We wtorek przybył do pałacu królewskiego, gdzie uściśnął

● W kampanii wyborczej na stanowisko gubernatora stanu Nowy York Lew Lehrman, kandydat Republikanów, wydał ponad 11 mln dol, a kandydat Demokratów Mario Cuomo około 4,5 mln. Wygrał

BISKUPI KATOLICCY PRZECIWI BRONI ATOMOWEJ Amerykański Episkopat wystąpił z propozycją listu pasterskiego potępiającego tego, kto pierwszy użyje broni atomowej nawet w obronie przeciw inwazji i każdego kto użyje broni atomowej przeciw celom cywilnym nawet jeśli przedtem bron nuklearna zostanie użyta przeciw miastom amerykańskim. Broń atomowa jako zasadniczy czynnik powstrzymujący Sowiety przed agresją na kraje Zachodu jest podstawą obecnej doktryny obronnej USA i Paktu Północnoatlantyckiego (NATO). Biskupi określili tę doktrynę jako niemoralną.

NIE BĘDZIEMY STRAJKOWAC POSTANOWILI PRACOWNICY CHRYSLERA, mimo, że nadal twierdzą, że należą im się podwyżki przed świętami. 50 tysięcy pracowników Chryslera zarabia przeciętnie o 100 dol mniej tygodniowo niż pracownicy Forda i General Motors. Zgodzili się na to przed dwoma laty, by uratować firmę od bankructwa. Ostatnio jednak prezydent Chryslera Lee Iacocca oświadczył, że w ciągu lata firma wypracowała rezerwę gotówkową w wysokości miliarda dolarów. Mimo tego załogi głosowały przeciw strajkowi 2 do 1. Powód zbliża się zima a zasiłek strajkowy wypłacany PRZEZ ZWIĄZEK ZAWODOWY WYNOŚI TYLKO NIECO WIĘCEJ NIŻ ± 25 PROCENT ZAROBKÓW.

TYDZIEŃ W POLSCE

Ciąg dalszy ze str 1

jednak konkretnych środków, które pozwoliłyby osiągnąć te cele. Ostrzeżono przed optymizmem - Gorywoda oświadczył "Sytuacji społeczno-gospodarczej nie da się zmienić radykalnie z dnia na dzień".

Generał Jaruzelski, otwierając plenum 200-osobowego Komitetu Centralnego przyznał, że próby ożywienia gospodarki zostały zahamowane lub zablokowane i wezwał KC do rozwiązania tego problemu.

TEGO SAMEGO DNIA PREZYDENT USA REAGAN zawiesił status PRL jako "najbardziej uprzywilejowanego kraju" w stosunkach gospodarczych z Stanami Zjednoczonymi. Na skutek tego cło na towary importowane z PRL do USA pójdzie w górę.

Władze stanu wojennego zareagowały niezwłocznie gwałtownym protestem. Oficjalna agencja PAP stwierdziła, że decyzja Reagana

jest "czarną kartą w historii stosunków polsko-amerykańskich". Władze oskarżyły Stany Zjednoczone o hipokryzję i o mieszanie się w wewnętrzne sprawy PRL. Decyzję Reagana określono jako "szczególnie perfidną". Minister handlu zagranicznego Tadeusz Nestorowicz stwierdził, że nowe sankcje (odebranie PRL statusu "najbardziej uprzywilejowanego kraju") kosztować będą PRL 40 milionów dolarów rocznie.

Amerykanscy ekonomiści i politycy podkreślali, że nowe sankcje Reagana będą miały tylko małe znaczenie gospodarcze i są krokiem o charakterze symbolicznym, wyrażającym potępienie prezydenta wobec represji w Polsce. Prezydent zapowiedział kontynuację i zwiększenie pomocy charytatywnej dla Polaków.

W odpowiedzi na nowe amerykańskie sankcje władze PRL wezwały też do zacieśnienia stosunków gospodarczych z Moskwą.

KONFISKATA MIENIA

SOLIDARNOŚCI

Władze stanu wojennego przygotowują zalegalizowanie konfiskaty mienia Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność. W piątek 29 X polecono ministrowi pracy i opieki społecznej przygotowanie dekretu rządowego uprawomocniającego wywłaszczenie mienia Solidarności, zdelegalizowanej przez sejm 8 października. Poinformowała o tym Polska Agencja Prasowa.

Skonfiskowane mienie Solidarności ma zostać przekazane nowym związkom zawodowym, kontrolowanym przez władze.

Konfiskatę mienia Solidarności przeprowadzono natychmiast po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. Związek, który liczył ok 10 milionów członków, miał obszerne pomieszczenia biurowe we wszystkich miastach w Polsce, sieć łączności dalekopisowej i wiele własnego, nowoczesnego sprzętu drukarskiego ofiarowanego przez związki zawodowe na Zachodzie. Na kontach bankowych Solidarności znajdowały się znaczne sumy ze składek członkowskich i donacji.

Część pieniędzy udało się wycofać z banków zanim położyły na nich rękę władze. Korzysta z nich obecnie Solidarność działająca w podziemiu.

TRYBUNA LUDU ATAKUJE USA

W dniu 29 października TRYBUNA LUDU oskarżyła Stany Zjednoczone o próbę spowodowania wybuchu w bloku sowieckim poprzez podżeganie do zamieszek w Polsce.

PRYMAS GLEMP

PRZECIWNY STRAJKOM

W Dzień Zaduszny 1 listopada telewizja PRL wiele miejsca poświęciła w wieczornym dzienniku wystąpieniu Prymasa Polski ks arcybiskupa Józefa Glempa poświęconemu nowej fali strajków do których ostatnio wezwała działająca w podziemiu Tymczasowa Krajowa Komisja Koordynacyjna Solidarności.

Na konferencji prasowej we Włoszech Prymas oświadczył, że Kościół w Polsce nie popiera wezwania Solidarności do strajku w dniu 10 listopada, gdyż strajk taki mógłby tylko doprowadzić do "dalszych represji".

Ciąg dalszy na str 4

TYDZIEŃ W POLSCE

Ciąg dalszy ze str 3

Prymas oświadczył też, że Episkopat nie popiera sankcji gospodarczych narzuconych przez Stany Zjednoczone, które "odczuwa cały naród"

TWARDOGŁOWI ŻĄDAJĄ
REPRESJI, CZYSTKI W PZPR,
NASILENIA WALKI
Z KOŚCIOŁEM

W liście zaadresowanym do "towarzyszy w Poznaniu", lecz faktycznie do znacznie szerszej publiczności, twardogłowy Tadeusz Grabski, były członek Biura Politycznego partii, domaga się użycia siły dla zgniecenia wszelkiej opozycji. List który dotarł do dziennikarzy zachodnich z końcem października, stwierdza

Wszystkie środki, nie wyłączając siły, muszą zostać użyte w celu zgniecenia "zorganizowanej kontrrewolucji". "Lepiej posłużyć się siłą i całą surowością prawa przeciw kontrrewolucjonistom, niż stosować środki przymusu wobec robotników"

Mimo delegalizacji Solidarności, stwierdza Grabski, PRL znajduje się dziś w większym niebezpieczeństwie niż przed rokiem, przed wprowadzeniem stanu wojennego. Obecna polityka władz grozi "nowym konfliktem społecznym" i wybuchem nieporównanie większym, niż "awantury politycznego podziemia".

Aby "ocalić kraj od samozniszczenia" konieczne jest, zdaniem Grabskiego

- * ostateczne wyeliminowanie antykomunistycznego podziemia
- * "rewolucyjna, ideologiczna czystka w partii"
- * odstąpienie od zasadniczych elementów reformy gospodarczej zapoczątkowanej w styczniu
- * atak na Kościół

Grabski oświadcza, że partię niszczą bezczynność, obojętność i dezercje członków. Tymczasem "przywództwo całej prawicy społecznej, która dąży nie do reform lecz do zmiany systemu, przejęła reakcyjną część kleru, włączając w to najwyższych dygnitarzy kościoła rzymskokatolickiego".

Dodaje, że "nie przygotowano żadnego konkretnego programu gospodarczego" i w rezultacie "warunki życiowe ludzi pracy uległy dramatycznemu pogorszeniu".

Grabski został usunięty z Biura Politycznego w zjeździe partii w lipcu 1981 r. a przed dwoma tygodniami został szefem misji handlowej PRL w Niemczech Wschodnich, jak poinformował rzecznik władz.

Sądzi się, że list Grabskiego jest fragmentem nowej ofensywy twardogłowych zmierzających do przejęcia kontroli nad krajem. Nie jest wykluczone, że cieszą się oni poparciem Moskwy.

List był poprzedzony serią coraz ostrzejszych wystąpień w ZSRR krytykujących sytuację w Polsce.

REŻIM STRASZY
PRZEDŁUŻENIEM
STANU WOJENNEGO

Rzecznik rządu Jerzy Urban oświadczył 31 października na konferencji prasowej dla zagranicznych dziennikarzy, że protesty i strajki zapowiedziane przez podziemie na miesiąc listopad mogą tylko doprowadzić do przedłużenia stanu wojennego. Stwierdził też, że Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego rządząca obecnie krajem nadal chce przekazać władzę cywilom z końcem bieżącego roku. Chodzi oczywiście o "przekazanie władzy" Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Powiedział, że nie będzie mogło dojść do "przekazania władzy", jeśli sytuacja w kraju się pogorszy.

Dokończenie na str 10

Gdzie spogląda Hiszpania?

Zbigniew Farmus

Militarny zamach stanu ciągle wisi nad Hiszpanią

25 głosów dla prawicy, na czele której stoi człowiek Franco Fraga, człowiek o którym mówi się, że wykładając na uniwersytecie wymachiwał pistoletem, jest wymownym dowodem, że siły antydemokratyczne są potężne, a Hiszpania spolaryzowana. Zwazmy także, że po śmierci Franco miały miejsce 4 poważne próby zamachu stanu i że raz tylko dzięki stanowczej prodemokratycznej postawie króla zamachowcom nie powiodło się. Przywódca jednej z prób pułkownik A Tejero pomimo odsadywania 30 lat więzienia decyzją sądu cywilnego został wciągnięty na listę wyborczą i wyborcy głosowali na niego. Profrankistowskie są nadal armia, policja i sądownictwo, a próby wymiany kadr nie powiodły się. Nie bez znaczenia jest także fakt, że ludzie bogaci w Hiszpanii i związane z nimi grupy nacisku boją się wszystkiego co pachnie komunizmem, który to strach jest w Hiszpanii wzmacniany pamięcią czerwonego terroru z czasów wojny domowej i komunistycznych pomysłów ekonomicznych.

Gdy już było wiadomo, że wygrali socjaliści, M Fraga oświadczył, że jego partia będzie "lojalną partią opozycyjną", ale nie omieszkał dodać, że także "efektywną". Zasugerował tym samym, że sprawa granic tej efektywności leży w tym jak czerwony okaze się rząd Gonzaleza. Można się domyślać już tylko, że gdy socjaliści zaczną się czerwienić efektywność prawicy zamieni się w próbę efektywnego usunięcia rządu Gonzaleza.

Błado-różowy Gonzalez zna granice

Socjalistyczna Partia Robotnicza jest w zasadzie partią Gonzaleza. To on wyrzucił z jej słownictwa marksizm i to on nie ugiął się, w związku z tym, przed atakiem tej partii, rezygnując z przywództwa, by po kilku miesiącach powrócić jako lider niekwestionowany. Ten urodzony w Seville, w 3 lata po zakończeniu wojny domowej, syn farmera, uczeń zakonników, prawnik z wykształcenia uchodzi za człowieka umiarkowanego, idącego na wiele kompromisów i realistycznego. Znam granice zmian w post-frankistowskiej Hiszpanii - stale oznajmia Gonzalez - i nie pójde za daleko. Armia jest wciąż czujna i wciąż czeka. Jego słowa znajdują staranne pokrycie w czynach. W efekcie zdobył opinię błado-różowego socjalisty-pragmatyka. A więc właściwego człowieka we właściwym momencie, takiego, który poprowadzi bez wstrząsów Hiszpanię do demokracji, gdyż mając poparcie ludu i związków zawodowych nie sprowokuje do ataku bogaczy, armii i policji.

Jaki jest program Gonzaleza? Odrzuca

Kiedy 28 marca 1939 wojska generała Franco zdobyły Madryt, kończąc zwycięstwem antykomunistów 3-letnią wojnę domową w Hiszpanii, rozpoczynał się 36-letni okres autorytarnych i totalitarnych rządów caudillo. Ludzie z czasem przyzwyczaili się jakos. Te milion ofiar wojny domowej wydawało się coraz bardziej odległe. Na kilka lat przed śmiercią Franco zaczęto stawiać namętne pytania co po nim z Hiszpanią?, kto przejmie władzę?, czy nie wybuchnie nowa wojna domowa?, czy Hiszpania skroi inny garnitur ustrojowy niż wódzowski?, czy Hiszpanię da się zreformować? Były to pytania ciekawe i zasadnicze nie tylko dla Hiszpanów.

Francisco zmarł 20 listopada 1975 roku. W dwa dni później Juan Carlos został królem Hiszpanii. W 1976 ogłoszono projekt zmiany konstytucji - by umożliwić przejście do demokracji. W kwietniu następnego roku zdelegalizowano frankistowską Falangę, a zalegalizowano Hiszpańską Partię Komunistyczną. Z wygnania powrócił jej przywódca Santiago Carrillo. W 1978 Hiszpania otrzymała nową konstytucję. Nikt już nie ma wątpliwości, że król i olbrzymia część narodu chcą Hiszpanii demokratycznej.

W 1977 odbyły się pierwsze, od czasów wojny domowej, wybory demokratyczne. Wygrały je partie centrystyczne pod przywództwem M Suareza. Te same partie utrzymały władzę po wyborach 1979, ale w ostatnich wyborach z dnia 28 października br., partie te pomiosły druzgocącą klęskę. Liczba ich miejsc poselskich spadła z 168 do 13. Niemniejszą klęskę zanotowali komunisty. Z 23 mandatów wyborcy zredukowali ich do 5. Komuniści okazali się za radykalni i skompromitowani powiązani z Moskwą. Centryści nie stanowili już złotego środka gdyż Hiszpania spolaryzowała się.

Kto odniósł zwycięstwo? Cyfry są proste. Socjalistyczna Partia Robotnicza zdobyła 46% głosów, tzn 201 mandatów na 350 w izbie niższej Kortezów. Wielka zwyżka mandatów, gdyż w poprzednich wyborach zdobyli jedynie 80. Na drugim miejscu uplasowali się prawicowcy zrzeszeni w Związku Popularnym pod przywództwem 59-letniego Manuela Frago - zausznika Franco, jego ambasadora w Londynie i ministra w rządzie. Jego partia zdobyła 105 mandatów (25% głosów, gdy w wyborach poprzednich tylko 5%.

Ale o wiele bardziej zasadniczym problemem niż same cyfrowe wyniki wyborów jest pytanie co kryje się za tymi cyframi? Tutaj dwie kwestie są najważniejsze: a) czy Hiszpania wkroczyła już trwale na drogę demokracji i czy wymiana ustrojowa jest już nieodwracalna, b) jakimi socjalistami są obecni premier Gonzalez i jego partia?

upanstwowiecie i reformę rolną. Utrzymuje, że wolne przedsiębiorstwo prywatne jest kluczem sukcesu gospodarczego. Pragnie znacjonalizować jedynie system elektryczny w kraju. Zapewnia, że w ciągu 4 lat stworzy 800 tys miejsc pracy co w Hiszpanii, w której jest obecnie 2 mln bezrobotnych (najwyższe bezrobocie w Europie Zachodniej) ma kapitalne znaczenie. Podkreśla, że w Hiszpanii jest mnóstwo nierówności i że pragnie je znieść, ale nie techniką wywłaszczenia wywłaszczycieli czyli zrównania w biedzie przez pozbycie się bogatych, lecz metodą likwidacji nędzy i zmniejszania liczby biednych. W polityce zagranicznej nie przewiduje niczego radykalnego. W kampanii wyborczej obiecywał co prawda ogólnonarodowe referendum nad przynależnością Hiszpanii do NATO, ale już jako premier może się natknąć na przeszkody i zmienić zdanie. W tej kwestii musimy poczekać.

Siły antydemokratyczne i profrankistowskie zaakceptowały sytuację wolnych wyborów i zwycięstwo socjalisty. Przyszłość demokracji w Hiszpanii zależy od tego czy Gonzalez zdoła tak prowadzić politykę by siły te tolerowały jego rządy przez całą kadencję. W tym celu Gonzalez ~~musiał dowieść, że pomimo~~ palenia cygar, które osobiscie mu przesyła Fidel Castro, nie zamierza wystrychnąć na dudka zwolenników rządów militarnych, tak jak jego znajomy Castro wystrychnął Amerykanów. Raczej ma duże szanse, gdyż nie pójdzie poza to co mówi, a to co mówi jest tym co myśli. Gonzalez stale podkreśla, że demokracja hiszpańska ma dopiero 7 lat, jest wciąż niemowlęciem i że wciąż uczy się chodzić, nie należy jej narazac na to, by ktos zechciał jej dać klapsa bądź podstawic nogę. A jeśli Gonzalez wytrzyma jako premier całą kadencję nowe wybory odbędą się już w Hiszpanii ugruntowanej demokracji, w której groźbą militarnej dyktatury nikt już nie będzie się przejmował.

W perspektywie historycznej zwycięstwo socjalistów w Hiszpanii nanosi kolejną czerwoną flagę na Zachodnią Europę. Nie twierdzą, że już Gonzalez będzie chciał się z Breznievem, albo ze socjaldemokracją zrzeszeni w Socjalistyczną Międzynarodówkę, której wiceprzewodniczącym jest Gonzalez, dogadają się już teraz z komunistami sowieckimi, ale wachlarz środków kokieterijnych jakie do tej pory socjaldemokracy stosują wobec Sowietów ciągle ten pad w objęcia komunisty przygotowuje. W tym ujęciu padł kolejny silny bastion antysowietyzmu i chcąc nie chcąc trzeba co raz częściej spoglądać na USA jak na samotną fortecę antysowiecką. Dokąd zmierzasz Zachodnio Europo? Pozbyłaś się caudillo, masz nowego socjalistę. A na

SOLIDARNOŚĆ

BIULETYN INFORMACYJNY

DO ŚRODOWISKA

EMIGRACYJNY

apel kos

Kryzys jaki przeżywa społeczeństwo polskie nie jest sprawą wewnętrzną Polski, nie dlatego tylko, że WRON jest reprezentantem sowieckich władz okupacyjnych, lecz także dlatego, że kryzys polski jest szczególnie ostrym i jaskrawym przykładem generalnego kryzysu całego imperium sowieckiego Rumunia znajduje się na krawędzi katastrofy ekonomicznej, rodzący się tam ruch wolnych związków zawodowych jest zaciekłe zwalczany przez władzę W pograżonej w marazmie gospodarczym Czechosłowacji od lat rozwija się ruch opozycji wewnętrznej, zbliżony do polskiej opozycji przedsierpniowej Coraz silniej rozwija się antymilitarystyczny ruch młodzieży w NRD /ostatnio zdelegalizowany/ W samym ZSRR kryzys ekonomiczny jest faktem, władzom nie udało się stłumić ruchu dysydenckiego, a sprzeczności narodowościowe stale się nasilają Konfrontacja między ekonomicznymi i politycznymi dążeniami społeczeństwa a archaicznym i niesprawiedliwym systemem politycznym we wszystkich krajach Obozu jest nieunikniona Narody Europy Wschodniej mają za sobą historię uprzedzeń i waśni, a często krwawych, zjadliwych walk Sowiecki totalizm, który po zbawił nasze narody narodowej tożsamości i autonomicznej reprezentacji, zamroził możliwość autentycznego porozumienia, zasilał się właściwymi sobie fasadowymi deklaracjami o przyjaźni i współpracy Pod osłoną tej fasady prowadzona jest od lat konsekwentna i przemyślana polityka podsycania wrogości, antagonizmów i podziałów Z drugiej jednak strony w sposób niezamierzony, sowiecki totalizm zjednoczył nas poczuciem wspólnego losu i wynikającym zeń pragnieniem wolności Aktywizacja tego poczucia wspólnoty i wypływające z niego działania są potrzebą chwili Polska "Solidarność" zwyciężyła w Sierpniu dzięki zwykłej ludzkiej solidarności, dzięki temu, że władza nie była w stanie zniszczyć owego poczucia wspólnoty losów, jakże wystąpiły w skali całego polskiego społeczeństwa Dziś potrzebna jest solidarność wszystkich społeczeństw poddanych jarzmu totalitarnego dyktatu Moskwy Jeżeli WRON zwycięży w swej wojnie ze społeczeństwem polskim, demokratyczne dążenia pozostałych społeczeństw Obozu zostaną stłumione Wiemy, że taka solidarność nie może powstać z dnia na dzień Wiemy, że na przeszkodzie leżą zadawnione urazy i ciężkie nieraz krzywdy wzajemne W tej sprawie niezbędny jest dialog, wzajemna prezentacja stanowisk, zmutne wypracowanie poglądów Proces taki nie jest dziś możliwy w krajach Europy Wschodniej Jedynym miejscem, gdzie może się on dokonywać swobodnie jest emigracja Wzywamy więc emigracyjnych działaczy politycznych i intelektualistów wszystkich krajów obozu do podjęcia takiego dialogu Wzywamy ich do wypracowania wspólnego stanowiska, które mimo nieuchronnych różnic politycznych, mimo trudnych czasem do przewyciężenia uprzedzeń narodowościowych, stanowiłoby podstawę porozumienia i współpracy wszystkich antytalitarnych ruchów w krajach Obozu Deklaracja takiego współdziałania w walce z sowieckim imperializmem winna stać się odpowiedzią na Posłanie Pierwszego Krajowego Zjazdu Solidarności do ludzi pracy krajów Europy Wschodniej, uchwalone wówczas, gdy społeczeństwo polskie mogło przemawiać pełnym głosem Dziś, kiedy głos ten jest zdławiony, niech przemówi, w imię ujarzmionych społeczeństw Europy Wschodniej - emigracja Mimo różnic narodowych, politycznych, religijnych, w imieniu solidarności wszystkich więźniów Obozu

Komitet Oporu Społecznego
Warszawa 1 czerwca 1982

UCZELNIE

Uniwersytet Śląski Uczelniana komisja weryfikacyjna na podstawie list przygotowanych przez Rady Wydziałów i wytycznych SB przygotowała wymówienie dla około 50 pracowników naukowo-dydaktycznych, wszystkich internowanych, działaczy "Solidarności" i tych, którzy wystąpili z PZPR Ponadto rektor S Klimaszewski podjął jednoosobową decyzję o dalszych relegacjach Na listach do wyrzucenia znalazło się łącznie około 100 pracowników naukowo-dydaktycznych /W okopach z 2 07/

Politechnika Śląska Zwolniono około 200 pracowników Zlikwidowano Instytut Fizyki Teoretycznej Inne nieprawomyślne instytuty pozbawiono samodzielności Wszystkie zwolnienia miały charakter polityczny Wyrzuceni mają zakaz pracy nauczycielskiej na terenie całej Polski Weryfikacją kierował profesor Marian Starczewski, mianowany po wojnie rektorem /Szeptem z 12 07/

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu 4 sierpnia odwołano demokratycznie wybrane władze Uniwersytetu rektora S Dębińskiego oraz prorektorów W Bojarskiego i S Kalembkę Senat pod naciskiem Ministerstwa zgodził się na nowych kandydatów Władze zatwierdziły już prof Kopcewicza na stanowisko rektora /TIS nr 31 i 32/

Politechnika Krakowska Rektor profesor Ciesielski został 31 lipca odwołany na pospiesznie zorganizowanym przez PZPR posiedzeniu Senatu Profesor Ciesielski zarządził pisemnego uzasadnienia wraz z poświadczeniem, że w okresie urzędowania nie przekroczył swoich kompetencji - toczy się bowiem przeciw niemu sprawa wytoczona przez A Jaroszewicza /syna byłego promienta / Odwołano także prorektora profesora Górskiego Prorektorzy prof prof Ziebroń i Mizioł zrezygnowali ze swoich funkcji /Aktualności BI i RKW Małopolska nr 30/

Politechnika Gdańska W dniu 13 lipca br podczas autokarowego objazdu naukowego studentów Wydziału Architektury i Urbanistyki wyrysowano palcem na szybach cztery napisy związane z "Solidarnością" Napisy zostały starte, tajniak spisał personalia kierujących objazdem - następnie cała grupa udała się na miejscowy posterunek w celu wyjaśnienia incydentu Wydawało się, że sprawa została zakończona Jednak nadgorliwość władz uczelni przeszła wszelkie oczekiwania Oto stan represji na dzień 5 sierpnia 82 1/ zawieszono 29 studentów Przesłuchiwali ich w dniu 2 sierpnia rzecznicy dyscyplinarni, których ściągnięto z urlopow Wśród zawieszonych była wypuszczona z internowania Iza Kobzdej oraz dwie osoby, które w związku z wcześniejszymi demonstracjami miały nagany z ostrzeżeniem

2/ Docent Jadwiga Habela - zawieszona w sprawowaniu funkcji i przedstawiona do dyspozycji Ministra Nauki, Szkolnictwa Wzszego i Techniki 3/ Magister Aleksander Piwek /asystent/-zwolniony 4/Magister Waldemar Klinger /asystent/ ma być zwolniony z pracy, do 6 sierpnia na zwolnieniu chorobowym

5/ Dziekan z wyboru doc Czesław Swędryński - zwolniony z funkcji 6/ Nagany otrzymali również pozostali /4 osoby w tym kierownik Zakładu Historii Architektury /którzy z różnych powodów nie wzięli udziału w objeździe/ 8/ Rektor grozi rozwiązaniem wydziału /w związku z koniecznym zezwoleniem WRONy na rozpoczęcie roku akademickiego/

"Uzasadnienie zwolnienia mgr A Piwka

Stosownie do art 96 Karty Praw i Obowiązków Nauczyciela rozwiązując z obywatelem stosunek służbowy z dniem 31 VII 82r

Stosownie do art 107 KPA uzasadnieniem jest brak wykazania należytej postawy ideowo-moralnej jako nauczyciela akademickiego oraz brak nadzoru nad grupą studencką z tytułu pełnienia funkcji opiekuna Od powyższej decyzji przysługuje odwołanie do Min Nauki i Szk Wzsz i Techniki w terminie 14 dni od dnia doręczenia powyższego pisma za pośrednictwem Rektora

Rektor-prof dr J Doerffer

/Informacja Gdańsk, 9 VIII 82/

Uniwersytet Wrocławski Rektor prof dr J Zukaszewicz /bezpartyjny, działacz KIK / odwołany został 10 sierpnia ze stanowiska przez ministra NSZWiT Na znak protestu prorektorzy złożyli rezygnację /czwarty przebywał na urlopie/ Tego samego dnia minister mianował rektorem dyr Instytutu Chemii prof dr Ratajczaka /PZPR/ /"Z dnia na dzień" nr 85 z 23-25 VIII/

Uchwała RM nr 189 nakazująca relegowanie studentów ukaranych z dekretu /o stanie wojennym - przyp red / została antydatowana - rząd przyjął ją w wniosek min Miśkiewicza już we wrześniu, w Monitorze Polskim zaś nosi datę 30 sierpnia co ma umożliwić karania za udział w manifestacjach 31 sierpnia Przewidywany w uchwale tryb usuwania studentów sprzeczny jest z postanowieniami o szkolnictwie wyższym z 4 V 82r /Inf Sol nr82/

kę i wyszli My dalej odmawialiśmy grania tej "roli" Wzywano nas pojedynczo i grozono Zobowiązano, żeby nikomu o tym nie mówić /Na prośbę autora listu usunęliśmy szczegóły, które mogłyby go zidentyfikować /Inf "Solid" nr 82/

□ "Jeżeli wzięłeś pożyczkę, to po wstąpieniu do ZSMP umorzmy ją Będziemy załatwiać mieszkania Nie musimy często robić zebrań . Mozesz mieć inne poglądy - wystarczy, jeśli przyjdiesz na zebrańie" - zachęca przewodniczący koła ZSMP przy Białostockich Zakładach Graficznych Jan Tadeusz Puśko /"Biul Inf Reg Białystok" nr 30/

□ Ubecką propagandę sukcesu serwuje nam od początku wojny Dziennik TV, z opóźnieniem docierając do nas informacje, że większość przechwałek o udanych akcjach przeciwko podziemię to fałszywki I tak rzekoma katowicka radiostacja "Solidarności" znaleziona w końcu sierpnia wyprodukowana została przez SB, której pracownicy przebrani za budowlańców składali donosy na ekranach TV Nie złapano żadnej drukarni w Krakowie, a z kilku ogłaszanych w DTW wpadek powielaczy w Warszawie tylko jedna była prawdziwa Związkowy arsenał prezentowany na przełomie sierpnia i września po części był podrzucony, po części zaś składał się ze sprzętu żeglarskiego i taterniczego sfilmowanego podczas jednej z rewizji /Inf Solid nr 82/

Z ŻYCIA WRONY

"Od kilkunastu lat jestem pracownikiem X /Warszawa/ i członkiem partii, ale do Kościoła chodzić Stan wojenny zaskoczył mnie, ale liczyłem, że ludzie wreszcie zaczną ucziwie pracować, a głowy tych, co popchnęli kraj do ruiny - spadną! "Głowy" nie spadły, a ja przeżyłem szok w dniu pogrzebu byłej "głowy", tow Wiesława

4 września członkowie partii otrzymali rozkaz stawienia się w Sali Kolumnowej Sejmu, aby oddać hołd zmarłemu 6 września zostałem wezwany do zakładowego komitetu PZPR Kazano mi być przy bramie zakładowej o godzinie 9-tej Zebrano kilkadziesiąt członków partii i zawieziono do Komitetu Centralnego Zebranie odbyło się na parterze Po wykładzie na temat zasług i życia Gomułki, wszyscy dostali po setce spirytusu Potem powiedziano zgromadzonym, że uroczystość pogrzebu może być zakłócona przez "nieodpowiednie elementy" i wobec tego "musimy być strażą" Dano nam ubrania robotników i pałki i powiedziano, że pojedziemy autokarami i wykonamy rozkazy

Czterdziestu spośród licznie zebranych odmówiło Reszta kpiąc zgodziła się Do tych czterdziestu opornych wygłoszono mowę groząc represjami, nawet wobec żon i dzieci Tamci dostali drugą set

EUROPA WSCHODNIA

Przyjaciele Solidarności,

Zwracamy się do Was w sprawie pilnej i ważnej, decydującej o przyszłości niezależnego ruchu związkowego w Związku Radzieckim

Wolny Powszechny Związek Ludzi Pracy /SMOT/, założony w październiku 1978 r jest kontynuacją dzieła unicestwionych przez władzę pierwszych wolnych związków zawodowych. Celem jego jest "obrona członków przed łamaniem ich praw w sferze ekonomicznej, socjalnej, kulturalnej, duchowej, religijnej i politycznej, wszelkimi możliwymi środkami, w ramach Konstytucji i układów międzynarodowych podpisanych przez rząd radziecki", jak również udzielanie pomocy - w ramach możliwości - robotnikom nie będącym członkami związku

Związek składa się z grup autonomicznych, reprezentowanych w Radzie Głównej. Większość członków zachowuje anonimowość

Pomimo wzięcia lub wygnania wielu członków SMOT przetrwał i rozwinął się. Liczy dziś ok 300 członków zorganizowanych w 21 grupach /w chwili założenia ok 100 członków w 8 grupach/ i ok 1500 sympatyków

Biuletyn Informacyjny SMOT-u pisany na maszynie, ukazuje się 2 razy w miesiącu i rozpowszechniany jest w 32 miastach różnych republik ZSRR. Stał się on głównym źródłem informacji o położeniu robotników i ich walce

Tę działalnością wpisujemy się w rozwój ruchu robotniczego w Europie wschodniej, organizowanego z myślą o narastającym niezadowoleniu społeczeństwa i nadziei roznieconej przez "Solidarność". Wolny związek zawodowy w Związku Radzieckim, choć dopiero w zalążku, wyraża potrzebę organizowania wolnego i spontanicznego ruchu, dziś jeszcze rozproszony i działający w podziemiu

Podobnie jak komitety założycielskie wolnych związków zawodowych, których działalność poprzedziła sierpniowe strajki w 1980 r w Polsce, SMOT spełnia ważną rolę w rozwoju masowego, niezależnego i samorządnego ruchu w ZSRR, mającego zżać biurokratyczną dyktaturę i przyczynić się do obrony młodej rewolucji polskiej, znajdującej się w zagrożeniu

W swoim apelu do do ludzi pracy krajów Europy Wschodniej delegaci I Krajowego Zjazdu "Solidarności" podkreślili " Jesteśmy głęboko przekonani o naszej wspólnej przyszłości. Popieramy tych, którzy podjęli trudną drogę walki o wolny ruch związkowy "

SMOT stoi dziś wobec śmiertelnego zagrożenia. KGB mnoży prowokacje i przygotowuje procesy polityczne przeciwko jego członkom, dążąc do dyskredytowania ich i całkowitego rozbitcia wolnego związku zawodowego

Unicestwienie SMOTU, kiedy zniweczono już działalność grupy HELSINKI, oznaczałoby koniec opozycji demokratycznej w Związku Radzieckim i izolację polskiej rewolucji

"SMOT nie jest organizacją polityczną. Nie zwraca się o pomoc ani do rządów, ani do partii. Liczy on na pomoc samych ludzi pracy - zarówno w kraju, jak i poza nim" *

Przyjaciele "Solidarności" we Francji i za granicą, zwracamy się do Was

SMOT potrzebuje pomocy, tylko Wy możecie mu jej udzielić. Wśród wszystkich możliwych form tej pomocy jedna jest podstawowa i konkretna - pomoc finansowa

Dlatego wszczynamy akcję na rzecz SMOT-u. Zebrany fundusz ułatwi związkowi rozpowszechnianie Biuletynu Informacyjnego w Związku Radzieckim i za granicą, umożliwi też kontakty między grupami związkowymi oraz niesienie pomocy prześladowanym działaczom i robotnikom nie będącym członkami związku

Ludzie pracy w ZSRR zdecydowali się - wobec eskalacji państwowego terroru - rzucić na szalę swój byt materialny, swą wolność i nawet życie dla wyzwolenia ogółu. Muszą być usłyszani. Muszą usłyszeć nas

Z podziękowaniem

Paryż, Francuska Akcja Solidarności
26 września 1982

se SMOT-em

Czeki i przekazy pocztowe należy kierować na adres
Odille REYNAUD
22, rue St Paul
75004 Paris

W RUMUNII KRYZYS GOSPODARCZY

BUKARESZT, PAZDZIERNIK, 1982 Trwa kryzys gospodarczy, nic nie zapowiada, by się wkrótce skończył

Objawy kryzysu dostrzega się wszędzie. Brak żywności, po części dlatego, że wiele się eksportuje, a częściowo dlatego, że ograniczono import. Często zupełnie nie można kupić mąki, cukru, mięsa, herbaty, kawy i oleju do gotowania. Trudno o jajka, których było zatrzęsienie przed półtora rokiem. Mleko kupic tylko o 6 rano w dzielnicowej mleczarni. "Życie polega głównie na staniu w kolejce", stwierdziła gospodyni domowa w rozmowie z zachodnim dziennikarzem. Zakupy więcej niż skromne - robaczywe jabłka, nadgniłe ziemniaki, wysuszony ser

Mimo, że tegoroczne zbiory zbóż były doskonałe, panuje powszechny lęk przed zimą, wielu Rumunów obawia się, że będzie to najgorsza zima od czasu II wojny

CIEMNO I ZIMNO

Wieczorami miasta są ciemne i zimne, nawet luksusowe hotele palą tylko po kilka żarówek i oszczędzają na opale

W północnej części kraju na wsi podstawowym środkiem transportu jest nadal wóz zaprzężony w konia. Chłopi pracują prymitywnymi narzędziami, jak ich ojcowie i dziadkowie. Rzadkie traktory i kombajny są przestarzałe i często się psują. Słysz się, że do tegorocznych zniw zmobilizowano wojsko i młodzież szkolną

"K R A J
ZBANKRUTOWANY"

Rządzący od prawie 20 lat prezydent Ceausescu z uporem próbuje przekształcić Rumunię w potęgę przemysłową, podobnie jak Gierek w Polsce i z podobnymi wynikami. Kwitnąc niegdyś rolnictwo było zaniechane przez ostatnie 10 lat. Brak zagranicznych dewiz. Latem tego roku zachodniemiecki Instytut Badań Ekonomicznych stwierdził, że Rumunia jest krajem zbankrutowanym

Spada wydobywanie rumunskiej ropy naftowej. Agenci rumunscy gorączkowo szukają na rynkach światowych ropy dla swych wielkich rafinerii

żywności i benzyny oraz udostępnić dane o swej gospodarce, które jeszcze niedawno okryte były ścisłą tajemnicą

Wśród własnej elity władzy Ceausescu przeprowadził w tym roku dużą czystkę, oskarżając szereg prominentów o udział w spisku "transcendentalnej medytacji" zmeritującym do wyrwania Rumunii z szeregu Układu Warszawskiego oraz o korupcję, łamanie prawa i nieudolność. Partia podała ostatnio do wiadomości publicznej, że otrzymała 1800 tys listów ze skargami na nieudolność i nieuczciwość urzędników. Niektórzy obserwatorzy uznali czystkę za próbę zepchnięcia odpowiedzialności za stan kraju na innych i odwrócenia uwagi od osoby prezydenta Ceausescu i jego żony Eleny, która zajmuje prawie tyle samo oficjalnych stanowisk co małżonek

Każdy odruch niezadowolenia społecznego spotyka się z ostrymi represjami. Stopa życiowa zalicza się do najniższych w Europie. Przy drogach co 500 metrów ogromne plakaty z peanami na cześć prezydenta. Ostatnio węgierska gazeta partyjna wysmiała Ceausescu jako szarlatana. Inne kraje Układu Warszawskiego też nie traktują go poważnie

ALDERMAN
CHRIS KORWIN-KUCZYNSKI
GŁOSUJ PONOWNIE

RADNY II-go OKRĘGU TORONTO

OBOWIĄZKOWY

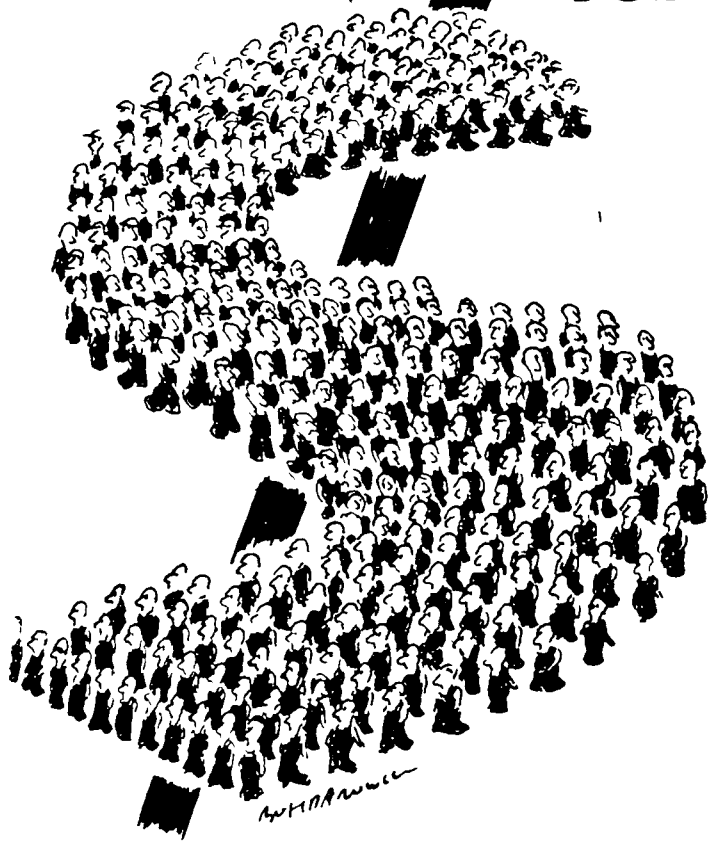
DOŚWIADCZONY

ODPOWIEDZIALNY

1 Roncesvalles Avenue, 536-7661

W dniu 8 listopada pójdziemy do urn wyborczych, aby głosować na reprezentantów w Radzie miasta Toronto. Przed każdym takim wydarzeniem, należy się zastanowić na kogo głosować. Nas będą obchodzić kandydaci polskiego pochodzenia, bo oni najlepiej bronią naszych interesów i imienia polskiego

Jak skutecznie szukać pracy w Kanadzie i USA?

Szukanie pracy w Ameryce Północnej jest swojego rodzaju umiejętnością i wymaga odpowiedniej techniki. Kto stosuje tę technikę ma nieporównanie większe szanse znalezienia pracy niż ten, kto techniki tej nie zna i opiera się tylko na intuicji, na "zdrowym rozsądku" lub stosuje praktyki przywiezione z innego kraju, z innego kręgu kulturowego.

Skuteczne szukanie pracy powinno być systematyczną kampanią obejmującą następujące etapy

1 Ocena własnych możliwości
2 Zbadanie rynku pracy

3 Przygotowanie dokumentów ("resume", list do potencjalnego pracodawcy i listy polecające - referencje)

4 Nawiazywanie kontaktów z pracodawcami

5 Przygotowanie się do rozmowy z pracodawcami ("interview")

OCENA WŁASNYCH MOŻLIWOŚCI

Szukanie pracy można porównać do sprzedawania towarów lub usług. Dla niektórych osób nowo przybyłych z Polski porównanie to może być nieco szokujące. Może też być i mylące, bo w PRL na ogół nigdy nikt niczego nie "sprzedawał" w zachodnim, "kapitalistycznym" sensie. Na Zachodzie panuje pogon za klientem, rynek jest przesycony wszelkimi możliwymi towarami i usługami i sprzedawanie ich - nakłonienie kogoś do kupna - jest zadaniem nie mniej uciążliwym i skomplikowanym, niż samo wyprodukowanie towaru lub wykonanie usługi. W PRL odwrotnie - brak niemal wszystkiego i sprzedawca nie tylko nie musi się martwić o klientów, ale często wręcz się przed nimi broni. Często też sprzedawanie komus czegoś traktowane jest jako przysługa za którą nierzadko pobiera się wynagrodzenie w pieniądzu, towarze lub w formie innej przysługi. Dla przeciętnego człowieka wychowanego na

Zachodzie są to sprawy nie do pojęcia. Ale tu jest inny świat, który się rządzi innymi, własnymi prawami.

Czy więc się nam to podoba czy nie, jeśli rzeczywiście chcemy znaleźć tu pracę, najlepiej będzie jeśli zaczniemy od spojrzenia na samych siebie jak na coś, co trzeba będzie sprzedać i to z dużym nakładem wysiłku!

Musimy więc sporządzić listę naszych AKTYWÓW i PASYWÓW, innymi słowy naszych plusów i minusów lub zalet i wad - z punktu widzenia potencjalnego pracodawcy.

Cechy osobiste

Wiele stanowisk pracy wymaga oczywiście fachowej wiedzy i fachowych umiejętności. Jednak wielu kierowników działów personalnych w Kanadzie i w USA, ludzie którzy decydują o tym kogo przyjąć, przywiązuje 75-85 znaczenia do takich cech osobistych starającego się o pracę, jak **wygląd, charakter, ogólna inteligencja, niezawodność** (to, że można na człowieka liczyć, ważna tu jest też i punktualność), **postawa wobec pracodawcy, współpracowników i klientów**.

Rzecz jasna, doświadczenie jest rzeczą cenną, lecz samo doświadczenie nie może zastąpić takich cech jak **uczciwość, umiejętność zgodnej i sprawnej współpracy z innymi PRACODAWCY BARDZO CENIĄ WSZYSTKIE TE ZALETY**

Kwalifikacje

Pracodawcy sceptycznie odnoszą się do kandydatów, którzy przedstawiają się jako osoby specjalne, wyjątkowe, górujące nad innymi. Kandydat, który twierdzi, że "umie robić wszystko" ryzykuje, że pracodawca ustosunkuje się do niego niechętnie.

Pracodawca chce dokładnie wiedzieć co kandydat umie a czego nie i na jakie stanowisko w firmie najlepiej się nadaje.

Przygotowując ocenę samego siebie dobrze jest więc sporządzić szczegółowy i realistyczny inwentarz swoich kwalifikacji, zainteresowań, nie pomijając swych ograniczeń i słabych stron. Inwentarz ten warto spisać lub przynajmniej dokładnie zapamiętać, by można w każdej chwili wyczerpująco i bez trudności odpowiedzieć na następujące pytania

1 Poprzednie miejsca pracy?

2 Co lubiłem a czego nie w poprzednich miejscach pracy?

3 Jakie mam konkretne umiejętności (rodzaje pracy którą potrafię wykonać)?

4 Jakie mam wykształcenie? W jakim związku pozostaje ono ze stanowiskiem o które się staram?

5 Jakie mam zainteresowania?

6 Czy mam jakieś specjalne talenty lub umiejętności? (Na przykład muzyka, malarstwo, pisarstwo, sport)

7 Czy mój stan zdrowia i kondycja fizyczna narzucają mi jakiegokolwiek ograniczenia?

8 Na jakiego rodzaju pracy naprawdę mi zależy?

Coraz więcej pracodawców w Ameryce Północnej, wśród nich zwłaszcza wielkie organizacje, szuka informacji o takich cechach kandydatów jak **zawość, dobre wychowanie, umiejętność zgodnego współzycia z innymi, punktualność, szacunek dla przełożonych, umiejętność przewodzenia innym**. Informacji tych szuka się między innymi u osób podanych przez kandydatów jako źródła referencji.

W wielu wypadkach specjalne umiejętności fachowe kandydata i jego doświadczenie odgrywają tylko rolę drugorzędną. Wiele firm prowadzi własne szkolenie zawodowe, szkolenie dla nowo przyjętych pracowników i daje w ten sposób szansę zdobycia niezbędnego doświadczenia i koniecznych umiejętności.

- W praktyce każda praca wymaga pewnego wysiłku fizycznego. Większość firm wymaga, by kandydaci przeszli badania lekarskie.

Wygląd jest rzeczą ważną. Pracodawcy zwracają uwagę na wygląd schludny, na dobre manieri (uprzejmie, lecz bez unizonności i bez przesady, tego się w Ameryce nie ceni!), na przyjazne podejście do innych, na "miłą osobowość". Niechlujny wygląd, niestaranny ubiór poczytywany jest za świadectwo braku odpowiedzialności, niesolidności (oczywiście w wielu przypadkach jest to kompletny nonsens, lecz jeśli rzeczywiście zależy nam na pracy, musimy się temu podporządkować). Ceni się dobry gust w ubiorze, takt i pewną godność w zachowaniu starających się o pracę.

ZA TYDZIEŃ W ECHU TYGODNIA

BADAMY RYNEK PRACY

PRAWO I TY

Policja przychodzi na rewizję

Pukanie do drzwi. Otwieramy. Na progu stoi policjant, który oświadcza, że chce przeszukać nasz dom.

Sytuacja raczej denerwująca. Znam wiele osób, które w tym momencie skłonne byłyby stracić głowę i wpaść w lekką panikę. Mało kto wie dokładnie, jak się zachować i do czego ma prawo w takiej sytuacji.

Dobrze wiedzieć z góry co na ten temat mówi prawo kanadyjskie. Nie daj się zaskoczyć i być odpowiednio przygotowanym.

Uwaga! Następujące uwagi dotyczą również sytuacji, w której policja chce przeszukać nasz samochód, biuro lub inne miejsce pracy.

MY HOME IS MY CASTLE, mówi Brytyjczyk, mój dom to moja twierdza. Prawo w pełni popiera tę zasadę. NIKT, nie wyłączając policji, nie ma prawa przekraczać progu naszego domu i przeprowadzać tam rewizji. Są tylko dwa wyjątki od tej zasady:

- kiedy policja ma uzasadnione i prawdopodobne podstawy by sądzić, że popełnione zostało przestępstwo lub że grozi jego popełnienie i wkracza do naszego domu by aresztować przestępcę (lub przestępców)

- kiedy policja ma nakaz rewizji lub dokument określany jako WRIT OF ASSISTANCE upowazniający do rewizji w naszym domu.

Bez nakazu rewizji policja może więc przekroczyć próg naszego domu w następujących sytuacjach:

- by zapobiec popełnieniu przestępstwa, które doprowadziłoby bezpośrednio do poważnego uszkodzenia ciała jakiegokolwiek osoby, jeśli istnieją uzasadnione podstawy, by policjant sądził, że grozi dokonanie takiego przestępstwa, albo

- w celu aresztowania osoby, którą złapano na poważnym przestępstwie, sciganej w danym momencie przez policję, która schroniła się w naszym domu.

Policjantowi, jak i każdej innej osobie, wolno się zbliżyć do drzwi domu. Policjantowi wolno wejść do domu tylko za zezwoleniem gospodarza. Musi opuścić dom, kiedy zezwolenie to zostało cofnięte.

Policjantowi wolno wkroczyć do domu w celu **obrony życia i mienia**.

Mozemy oczywiście zezwolić na przeszukanie naszego domu, lecz **prawo nie narzuca nam** tego obowiązku. Potwierdzają to sekcje 7 i 8 w punkcie 8 Karty Praw. **EVERYONE HAS THE RIGHT TO BE SECURE AGAINST AN UNREASONABLE SEARCH OR SEIZURE** - każdy ma prawo do ochrony przed nieuzasadnioną rewizją lub konfiskatą.

CO ROBIĆ KIEDY POLICJA CHCE DOKONAĆ REWIZJI?

Jeśli policjant nie ma nakazu rewizji, należy zapytać o jakie przestępstwo mu chodzi lub kogo chce aresztować. Jeśli policja nie podaje konkretnie, kogo chce aresztować i za jakie przestępstwo, nie mamy narzuconego przez prawo obowiązku wpuszczenia policji do domu, chyba, że przedstawi nakaz rewizji. Rozmowa z policjantem w takiej sytuacji mogłaby się przedstawiać następująco: Policjant: Złożono skargę. Chcielibyśmy zajrzeć do pańskiego domu (mieszkania, samochodu). My: Czy ma pan nakaz rewizji (search warrant)?

Policjant: To nie jest konieczne. Chcemy tylko zajrzeć. My: Jeśli pan nie ma nakazu rewizji, czy chce pan aresztować mnie lub kogoś innego i za jakie przestępstwo?

Policjant: Nie, jak powiedziałem, chcemy tylko zajrzeć, nie zajmie to wiele czasu.

My: Przepraszam, lecz nie mogę pozwolić panu na wejście do domu jeśli nie ma pan nakazu aresztowania.

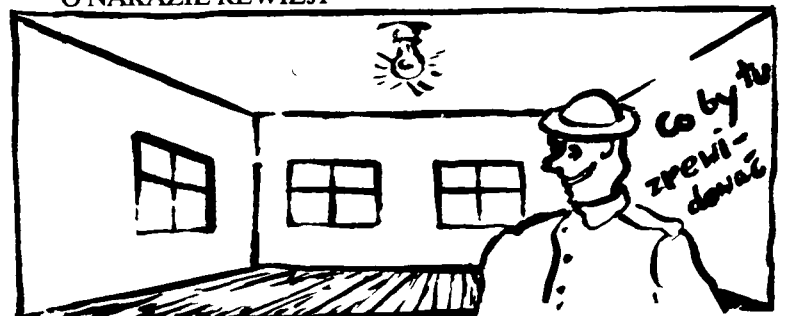
Policjant: Trudno, wchodzimy.

W tym momencie policja siłą wchodzi do domu. Po wejściu nie powinniśmy siłą stawiać oporu, lecz powinniśmy ponownie sprzeciwić się obecności policji, a następnie zatelefonować do sąsiada, do adwokata lub do policyjnego wydziału skarg (complaint department). Jeśli policjanci nie mieli prawa wejść do domu, możemy ich skarżyć o bezprawne wtargnięcie na teren naszej własności (TRESPASSING). Jeśli zostaliśmy przez nich popchnięci lub w inny sposób fizycznie dotknięci, możemy ich skarżyć o napas (ASSAULT).

Najprawdopodobniej nic podobnego nigdy się nam nie przydarzy. Czasem jednak zdarzają się błędy i dobrze jest być na nie z góry przygotowanym.

MECENAS JANUARY

W NASTĘPNYM NUMERZE ECHA TYGODNIA
O NAKAZIE REWIZJI

FILM

Steven Spielberg postawił tym razem na wysoką stawkę. Kosztował ponad 20 mln dolarów, zrobił niemal równocześnie dwa filmy, po czym zdecydował się na ich równoległe rozpowszechnianie. Ryzyko było olbrzymie, nikt dotąd w historii Hollywood nie podjął się czegoś takiego. Spielberg najwidoczniej wierzył w słuszność lansowanej przez siebie koncepcji kina - jako magicznej latarni, gdzie każdy może znaleźć dla siebie to, czego pragnie, gdzie idzie się po to, by przynajmniej na te kilka godzin zapomnieć o codziennych kłopotach.

Spielberg ufał swojemu przeswiadczeniu, że ludzie kochają imaginację. I nie pomylił się! Zarówno "E.T.", jak i "Poltergeist" - jego dwa najnowsze filmy - przyciągają tłumy widzów, stając się największymi bestsellerami bieżącego sezonu.

O Spielbergu i jego sympatycznym kosmosie E.T. pisałem już kiedyś w tym miejscu. Kolej więc teraz na "Poltergeist" - dzieło wcale nie gorsze, choć zupełnie różne niż "Extra Terrestrial". Najtrafniej zresztą scharakteryzował oba filmy sam reżyser: "Poltergeist jest krzykiem, podczas gdy E.T. raczej szepcem".

W rzeczy samej, w "Poltergeist", jak przystało na dobry dreszczowiec, okazji do krzyku jest co nie miara. Krzyczą aktorzy, ryczą duchy (poltergeist, znaczy hałaśliwy duch), nawet widownia wydaje pomruki grozy, co wbrew pozorom nie często zdarza się w amerykańskim kinie, oswajanie tutejszego widza z makabrą jest wręcz imponujące.

Gwoli ścisłości trzeba zaznaczyć, że reżyserem tego filmu nie jest bynajmniej Steven Spielberg, lecz jego przyjaciel Tobe Hooper, którego zainteresowania od lat już oscylują wokół gatunku określanego w kinie mianem horroru do jego ciekawszych obrazów należy zaliczyć "The Texas Chain Saw Massacre".

Rola Hoopera sprowadziła się jednak do kierownictwa planem, to znaczy, ustawiania aktorów i komponowania ich w dekoracje. Resztę wziął na siebie niezmordowany Spielberg. To on napisał scenariusz, czy raczej zrekonstruował go w oparciu o oryginalne opo-

wiadanie, on zawiadywał całą produkcją, wreszcie, to według jego pomysłów montowano efekty specjalne.

Schemat akcji jest zresztą ściśle spielbergowski. Przede wszystkim więc, znowu mamy do czynienia z przeciętną, amerykańską rodziną, żyjącą spokojnie gdzieś na obrzeżach wielkiego miasta.

Steve Freeling (Craig T. Nelson) trudni się sprzedażą nieruchomości, czyta w wolnych chwilach biografie Reagana i martwi się postępującą łysiną. Jego żona Diana (Jobeth Williams) jest pokorną kurą domową ze szczyptą dziewczęcej ekstrawagancji. Zabawna scena wspólnego palenia "trawki". W sytuacji zagrożenia, ci ludzie skłonni są jednak wzbudzić w sobie nadnaturalną siłę. Są w stanie stawiać czoła nawet upiorom.

W centrum uwagi zarówno Spielberga, jak i tych, którzy wpatrują się w ekran, są jednak dzieci. Podobnie jak w "E.T." występuje tu klasyczne trio nastolatka, dziesięcioletni chłopiec i zupełnie mała dziewczynka. Carol Anne (Heather O'Rourke) ma zaledwie pięć lat, jest całkowicie nieswiadoma i w rezultacie dziecięco ufna wobec nadciągającego kataklizmu. Ale to właśnie ona jest tym medium, które wyzwala poltergeist.

Do akcji wkraczają w tym momencie ludzie, mający w moim przekonaniu największy współudział w sukcesach Spielberga: specjaliści od efektów specjalnych z George Lucas's Industrial Light and Magic.

Tak na dobrą sprawę, "Poltergeist" jest zwykłą demonstracją najwymyślniejszych sposobów przykuwania uwagi widza w celu maksymalnego napędzenia mu strachu. Orgia świateł, inwazja kosciotrupów, materializacja lęków i zagrożeń gnieżdżących się w ludzkiej podświadomości - to tylko niektóre pomysły z repertuaru Spielberga i jego ekipy.

Sądze, że mógłbym w tym miejscu zaryzykować pewną opinię. Otóż, jeśli niekwestionowanym faktem jest to, że amerykańskie kino bije na głowę w sensie perfekcji technicznej resztę świata, Spielberg jako reprezentant tego kina jest w tej materii absolutnie najlepszy.

"Poltergeist" jest o dziwo filmem z przestaniem (rzadko się to zdarza horrorom). Przede wszystkim, niejako egzemplifikuje wyjątkową niechęć Spielberga do telewizji. "To moja zemsta na TV" - powiedział on kiedyś żartobliwie. Faktem jest, że autor "Poltergeist" usiłuje nas przekonać, że sceny gwałtu, które tak często goszczą na ekranach telewizorów, mają fatalny wpływ na dzieci.

Ten ciekawy film ostrzega również przed nieprzemyślanym kreowaniem nowoczesności. Zdaniem Spielberga, budując nowe rzadko operamy się pokusie zbyszczeszczania przeszłości. Tak czy owak, mądre sentencje brzmią w tym filmie pustawo i, jak mi się wydaje, również i bez nich byłby "Poltergeist" szlagierem filmowego sezonu.

JANUSZ PIETRUS

Narrator z Bożej łaski

Gdybym usiłował w jednym zdaniu streścić istotę talentu autora "Wron nad Moskwą", "Ewidencji W 16" i ostatnio wydanego tomu opowiadań "O miłości i tak dalej", z całą pewnością podkreśliłbym iż Waław Liebert jest urodzonym narratorem, zdolność, którą literatura angielska określa dość precyzyjnie storyteller.

Nie jest to cecha każdego utalentowanego prozaika, są pisarze o sławie międzynarodowej, o wyszukany styl i języku, którym jednak brak dodatkowej iskry przemieniającej słowo w plastyczny obraz. Narratorem z Bożej łaski jest z całą pewnością nasz Sienkiewicz, Dostojewski w swoich krótszych opowiadaniach, Isaac Babel w odeskich i wojennych szkicach, nawet Kafka, a zwłaszcza Borges, ewokujący żywe obrazy z argentyńskiej przeszłości.

Piętnaście opowiadań, z prologiem "Tarakan" opisującym dzieciństwo autora, spędzone w Moskwie, w okresie rewolucji, Liebert podzielił na trzy różne działy: "Onegdaj, Wczoraj i Dziś". W każdym z nich, prawdopodobnie dla zadośćuczynienia matematycznej harmonii, zamieścił pięć opowiadań. Może w czasach powszechnego chaosu tego rodzaju drobność jest słuszną, w każdym razie świadczy o dyscyplinie pisarskiej, jej indywidualności unikającej narzucanych dziś, formalistycznych programów.

Liebert chce być sobą i jest sobą, od pierwszego opowiadania "Cienie na szosie", dotyczące jego własnych okupacyjnych przeżyć, po fantazjotwórczy "Śpiew w mroku", oparty na scenach raczej seksualnych, a nie miłosnych, wśród plemion Neandertalczyków, autor sugestywnie wcielił się tu raz w młodego zalotnika i, starającego się o wdzięki pięknej Ee, to znów we wszechwładnego wodza Oo, który bez pytania przywłaszcza sobie na czas rui urodziwą Ee.

Nie wiem jak daleko autor posunąłby się, opisując zapędy, na szczęście mądry głos znanej nam pani Anny, z Domu Rencistów na Roncesvalles, oblał go zimną wodą krytyki. Opowiadanie urwane w porę ma zwięzy archeologiczny finał, z historyczną, stosowaną dziś powszechnie, patyną. Autor nie unika pikanterii, czytelnik może odetchnąć i uśmiechnąć się nawet w najbardziej tragicznej wydawałoby się sytuacji. Pierwszy cykl "Onegdaj", to opowiadania z okupacji niemieckiej i powojennej sowieckiej, pełne realizmu, podretuszowane jednak humorem, który podnóżając urok narracji, przybliża i uzupełnia sylwetki bohaterów. Taka jest Czerwona babcia i historia o rzeźbie, z odłamaną, żywotną częścią ciała, w opowiadaniu "Priap".

Niektóre postacie są stereotypowe, patriotyczna Basia jest zbyt piękna i patriotyczna, a dr Ziółcki przypomina mi trochę Judyką,

nie mam pretensji do ks. Mitregi, byłego majora wojsk polskich, że zniedołężniał, bo byli i tacy. Natomiast mam pretensję do autora, że nie wystawił

w nocy przed kościołem czujki, gdy partyzanci słuchali uroczystego nabożeństwa, połączonego z poświęceniem broni. Tego nie przeoczyłby żaden dowódca.

Szczegół, ktoś powie. Ale jak życie, tak i utwór artystyczny składa się ze szczegółów, ich znajomość dodaje autorowi pewności, poleruje artyzm. Czytelnik, który często nie docenia niuansów literackiego stylu, szuka w książce sytuacji i realiów znanych mu i one decydują, czy sięgnie w przyszłości po dalsze książki czytane autora.

Opowiadanie "Barbarzyńca" wydało mi się wyjątkowo interesujące, nie tylko dlatego iż wtajemnicza nas ono w arkana sztuki miłosnej

polskiego Don Juana, którym prawdopodobnie autor w swej młodości był i nie sama konstrukcja literacka umieszczająca akcję na dwu poziomach, wczorajszym i dzisiejszym, ale jej emigracyjna rzeczywistość, folklor tyłów restauracyjnych, dający się we znaki, gdziekolwiek polski emigrant dziś się zakotwiczył.

Rzeczywistość tę wniósł do naszej literatury, w okresie Dwudziestolecia, Henryk Worcell, w doskonałej powieści "Zakłete rewiry", był to debiut wybitnie udany i szeroko wtedy dyskutowany. Ja sam tym tematem zainteresowałem się dopiero na emigracji, nie debiutowałem wprawdzie w tym zawodzie jak wielu moich kolegów i znajomych, ale wyrabianie kiełbas nie było również chlubą. Z opowiadania dowiedziałem się iż Szwedzi lubią dobrze zjeść i mają wykwintne restauracje, a ja posądzam ich o żywienie się mięsem reniferów i to surowym. Do ich kraju zająłem raz tylko i to przez lufcik, od strony Narwiku, a to co zobaczyłem nie bardzo mi się podobało.

Dwa następne cykle "Wczoraj" i "Dziś" mają tematykę bardziej nam bliską. Opowiadania te czytałem jako członek jury konkursowego Ontario Art Council, a pierwsza nagroda którą na tym konkursie otrzymał Liebert, zupełnie mi się należała. Na szczególną uwagę zasługują tu "New Look" i opowiadanie "Pegaz", w których realizm podbudowany elementem irracjonalno-uczuciowym, dodaje im większej plastycznej ostrości i głębi. To samo przeżywamy, czytając "Dar Posejdon", "Zapach czarta" i "Bretnal". To ostatnie w twórczości Lieberta jest wyjątkowym osiągnięciem artystycznym, w którym elementy rozsiane po całej twórczości - zgromadzone tu - dały pełny psychologiczny obraz dwójga ludzi przygodę na pograniczu Stanów Zjednoczonych i Quebecu, wśród malowniczych pustkowi gó Appalachia. Ale emigracyjnego czytelnika winno przede wszystkim zainteresować opowiadanie, tak dla nas dziś

typowe i powszechne pt "Złote runo". Jego klasyczny szablon doczeka się prawdopodobnie szerszego, powieściowego ujęcia i myślę iż powinien podjąć się tego Waław Liebert, tak dobrze obznajomiony z naturą ludzką i psychiką krajowego uchodźcy. To przewartościowanie człowieka, dokonane przez system komunistyczny, jest niepowetowaną klęską, a Duduś, kuzyn autora, to postać z krwi i kości, i trzeba będzie w przyszłości dużego wysiłku, by komunistyczną tę plamę wywabić z naszego narodowego charakteru.

Dla kogo pisarz pisze? Ulegając wewnętrznemu przymusowi, pisze przede wszystkim, bo musi, dla siebie. Pisze również dla czytelnika, no i dla tej najwyższej narodowej instancji, by wzbogacić literaturę, pozostawić w niej własny ślad. I tu pisarz emigracyjny jest w ślepym zaułku. Różnica, jak na dzień dzisiejszy jest niewspółmierna. Wprawdzie emigracja wydała najlepszych powieściopisarzy jak Gombrowicz, Mackiewicz, Herling-Grudziński, Nowakowski, Romanowiczowa, Odojewski i inni, wybitnych poetów o historycznej pozycji Wierzyński, Lechoń, Baliński, Jasnorzewska-Pawlikowska, Wittlin, itd itd mistrzów eseju, takich jak Hostowiec, wspomniany już Wittlin, ale mimo tych nazwisk i wielu innych, literatura emigracyjna jest w kraju prawie nieznaną.

Kilka dni temu otrzymałem treść omówienia radiowego mojej twórczości w londyńskim BBC. Napisał je i wygłosił znany z krajowej "Twórczości" poeta i teatrolog, Bolesław Taborski, wieloletni pracownik BBC, autor źródełowych studiów w języku polskim i angielskim. W dwudziestominutowym omówieniu powiedział on między innymi "Waław Iwanuk jest moim zdaniem najwybitniejszym poetą polskim żyjącym dziś poza granicami kraju, obok oczywiście noblisty Miłosa. Czy dziś też już Tymoteusza Karpowicza. Jest też, nie waham się tego powiedzieć, jednym z najwybitniejszych poetów polskich w ogóle. I właśnie do ironicznych kaprysów polskiego losu pisać należy to, że pisarz tej klasy jest w Polsce prawie nieznanym. Słaba pociecha, że do nagrody Nobla o Miłoszu młodsze pokolenie w Polsce też bardzo niewiele wiedziało".

Jakie więc szanse mają dziś rzesze pisarzy emigracyjnych, Nie łudźmy się, żadnych. Że ktoś napisze tu i tam, omówi pozytywnie, to jeszcze nie historia literatury. Ta powstaje poza naszym zasięgiem i jest zakłamana, pisana pod dyktando właścicieli papieru, paszportów, nagród, politycznych urzędowych ideologii, towarzyskich kotteri, zawiedzionych marksistów, robiących podskórną robotę na emigracji, a często zwykłej zawiści.

WACŁAW IWANUK
 Waław Liebert "O miłości i tak dalej", opowiadania, str 177. Polska Fundacja Kulturalna, Londyn 1982. Okładka projektu Autora.

FARAMUSZKI

Kilka tygodni wstecz p premier PE Trudeau zapowiedział, że pragnąłby się podzielić własną myślą i własnymi spostrzeżeniami z całością społeczeństwa kanadyjskiego. W związku z tym zaaranżował z dyrektorem telewizji CBC - panem Juneau - program pogadank, które udostępniłyby mu, czy też wprost dałyby możliwość osiągnięcia szerokich warstw społecznych zaniepokojonych stanem przeżywanego kryzysu.

Wszystko w porządku! Nic w tym chyba złego dostrzec nie potrafimy. A jednak! Zapowiedz pogadank spotkała się z natychmiastową reakcją ze strony świata przedstawicieli opozycji parlamentarnej, tak ze strony p Joe Clarka, jak Edwarda Broadbenta. Obaj twierdzili, że jednostronne nasświetlenie sprawy (w sensie odmalowującym zaistniałą rzeczywistość) nie jest i nie będzie korzystne dla całości zagadnienia. Tak Clark jak Broadbent posądzali Dyrektoriat CBC o brak poczucia odpowiedzialności wobec społeczeństwa, a jeśli nie całkowity brak, to napewno skłonności sympatyzujące z duchem partii liberalnej.

Wspierając argument na analogicznym rodowodzie przedłożonej tezy smiem proponować, że CBC w podobny sposób odnosi się do spraw związanych z dzisiejszą sytuacją w Polsce. Zapraszając bowiem często do swego studio telewizyjnego prof Adama Bromkę, który reprezentując poglądy osobiste, niekoniecznie wyraża je po myśli i z podobną troską jaka charakteryzuje resztę i niewątpliwą większość Polonii, nie szuka kontr-wywiadu, kontr-wypowiedzi, czy nawet wprost reakcji ze strony polonijnego świata naukowego, względnie wręcz ze strony przedstawicieli zorganizowanej Polonii.

Nie będę twierdził, że wypowiedzi profesora Bromki są zawężone. Będę natomiast stał na stanowisku, że są wybitnie jednostronne. Przemysłane kierunkowo. Pograżone gdzieś w sporze pomiędzy diasporą a zaprogramowanym geopolitycznie pozytywizmem. Przypominające zapasnika, którego jedynym jedynym celem jest położenie przeciwnika na obie łopatki. Bez względu, bezuczuciowo i szorstko.

Profesorowi wolno - oczywiście - interpretować historię i bieg wypadków zachodzących w Polsce w sposób skalkulowany. Prawa do tego nikt mu nie odbierze. Ale nawet w zapasach, w "wolnej-amerykance", istnieją chyba chwytliwy niedozwolone. Takim chwytliwym niedozwolonym nazwałbym termin, jakim określił dzisiejszy konflikt ogólnospołeczny w Polsce nazywając go wyczynem "hotheadów". MIAŁO TO MIEJSCE NA WYWIADZIE UDZIELONYM CBC W ROZMOWIE Z PANEM Frazer Kelly. Dosłownie wierzyć się nie chciało, że polski naukowiec potrafi sięgać po słownictwo zaczerpnięte z gramatyki przejeżdżnych cyrków.

A tak mi się wydaje, że tragedii polskiego społeczeństwa nie powinno się upraszczać, zaciskać, czy odprowadzać do słów rozrzedzonych emocją. Tragedia polskiego społeczeństwa to nie tarcza, czy rękaw z płótna ciągnięty nad poligonem, i do którego się strzela bezkarnie.

I znów mi się wydaje, że padł strzał bezkarny. Niesprawiedliwy. Krzywdzący.

"Wiosnę Ludów" - współcześnie określali ongiś marszem z motyką na słońce. A jednak wyrosły z niej wartości honorowane - po dziś dzień - w obecnym stuleciu.

Czy rzeczywiście więc walkę setek tysięcy polskich robotników o sprawiedliwość dla własnego narodu i uwolnienie wcześniej uwięzionych w obozach izolowania można nazwać działalnością "hotheadów"?

Robotników bitych, pałkowanych, osaczonych, zwalnianych z pracy, katowanych?

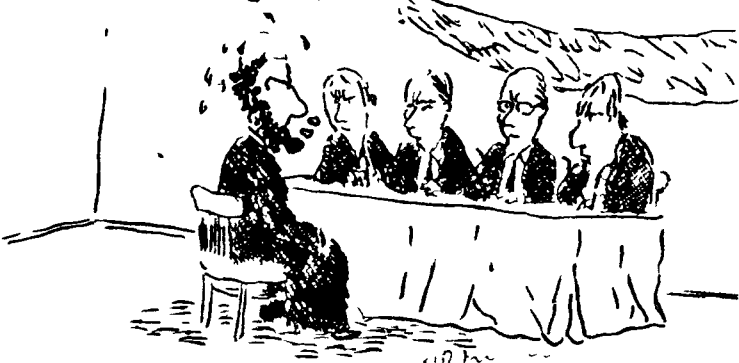
Trochę się jednak dziwię, że w tej sprawie brak reakcji ze strony Zarządu Głównego Kongresu Polonii. Nie w sprawie samej wypowiedzi, gdyż, być może, było to nawet przejęzyczenie. Raczej w sprawie zadbania o utrzymanie pewnej równowagi, jaka szereg krzywd wyrządzonych potrafiłaby natychmiast naprawić. Również w CBC! W obowiązkach Kongresu leży zaszczyt, by odpowiedzialność wobec kraju naszego pochodzenia spoczywała na prawdzie, przekazywanej opinii kanadyjskiego społeczeństwa.

Dwuwersz.

Słowa winny służyć racjom
A nie ilustracjom

Bohdan Ejbich

NAUKA W KONTAKCIE Z MASAMI!

Droga Redakcja "ZWIĄZKOWCA"

LIST

BEZ KOMENTARZA

Po nieuzasadnionym zwolnieniu redaktora naczelnego pisma, pana Jacka Adolfa, poziom Waszego pisma obniżył się do tego stopnia, że jestem zmuszony odwołać dalszą prenumeratę.

W związku z tym uprzejmie proszę o zwrot pieniędzy uprzednio wpłaconych za czteroleczny abonament.

Z poważaniem

Mikołaj Kolpowski

Willowdale

P.S. Życzę dalszej udanej współpracy z Bronkiem Adamkiem i konsulem PRL.

Alderman

Ben Grys

TAKŻE I W TYM ROKU
WSZYSCY GŁOSUJEMY NA BENA GRYSA!

- BEN PRACUJE ZA DWÓCH
  - MA WIELOLETNIE DOSWIADCZENIE
  - OSIĄGA KONKRETNE WYNIKI DLA MIESZKANCÓW WARD 2!
- 77 RONCESVALLES AVENUE, tel 534-1149

PRZEDSTAWIAMY!

BEN GRYS

● Urodził się w Toronto, w rodzinie polskich imigrantów. Wychował się w polskim środowisku w Toronto. Jest członkiem parafii św. Kazimierza. Od 30 lat prowadzi własną firmę.

● Jest żonaty, ma dwoje dzieci. Córka Bonnie pracuje w firmie ojca, syn Brian studiuje prawo na Queens University.

● Przez 10 lat zasiadał w radach miejskich Toronto i Metropoli Toronto (City i Metro Councils). Był członkiem wszystkich komisji, w kilku z nich pełnił obowiązki przewodniczącego.

● Jest obecnie starszym radnym (Senior Alderman) w Ward 2, członkiem Metro Works Committee, członkiem City Land Use Committee, dyrektorem St Josephs Health Centre i członkiem Sesquicentennial Committee.

● Był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi przez londyński rząd emigracyjny.

● W uznaniu zasług dla Kanady otrzymał "The Centennial Medal".

● Prowadzi Biuro Dzielnicowe - Community Office - w Toronto przy 77 Roncesvalles, które utrzymuje na własny koszt. Biuro otwarte jest przez cały dzień dla wygody miejscowych wyborców. Personel biura mówi po polsku.

● WIELE UCZYNIŁ DLA SPOŁECZNOŚCI POLSKIEJ W TORONTO

- załatwiał sprawy zezwoleń budowlanych ("zoning" i "building") i pomagał w budowie ośrodka SPK na Beverley, w budowie obiektu Credit Union przy parafii św. Kazimierza na Roncesvalles oraz w budowie Copernicus Lodge na Roncesvalles w Toronto.

● Z jego inicjatywy powstał specjalny Komitet zajmujący się sprawami "group homes" i "boarding and lodging houses" w dzielnicy. Jest przewodniczącym tego Komitetu, którego celem jest zbadanie obecnych przepisów dotyczących tego rodzaju domów i zaproponowanie nowych przepisów - w celu rozwiązania wylaniających się w tej mierze problemów.

● Otrzymał list od Franka Drea zapewniający, że wstrzymane zostaną fundusze "group homes" w dzielnicy do czasu ukończenia pracy Komitetu, pod przewodnictwem Bena Grysa.

Na jesieni ubiegłego roku, jeszcze PRZED wojną, w jednym z czołowych czasopism "Solidarności" ukazał się artykuł Joanny R. Budzinskiej, który minął chyba niezauważony na emigracji, choć dotyczy także i emigracji. Cytując

"Stosunek się w Polsce jest w zasadzie jasny - naród kontra komunistyczny rząd. Sytuacja na emigracji jest znacznie bardziej skomplikowana, ale i ciekawsza. Wydawac się może, że każdy Polak, który znalazł się w wolnym świecie i przez to samo stał się wolnym człowiekiem, odda wszystkie swe siły sprawie ojczyzny.

Otóż mylili się kto z taką ufnością patrzyłby na rodaków osiadłych na Zachodzie. Niektorzy nie tylko ze nic dla sprawy wolności ojczyzny nie robią, ale wręcz kolaborują z jej komunistycznym rządem.

Zacznijmy od grupy najliczniejszej. Osobnicy tacy mają łatwo rozpoznawalną cechę wspólną, mało robią, bardzo chętnie coś by zrobili dla tych biednych rodaków, ale z tym narodem to i tak koniec. Kiedy się okazało, że się przeliczyli, że naród wcale nie spał i tylko się przyczaił, wpadli we własne sidła, więc snują pesymistyczne rozważania, że z tego wszystkiego i tak nic nie będzie, że to tylko ściąganie sowiewecką interwencję.

Druga grupa, też zdumiewająco liczebna, składa się ze znacznej części posiadaczy paszportów konsularnych. Za cenę wyjazdów do Polski, możliwości pochwalenia się zagranicznym samochodem, zabiedzeniem rodziny i dawnym sąsiadom zza miedzy zgodzili się poprzeć reżim. Kolejną wielką kategorią bardzo szkodliwą, bo czynnie i głośno działającą na rzecz reżimu, są wszelkiej maści biznesowcy, handlowcy, finansisci, spece od show businessu i turystyki. Dzięki reżimowi rozwinęli swoje interesy, dorobili się pieniędzy i teraz boją się o swoje zaprzędane diabłu życie.

Zmiana stosunków w Polsce oznacza dla nich bankructwo. Wielu z nich za-inwestowało tam pieniądze, poszło na współpracę z UB, czerpie z tej spółki dochody i boi się je stracić.

Jesli komunizm przypadnie, oni razem z nim pojdą pod wodę. Kartoteki konsulatów będą kiedyś otwarte i publicznie dostępne. Boją się bo rozbijali jedność emigracji, bo zwyczajnie mówiąc bez ogródek, kolaborowali z wrogami narodu.

Wspomniany artykuł, ogłoszony w Polsce przed wojną, nabiera szczególnej wymowy teraz. Bo kolaboranci szybko powiązali chwilowo przerwane stanem wojennym niteczki i dalej uprawiają swój preceder. Nie wycofał się ze wstydem żaden, o ile wiemy. Pomagamy Polakom, mówią. Ale nie mówią, że pomagają przede wszystkim sobie. Polakom można i trzeba pomagać. To kosztuje, to wymaga ofiary. Oni pomagając robią doskonały interes.

Niektorzy działają jako wtyczki reżimowe. I myślą, że nikt tego nie widzi.

J. K. WRZOSEK

TYDZIEŃ W POLSCE

Dokończenie ze str 4

"Zachód podlega do zamieszek"

Urban oskarżył kraje zachodnie o podżeganie do niepokoju w Polsce przy pomocy nadawanych dla Polaków programów radiowych i powiedział, że może to mieć na celu tylko opóźnienie zniesienia stanu wojennego

Jednocześnie propaganda reżimowa rozpoczęła kampanię w celu nakłonienia robotników i pracowników by wstępowali do nowych związków zawodowych, kontrolowanych przez władze. Podziemna Solidarność natychmiast po delegalizacji związku wezwała do bojkotu nowych związków

ZADUSZKI W POLSCE CICHA, DEMONSTRACJA, PRZECIW REŻIMOWI

Jak co roku w dzień Wszystkich Świętych nad cmentarzami w Kraju pojawiły się łuny niezliczonych tysięcy świec i zniczów zapalonych na grobach. W tym roku czczono też pamięć ofiar zamordowanych przez władze stanu wojennego

Cmentarze obstawione przez ZOMO 1

O tym, jak bardzo władza lęka się pamięci o swych ofiarach, świadczyły liczne, ciężko uzbrojone patrole ZOMO i MO obstawiające cmentarne bramy i okolice cmentarzy. Zaduszki minęły jednak spokojnie

Na warszawskich cmentarzach pojawiły się tłumy Paul Lewis, warszawski korespondent NEW YORK TIMES'a podkreśla, że Polacy przybywający na groby na setki sposobów demonstrowali sprzeciw wobec władz stanu wojennego i poparcie dla zdelegalizowanej Solidarności działającej w podziemiu. Głównym ośrodkiem zainteresowania były trzy krzyże brzozone zatknięte na pustej działce cmentarnej dla uczczenia pamięci ofiar Katynia, na cmentarzu na Powązkach. W ubiegłym roku Solidarność wniosła tu pomnik

Władze sprofanowały pomnik

ofiar Katynia

Ostatnio reżim Jaruzelskiego dopuścił się profanacji pomnika ofiar Katynia, wzniesionego na cmentarzu powązkowskim. Pomnik został usunięty. Władze obiecały, że "nowy pomnik zostanie wzniesiony w 1983 roku"

Wokół zaimprovizowanych krzyży na miejscu sprofanowanego pomnika przez cały dzień płonęło morze świec i zniczów, wśród których umieszczono liczne transparenty Solidarności. Wokół w milczeniu stały setki ludzi. Wartę honorową zaciągnęli harcerze i weterani II Wojny Światowej

Oficjalne wojskowe warty honorowe stały przy grobach i pomnikach żołnierzy którzy zginęli w wojnach i powstaniach, nawet przed pomnikiem powstańców z 1863 roku. Nie było jednak warty przy strzelistym pomniku ku czci żołnierzy zabitych w wojnie przeciw bolszewickiej napaści w 1921 roku, jedynej przegranej wojnie ZSRR. Warszawiacy o nich nie zapomnieli, przez cały dzień stały tu setki ludzi. Wokół pomnika ułożono ogromny krzyż z płonących świec.

SZUKAJĄ PRACOWNIKÓW

'Echo Tygodnia' jest zainteresowane współpracą z dziennikarzami zwłaszcza nowo przybyłymi Hobbystami i zawodowcami. Szukamy też rysowników i grafików, osób znających się na łamaniu gazet. Płacimy skromnie, ale uznajemy zasługi. Kochamy Szukamy osób chętnych do okazyjnej sprzedaży gazet. Płacimy 25 centów od sprzedanej. Praca nieprzyjemna, za to w soboty i niedziele i od

Kandydat na Radnego w szkołach katolickich z ramienia Komisji Szkolnej z Okręgu 2-go i 4-go

LECH PRUSINSKI

— prawnik, 34 lata, znany działacz, czynnie zaangażowany w sprawy polonijne

Popiera

— większy udział rodziców w podejmowaniu decyzji dotyczących szkolnictwa

— rozsądną dyscyplinę w szkołach z wpajaniem szacunku dla rodziców i nauczycieli

— ustalenie trwałych i mocnych programów i metod nauczania

„SOLIDARNOŚĆ” ZA GRANICĄ

TORONTOSKI KOMITET POPARCIA SOLIDARNOSCI

Dokonana ostatnio przez polskie władze wojskowe delegalizacja NSZZ "SOLIDARNOSĆ" wskazuje bardziej niż kiedykolwiek na pilną potrzebę szerokiej i dobrze zorganizowanej kampanii w obronie Związku, który od początku swego powstania fascynował uwagę całego świata

W środę 6 października 1982 roku, trzydziści osób z różnych środowisk i organizacji, którzy aktywnie działali na rzecz "SOLIDARNOSCI" od momentu jej powstania, zebrało się w TORONTO aby położyć fundament dla utworzenia szeroko opartego społecznie komitetu w obronie "SOLIDARNOSCI"

Komitet ten, którego nazwę przyjęto jako Torontoński Komitet Poparcia "SOLIDARNOSCI" (TKPS) będzie dążył, rozpoczynając od terenu Toronto, do zjednoczenia wszystkich sił w Kanadzie, które bronią prawa "SOLIDARNOSCI" do istnienia i wolnego działania jako niezależny, samorządny, związek zawodowy tak jak zostało to zagwarantowane przez polskie władze w Porozumieniu Gdańskim z 1980 roku. Komitet zaprasza do członkostwa i współdziałania przedstawicieli

indywidualnych osób z ruchu związkowego, organizacji społecznych, ruchu praw człowieka, organizacji religijnych, organizacji polonijnych i innych grup etnicznych, środowisk akademickich i studenckich, partii i organizacji politycznych jak również wszystkich osób zainteresowanych

W celu realizacji powyższego zadania, zwołujemy Konferencję Założycielską Torontońskiego Komitetu Poparcia "SOLIDARNOSCI", która odbędzie się w sobotę 6 listopada 1982 roku w East Hall, 2nd floor, University College Bldg Kings College Circle, University of Toronto

Rejestracja i wpisowe w kwocie \$ 5 00 (\$1 00 dla niepracujących) załatwiane będą w dniu konferencji w godzinach 9 00 - 10 00 rano a czas trwania konferencji ustala się na godziny od 10 00 do 17 00. W załączeniu przesyłamy proponowany porządek obrad

Zapraszamy i zachęcamy przedstawicieli Waszej Organizacji i wszystkich osób zainteresowanych do uczestnictwa w Konferencji Założycielskiej Torontońskiego Komitetu Poparcia "SOLIDARNOSCI"

Wszyscy są mile widziani
Organizatorzy Konferencji

OCENA

1 Działania władz PRL i aktualny stan gospodarki

- polityka wewnętrzna rządu wojskowego nie prowadzi do rozwiązania konfliktu ze społeczeństwem, co uniemożliwia wyprowadzenie Polski z kryzysu polityczno-społeczno-gospodarczego,

- propagandowa teza o postępie normalizacji jest absolutnie fałszywa i jest formułowana wyłącznie na użytek nie zorientowanych środowisk społeczeństw zachodnich (w Polsce nikt już nie wierzy),

- szeroko rozreklamowane uwolnienie części internowanych jest tylko chwytem propagandowym ponieważ

a) część nadal jest internowana,

b) wielu z posród zwolnionych z internowania zostało aresztowanych i toczą się wobec nich postępowania karne,

c) rośnie liczba aresztowanych i skazanych (ponad 2500) którym odmawia się statusu więźnia politycznego, wielu spośród skazanych jest poniżej 18 roku życia,

d) rośnie liczba zwolnionych z pracy za działalność związkową dawniejszą lub obecną,

- po 13 XII 81 r gwałtownie wzrosło bezrobocie w Polsce, a wskaźniki produkcji globalnej obniżają się,

- oficjalny komunikat GUS podaje, że w stosunku do pierwszego półrocza roku ub

a) płace nominalne zostały podniesione ok 40%, natomiast koszty utrzymania wzrosły o 103%,

b) realny dochód na głowę w gospodarce uspoł spadł o 26%,

c) zakupy ludności w handlu uspoł spadły o 13%,

d) wyniki badań socjologicznych wskazują, że ponad 30% społeczeństwa żyje poniżej granicy ubóstwa

Przykłady ilustrujące
1/ na ok. 36 mln ludności produkcja obuwia ma wynosić 18 mln par na rok,

2/ około 20% ludności nie stać na wykupienie skąpo racjonowanej żywności

- wprowadzenie i utrzymywanie stanu wojennego stworzyło sytuację polityczną wykluczającą możliwość zdecentralizowania gospodarki, co byłoby jedyną drogą do wyjścia z kryzysu gospodarczego

2 Postawy społeczeństwa i rola "Solidarności"

- z biegiem czasu opór społeczeństwa przeciwko stanowi wojennemu nie słabnie, ale utrwała się i jest coraz lepiej zorganizowany. Świadczy o tym rozmiar podziemnej działalności wydawniczej. Prasa nielegalna osiąga nakład 40 tys egz dziennie. W samej Warszawie wychodzą 44 tytuły czasopism,

W KRAJU

KRONIKA BEZPRAWIA

SYTUACJI

młode pokolenie o którego postawach wiele mówi się na Zachodzie, aktywnie współuczestniczy w działalności opozycji (samokształcenie, działalność charytatywna, udział w manifestacjach, tworzenie niezależnych organizacji młodzieżowych), a równocześnie potrafi zachować dyscyplinę i nie poddaje się prowokacjom. Akcje młodzieży dotychczas nigdy nie nabrały charakteru terrorystycznego,

- dążenia władz do stworzenia konfliktu między miastem a wsią nie osiągają rezultatów. Przykładem służy nieudana akcja wykorzystania osoby Jana Kułaja. Spotykane są również przykłady aktywnej pomocy ludności wiejskiej wobec wielodzietnych rodzin miejskich. Dzieci z miasta były nieodpłatnie przyjmowane na wakacje,

- w dużych zakładach pracy, mimo zagrożeń, istnieją zorganizowane formy opozycji tworzone przez działaczy 'S' (zbiieranie składek, opieka nad zwolnionymi z pracy, aresztowanymi i internowanymi, publikowaniu list kolaborantów, aktywna obserwacja danych o produkcji zakładów). Działalność ta nie ogranicza się do wielkich miast, lecz prowadzona jest także w małych ośrodkach regionalnych

KOMUNIKAT

"POLAK - WĘGIER, DWA BRATANKI"

Na temat Światowej Federacji Polsko-Węgierskiej, wygłosi referat pan Stefan DOMŻAL, Sekretarz Generalny w - w Federacji, były kapitan Brygady Karpackiej

Odczyt pt "Dążenia i cele Światowej Federacji Polsko-Węgierskiej", odbędzie się w środę dnia 17 listopada br o godz 8-ej wiecz SPK Koła Nr 20 - 206, Beverley St w Toronto

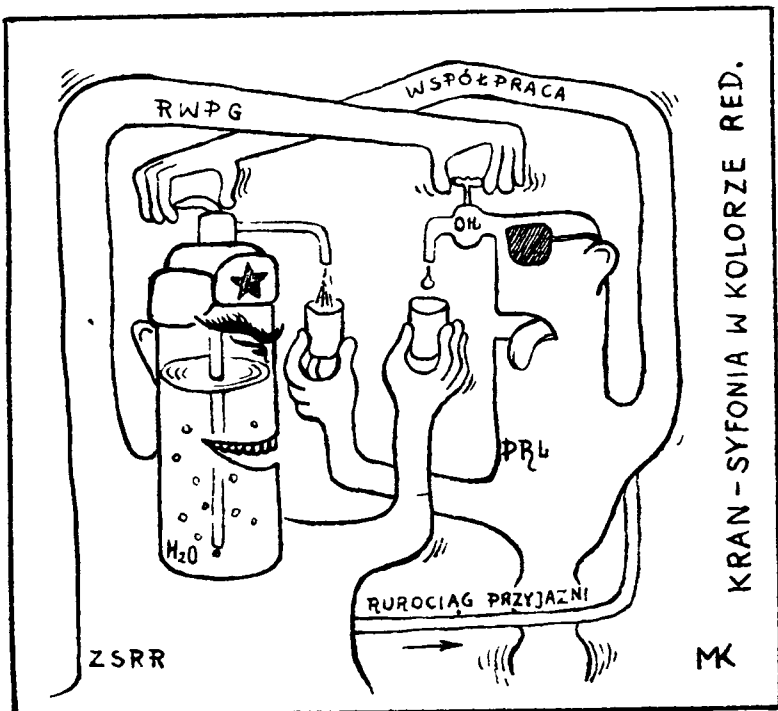
Wstęp \$3 00 od osoby w tym kawa i ciastko

Światowa Federacja Polsko-Węgierska istnieje w Stanach Zjednoczonych od 1965 roku i liczy setki członków

Prezesem Federacji, której siedzibą jest Chicago jest dr Karol Ripa b konsul R P

Zapraszamy serdecznie wszystkich na ten ciekawy odczyt

Z J Giera
Delegat na Kanadę
Zarządu Głównego Federacji

FELIETON

W jednym z poprzednich numerów "Związkowca" wpadła mi w oko propozycja odgrzebania i zastosowania teorii Keynesa w celu ratowania ekonomii Kanady. Czemu nie? Popieram. Mało tego mam nawet konkretną propozycję idącą w tym kierunku. Należy rozwinąć na dużą skalę zbrojenia. Będą miejsca pracy. Potem jako, że Kanada jest krajem miłującym pokój, bron tę sprzedawać. Najlepiej Układowi Warszawskiemu i jego satelitom. I to na dogodnych warunkach finansowych, żeby w Kanadzie nie zrobić inflacji.

Równowaga zbrojeń zostanie naruszona. Układ Warszawski zbrojny w najnowszej technologii zabijania zlikwiduje. Stany Zjednoczone. Kanadyjczycy będą bogaci, nienawistny sąsiad z południa ze swoimi imperialistycznymi zakusami przestanie istnieć. Salwador i Gwatemala będą mogły swobodnie rozwijać najlepszy z ustrojów. A Kanada z kraju miłującego pokój stanie się jeszcze bardziej miłującym pokój jako Kanadyjska SSR z nieugiętym internacjonalizmem, tawarzystwem Trudowym na czele.

Dla wielu z nas dużym ułatwieniem będzie możliwość odwiedzania starej ojczyzny bez wiz i z minimalną wymianą dolara transferowego na złotówki. Z kolei niepokornych z Polski zamiast zsyłać na Kołymę czy do Kazachstanu będzie się lokować w Vancouver lub w Saskatchewan.

Pytanie jak zareaguje NATO na to. NATO nie zareaguje na to bo go nie będzie. Po prostu zostanie nabite nie tyle w butelkę co w "pipe," czyli po polsku w rurę gazową. A kiedy na świecie zapanuje powszechnie szczęście nikt nie odważy się zaprzeczyć że Polacy są nadzwyczajnym narodem. W koncu to wszystko będzie naszą zasługą.

Łubudu

TAJNY DOKUMENT
Z WARSZAWY

Nowojorski Committee in Support of Solidarity (Komitet Popierania Solidarności) otrzymał 15-stronicowy, gęsto pisany na maszynie tekst stenogramu tajnego zebrania w Ministerstwie Kultury i Sztuki w Warszawie w dniu 23 kwietnia br. Zebranie zwołano w celu wydania opinii czy należy dopuścić do wyświetlania nowego filmu reżysera RYSZARDA BUGAJSKIEGO pracującego w STUDIO X którym kieruje Wajda

"PRZESŁUCHANIE"

Film nosi tytuł PRZESŁUCHANIE i dotyczy lat stalinowskich

Stenogram dyskusji w ministerstwie jest fascynującym dokumentem. Dyskusja przebiega według niepisanych reguł. Żadnej krytyki reżimu, ani słowa o Solidarności, żadnych konkretnych uwag o praktykach z okresu stalinizmu.

Wiceminister Stanisław Stefański otwiera dyskusję wyrażając nadzieję, że "nikomu nie zabraknie odwagi, by wyrazić swą opinię, zarówno tutaj, jak i na zewnątrz."

Profesor filozofii Henryk Jankowski podkreśla, że komisja będzie skuteczna, jeśli "nie pozwolimy sobie na strach."

Kazimierz Koźniewski, pisarz-kolaborant popierający władzę stanu wojennego, mówi, że film "jest bardzo wzruszający", opowiada o sprawach "zwyrodniałych", lecz "być może nie powinno się go pokazywać w obecnej sytuacji politycznej". Dodaje "Mamy do wyboru dwie alternatywy, obie złe. Tak namiętny film z kolei wywoła silne namiętności. Lecz pomijając te rzeczy milczeniem. Przyznaję, że czuję się bezradny".

Sam minister też jest bardzo ostrożny, nie będąc pewnym jaka jest właściwie obecna linia partyjna w sprawach stalinizmu. Wymyka mu się określenie "lata terroru" i bardzo jest z tego powodu speszony.

Tłumacz stenogramu, Jerzy Warman, emigrant i doktorant nauk politycznych Columbia University, komentuje, że dyskusja w ministerstwie to "dialog w którym wszyscy mówcy opanowali sztukę ukrywania tego co chcą powiedzieć przy jednoczesnym wspomnianiu o tym metodą aluzyjną."

Głównym przeciwnikiem filmu jest reżyser Jerzy Poręba. Czyni aluzje do żydowskich wpływów w okresie stalinizmu w PRL i ma pretensje, że film nie podaje tego "tła". Jego argumenty atakują wersję stalinizmu przedstawioną w filmie PRZESŁUCHANIE. Nie broni stalinizmu otwarcie, lecz domaga się, by film pokazywał jego przyczyny. Taktyka Poręby implikuje obronę reżimu.

Redaktor amerykańskiego pisma THE NEW CRITERION tak skomentował dyskusję w ministerstwie:

"Jest to zbawienne ostrzeżenie do czego może dojść, kiedy państwo może kontrolować sztukę i myśl. (Jest to) wstrząsające spojrzenie na losy jakiegoś spotyka rzetelność artystyczną i historyczną prawdę w warunkach komunistycznej dyktatury."

Kongres Polonii Kanadyjskiej
Okręg Toronto

OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE
192 Garden Ave.
Tel 532-1126

KOMITET POMOCY
POLSKIM UCHODźCOM
357 Runnymede Rd.
Tel 766-6191

OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St
Tel 979 9634

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave.
Tel 533-9471

TEST O starości prawda i nieprawda

Znany amerykański specjalista w dziedzinie gerontologii (wiedzy o starzeniu się) profesor Erdman Palmore opracował test sprawdzający wiadomości o procesie starzenia się

Proponujemy, by zainteresowani Czytelnicy odpowiedzieli na pytania testu. Wystarczy przy każdym punkcie zaznaczyć "PRAWDA" lub "NIEPRAWDA". Własne odpowiedzi będzie można porównać z odpowiedziami grupy specjalistów w zakresie zdrowia psychicznego oraz z prawidłowymi odpowiedziami, które zamieszczamy na str 20

•••

1 WIĘKSZOSC OSOB STARSZYCH PO PRZEKROCZENIU 65 ROKU ŻYCIA ZACZYNA POPADAĆ W ZDZIECINNIE

prawda nieprawda

2 W MIARĘ STARZENIA SIĘ SŁABNĄ WZROK, SŁUCH, POWONNIENIE, ZMYŚL SMAKU I DOTYK

prawda nieprawda

3 WIĘKSZOŚĆ OSÓB W STARSZYM WIEKU NIE INTERESUJE SIĘ ŻYCIEM SEKSUALNYM ANI NIE JEST DO NIEGO ZDOLNA

prawda nieprawda

4 W MIARĘ STARZENIA SIĘ MALEJE OBJĘTOŚĆ PŁUC

prawda nieprawda

5 WIĘKSZOSC OSOB W STARSZYM WIEKU PRZEWAŻNIE ZŁE SIĘ CZUJE

prawda nieprawda

6 SIŁA FIZYCZNA MALEJE W MIARĘ STARZENIA SIĘ

prawda nieprawda

7 CO NAJMNIEJ 10% OSOB STARSZYCH MIESZKA W SPECJALNYCH INSTYTUCJACH (DOMACH STARCÓW, DOMACH ZDROWIA, ZAKŁADACH PSYCHIATRYCZNYCH, ITD)

prawda nieprawda

8 STARSI KIEROWCY MAJĄ MNIEJ WYPADKÓW SAMOCHODOWYCH (W PRZELICZENIU NA KIEROWCĘ) NIŻ KIEROWCY W WIEKU PONIŻEJ 65 lat

prawda nieprawda

9 WIĘKSZOSC STARSZYCH PRACOWNIKÓW NIE JEST W STANIE PRACOWAĆ TAK WYDAJNIE, JAK MŁODSI PRACOWNICY

prawda nieprawda

10 OKOŁO 80% OSOB W STARSZYM WIEKU JEST DOSTATECZNIE ZDROWYCH BY NADAL PROWADZIĆ SWOJ NORMALNY TRYB ŻYCIA

prawda nieprawda

11 WIĘKSZOŚĆ OSÓB STARSZYCH MA SKOSTNIAŁE PRZYZWYCZAJENIA I NIE JEST W STANIE SIĘ ZMIENIĆ

prawda nieprawda

12 OSOBY STARSZE ZAZWYCZAJ POTRZEBUJĄ WIĘCEJ CZASU BY SIĘ NAUCZYĆ CZEGOŚ NOWEGO

prawda nieprawda

13 DLA WIĘKSZOŚCI OSÓB STARSZYCH NAUCZENIE SIĘ CZEGOŚ NOWEGO JEST NIEMAL NIEMOŻLIWE

prawda nieprawda

14 WIĘKSZOSC OSÓB STARSZYCH REAGUJE WOLNIEJ NIŻ LUDZIE MŁODSI

prawda nieprawda

15 OGÓLNIE RZECZ BIORĄC, WIĘKSZOSC OSOB STARSZYCH JEST DO SIEBIE NAWZAJEM BARDZO PODOBNA

prawda nieprawda

16 WIĘKSZOSC OSÓB STARSZYCH RZADKO SIĘ NUDZI

prawda nieprawda

17 OSOBY STARSZE SĄ W WIĘKSZOŚCI IZOLOWANE SPOŁECZNIE I SAMOTNE

prawda nieprawda

18 STARSI PRACOWNICY MAJĄ MNIEJ WYPADKÓW PRZY PRACY NIŻ PRACOWNICY MŁODSI WIEKIEM

prawda nieprawda

19 PRZESZŁO 15% LUDNOSCI USA MA OBECNIE 65 LUB WIĘCEJ LAT

prawda nieprawda

20 WIĘKSZOSC LEKARZY STOSUNKOWO MNIEJ UWAGI POSWIĘCA PACJENTOM W STARSZYM WIEKU

prawda nieprawda

21 DOCHODY WIĘKSZOŚCI OSÓB STARSZYCH W USA UTRZYMUJĄ SIĘ PONIŻEJ GRANICY BIEDY (MINIMUM SPOŁECZNEGO) OKREŚLONEJ PRZEZ RZĄD FEDERALNY

prawda nieprawda

22 WIĘKSZOŚĆ OSÓB STARSZYCH PRACUJE LUB CHCIAŁABY WYKONYWAĆ JAKĄŚ PRACĘ, WŁĄCZAJĄC PRACĘ SPOŁECZNĄ I PROWADZENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO

prawda nieprawda

23 OSOBY STARSZE, W MIARĘ STARZENIA SIĘ, STAJĄ SIĘ CORAZ BARDZIEJ RELIGIJNE

prawda nieprawda

24 WIĘKSZOSC OSÓB STARSZYCH RZADKO SIĘ DENERWUJE LUB GNIEWA

prawda nieprawda

25 STAN ZDROWIA I POZYCJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA OSOB STARSZYCH, W PORÓWNIANIU Z OSOBAMI MŁODSZYMI W ROKU 2000 PRAWDOPODOBNIENIE NIE ULEGNIE ZMIANIE

prawda nieprawda

A teraz prosimy Czytelników, by porównali swoje odpowiedzi z poprawnymi odpowiedziami podanymi na stronie 20

Warto dodać, że kiedy testowi temu poddano grupę wysoko wykwalifikowanych specjalistów w zakresie zdrowia psychicznego w Stanach Zjednoczonych okazało się, że przeciętnie udzielili prawidłowej odpowiedzi na 17 pytań, czyli w 68%. Biorąc pod uwagę, że przeciętnie można uzyskać 50% prawidłowych odpowiedzi wybierając je zupełnie przypadkowo (np. rzucając monetę i przyjmując orła za odpowiedź "prawda", a reszkę za odpowiedź "nieprawda"), trzeba przyjąć, że wykazali oni bardzo słaby poziom wiedzy o procesie starzenia się. Liczba osób starszych w społeczeństwie zwiększa się. Mniej więc nadzieje, że wzrośnie też poziom wiedzy o procesie starzenia się, zwłaszcza w rodzinach, gdzie są osoby starsze, wśród ich przyjaciół i w instytucjach zajmujących się planowaniem społecznym

CEBULA FASZEROWANA

6 dużych cebul obrac z wierzchnich łusek i ugotować w solonym wrzątku (20 - 25 minut). Cebule nie powinny się rozlatywać. Delikatnie je odcedzić, odkroić czubki i wydrążyć. Te resztki cebuli posiekać i wymieszać z mięsem np. z resztkami wołowej pieczeni. Dodac przecier pomidorowy, sol, pieprz, posiekaną pietruszkę.

Osobno ugotować ryż. Uważać żeby nie był zbyt miękki. Odcedzić. Kilka łyżek ryżu dodać do farszu, podgrzać na oliwie. Wymieszać. Nałożyć farsz do cebul.

Naczynie do zapiekania posmarować masłem. Do połowy wysokości naczynia ułożyć ugotowany na sypko ryż. Na ryżu cebulę, lekko je do niego wciskając. Na każdej

cebuli położyć kawałek masła i wstawić do piekarnika na około 40 minut. Podawać w całości z łyżką i widelcem do nabierania. Jako dodatek może być keczup, albo śmietana roztrzepana z resztą przecieru pomidorowego.

Najtansze zakupy w Toronto

Na podstawie ogłoszeń dużych sklepów spożywczych

WOŁOWINA

Pieczeń bez kości "round steak" 2,29 dol funt
FOOD CITY
Pieczeń z kością (zebra) 2,48 dol funt
SAFEWAY
Steki "T-bone" 2,99 dol funt
KNOB HILL i FOOD CITY
Mielone 1,39 dol funt
RED & WHITE

WIEPRZOWINA

Wątróbka wieprzowa 39 centów funt IGA
Golonka 69 centów funt KNOB HILL, IGA
Kotlety w paczkach funtowych 1,54 dol DOMINION
Żeberka 1,49 dol funt IGA
Całe szynki 1,39 dol funt MIRACLE
FOOD MART, szynki bez kości firmy Mary Miles 2,49 dol funt IGA

DRÓB

Kurczęta "Grade A" (najlepsza jakość) 89 centów funt KNOB HILL i IGA
Gorszy gatunek "utility" 79 centów funt MIRACLE
Nogi indyjskie na zupe i sosy 79 centów funt FOOD CITY
Nogi kurczęce 98 centów funt MIRACLE, 99 centów IGA

JARZINY

Cebula worek 10-funtowy 99 centów KNOB HILL
Ziemniaki worek 50-funtowy 2,99 dol MIRACLE i SAFEWAY.

OWOCE

Banany 25 centów funt DARRIGO'S, 29 centów FOOD CITY
Jabłka b. dobre worek 3-funtowy 99 centów MIRACLE

Niektóre z wymienionych wyżej towarów są limitowane. Ceny w sobotę mogą ulegać drobnym wahaniom.

ZDROWIE

ZAZIĘBIENIA

Kapryśna jesienno-zimowa pogoda stawia każdego roku nasz organizm przed swego rodzaju "próbą odporności", która dla wielu ludzi, zwłaszcza tych nie zahartowanych, kończy się chorobą przeziębieniową. Warto przypomnieć, że na przeziębienie narazają się nie tylko ci nie zahartowani, lecz także nierozsądni, którzy w deszcz, zawieje i mróz "paradują z gołą głową, bez szalika, w cieniutkich rajstopach, krótkich majteczkach itp.

A wiadomo, że ta pora roku szczególnie sprzyja wszelkim dolegliwościom przeziębieniowym.

Dlaczego tak się dzieje? Zbyt lekkie, nieodpowiednie do pogody i pory roku ubranie oraz przemoczenie obuwia powodują gwałtowne oziębienie organizmu i w konsekwencji obniżają jego odporność na szkodliwe działanie drobnoustrojów, torując drogę wielu chorobom.

Długotrwałe oziębienie choćby jednej części ciała, a zwłaszcza nóg, pleców lub brzucha może być wystarczającą

przyczyną kataru, kichania, kręcenia w nosie - słowem, niezytu górnych dróg oddechowych.

U podłoża takiej reakcji naszego organizmu tkwi odruchowy mechanizm naczyniowy. Po nagłym skurczu naczyń krwionośnych wskutek oziębienia jakiejś części ciała następuje na drodze odruchowej skurcz naczyń np. w błonie śluzowej nosa, gardła, oskrzeli i wobec upośledzenia tam krążenia krwi, a zatem gorszego "odżywienia" tkanek, powstają warunki sprzyjające rozmnażaniu się drobnoustrojów chorobotwórczych.

Zawsze jednak po miejscowym skurczu naczyń wskutek oziębienia wcześniej czy później następuje ich rozszerzenie, czyli miejscowe przekrwienie - krew wtedy obficie przepływa przez tkanki, które lepiej "odżywione" energicznie zwalczają zarazki.

Warto w tym miejscu oddać sprawiedliwość medycynie naszych babek, które nie znając tego mechanizmu zawsze zalecały ludziom przemarzniętym gorące napoje i wygrzanie się w ciepłym łóżku. Nie od rzeczy też będzie tu

przypomnieć jeszcze jednym słowem, że w ciąży, zwłaszcza w wczesnym stadium, z gruntu fałszywym poglądem, że alkohol zapobiega i leczy przeziębienie. Sięganie w tych przypadkach po kieliszek wódki jest nie tylko błędne, ale i niebezpieczne. Alkohol nie rozgrzewa, daje tylko krótkotrwałe złudzenie ciepła, nie zapobiega i nie leczy choroby przeziębieniowej. Przeciwnie - obniża odporność i zwiększa wrażliwość na zakażenia.

Łatwo zaobserwować, że szybciej przeziębiamy się ludzie spoceni, zgrzani, przemęczeni, których życie upływa w zadymionych, ciasnych, nie wietrzonych pomieszczeniach. Są ci, którzy dużo przybywają na powietrze, dużo spacerują i ruszają się - rzadziej ulegają zakażeniom.

Najczęstszą chorobą przeziębieniową jest niezyt górnych dróg oddechowych.

Choroba zaczyna się zwykle po zziębnięciu lub przemoczeniu nóg. Objawia się uczuciem podrażnienia, pieczenia, suchości i pobolewania w gardle. W kilka godzin zjawia się katar zatkany przewodów nosowych "kręcenie w nosie", kichanie i obfity wyciek wodnistej wydzieliny. Później może dołączyć się chrypka i kaszel, najczęściej suchy. Chory czuje się źle, jest osłabiony, boli go głowa, mięśnie i kości. Choroba może mieć różny przebieg. W cięższych przypadkach wszystko trwa kilka dni i ogranicza się do

niezytu nosa i gardła, czasem z niewielkim podwyższeniem temperatury, a czasem zupełnie bez gorączki. Ale zdarza się, że choroba przebiega z gorączką, która zwykle nie przekracza 38 stopni C i trwa dłużej. Należy pamiętać, że dzieci i osoby starsze z reguły reagują silniej na przeziębienie i u nich choroba może mieć cięższy przebieg i trwać nieco dłużej.

Czego nie należy robić

- Próbować "bohaterskiego" przechodzenia choroby, zwłaszcza przy podniesionej temperaturze. Narazi to chorego na powikłania, a znajomych - na zakażenie.

- Stosować antybiotyków i sulfonamidów na własną rękę, bez wyraźnego zalecenia lekarza.

Ciepła woda zdrowia dodaje!!!!!!

Jeśli czujemy, że przeziębiliśmy się, należy

- Położyć się do łóżka w dobrze przewietrzonym pokoju, okryć ciepło i napić gorącej herbaty z sokiem malinowym.

- Zażyć 3 razy dziennie po tabletkę aspiryny (o ile ma się pewność, że nie ma przeciwwskazań), ewentualnie z tabletkami witaminy C.

- Wypłukać gardło, choćby zwykłą wodą, z dodatkiem soli.

- W razie gorączki wezwać lekarza, aby chorego zbadał i zalecił odpowiednie środki i sposoby leczenia.

- Okolice nosa posmarować tłustym kremem, ponieważ od ciągłego wycierania nosa ulega łatwo podrażnieniu.

- Używać chusteczek jednorazowego użytku zamiast tradycyjnych.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Dr Barbara Noworolska

TEL 364-4744

TORONTO

229 YONGE ST

SUITE 214

POLISH HOUR POLSKI MAGAZYN TELEWIZYJNY

(Na Kanale 10)

W ETOBICOKE

Niedziela 14 listopada godzina 10 30 rano

*** W PROGRAMIE M IN ***

ks Ewczynski ● O NOWYM POLSKIM ŚWIĘTYM

dr Jacek Adolf ● O SYTUACJI W POLSCE

● O INFILTRACJI REŻIMU W POLONII

● O ECHU TYGODNIA

* FILM Z GDANSKA

* NOWA BAJKA DLA DZIECI

PORADY PRAKTYCZNE

RĘKAWICZKI

Do wykonania rękawiczek potrzebujesz ok 7 dkg czarnej i ok 5 dkg białej wełny, 4 lub 5 drutów nr 3½. Wykonanie

Nabrać na druty 40 oczek. Przerabiać ściągaczem (2 o prawe, 2 o lewe) 5 rzędów czarną nitką, 2 rzędy białą, 5 rzędów czarną, 2 białą i 5 czarną. W pierwszym rzędzie po ściągaczu zmienić ściąg na pończoszniczy z tym, że aby uzyskać pożądaną efekt należy

wszystkie oczka przerabiać na prawo (wynika to stąd, że wykonujemy robotę okrążeniową).

Pierwsze okrążenie po ściągaczu przerobić następująco: I oczka narzucić (dodać), I przerobić na prawo, I narzucić, 19 na prawo, I narzucić, I na prawo, I narzucić, 19 na prawo. Następnie rzędy-okrążenia przerabiać wg wzoru

W odpowiednim miejscu (II okrążenie licząc od początku wzoru) zostawić na agrafce 10 oczek otwartych, a w następ-

nym okrążeniu nad oczkami pozostawionymi, narzucić 10 oczek na drut, będzie to miejsce na palec.

Dalej przerabiać równo okrążeniami w górę 34 rzędy wysokości wzoru.

W 35-tym okrążeniu rozpocząć gubienie oczek na zakończenie rękawiczki. Gubienie wykonywać w 4 miejscach po obu stronach każdego ze szlaczków biegnących między wierzchem a spodem rękawiczki. Gubić w każdym rzędzie wierzchu i spodu aż zostaną 3 oczka wierzchu i 3 oczka spodu. W ostatnim okrążeniu przerobić razem 3 oczka wierzchu i 3 oczka spodu.

Urwać nitkę tak długą, żeby dała się nawlec w grubą igłę. Nabrać na nią po 3 oczka szlaczków i zakończyć po lewej stronie rękawiczki.

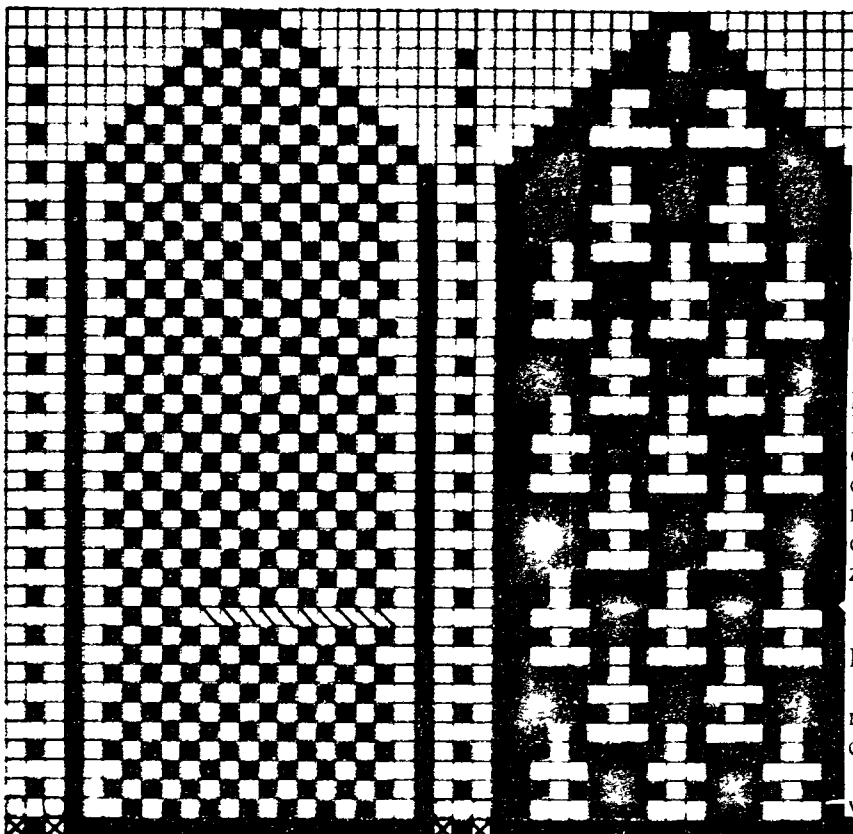
Palec

Oczka z agrafki przełożyć na drut, nad nimi nabrac 10 oczek. Dodac po I oczku z obu stron palca z nitki między oczkami. Dalej przerabiać naokoło aż do odpowiedniej wysokości (6,7 cm). Teraz przerabiać po 2 oczka razem. Pozostałe na drucie oczka ściągnąć igłą i mocno zaszyć.

RĘKAWICZKI-RYS.

oczka dodawane w pierwszym rzędzie przerabianym po ściągaczu

oczka pozostawione na agrafce w miejscu gdzie powstanie palec

MIĘDZY FANTAZJĄ A NAUKĄ

OPOWIADANIE ZAKOŃCZENIE SCIENCE FICTION

Minęły dwa tygodnie. Niebezpieczeństwo zmiany orbity przestało być dotkliwym problemem. Istniał jednak inny, w tym momencie dużo bardziej niepokojący.

Obrona planety była gotowa. Gdy na monitorze teleskopu elektronowego pojawił się szybko przybliżający punkt. Obserwowany obiekt kierował się prosto na najniższą orbitę planety. Chwilę później dał się słyszeć huk silników hamujących. Obiektem tym był oczekiwany statek wroga. Okrzykiwał planetę, redukując prędkość, by zatrzymać się dokładnie ponad miejscem, gdzie kiedyś był obóz Układu Galaktycznego. Alec zdrętwiał. Wiedział, że te kilka sekund zwazy nad jego dalszym losem. Te kilka sekund może być jego ostatnim momentem życia i ostatnią chwilą nadziei. Wiedział, że jeden fałszywy ruch oznacza KONIEC - koniec gry, w którą gra się tylko jeden jedyny raz.

Warkot silników ustął. Statek zawisł ponad pozostałościami z obozu. Jeden z luków zaczynał się otwierać. Alec spostrzegł jakąś postać wewnątrz komory dekompresyjnej. Bez namysłu strzelił. Trafili! Komora wraz ze współpracownikami wybuchła. Nagle silniki statku uzyskały najwyższe obroty. W tej samej chwili oba pola siłowe zaczęły działać uniemożliwiając akimkolwiek ruch. Drugie łożisko laserowe zaatakowało. Strzał napotkał obronny pole siłowe statku i nie wyrządził żadnych szkód. Posypały się strzały w kierunku planety. Żaden nie przebił pola siłowego. Generatory działały na medal. Alec z radością śledził wzrokiem romien lasera i patrzył na rybuchającą obudowę statku. Niestety, żaden z jego strzałów nie uczynił wrogowi poważnych szkód. Nagle padła seria strzałów w kierunku generatorów. Jeden z nich trafił. Urządzenie wybuchło. Melonkawy płomieniem i reszta działać. Statek mógł się poruszać. Alec spojrzął na zegar znajdujący się ponad ekranem celownika. Żółte cyfry odmierzwały czas do rozpoczęcia obrony.

"8 01 sekund", numery miały się wolno. Po chwili Alec zauważył ponowny elonkawy wybuch. "Drugi generator", pomyślał. "Mają obrotowe rozczepienie terenu przed i mnie znajdują".

Statek poruszał się po okręgu nad powierzchnią niszcząc wszystko poniżej.

Alec obserwował ten ruch z zamyśleniem. Nie mógł jednak go zatrzymać, gdyż został by atychmiast zlokalizowany i uszczyniony. Obserwował więc tylko, obserwował zbliżający się statek, nadchodzącą śmierć.

schronu Alca, miejsca gdzie przez dwa tygodnie przebywał ze swym nowym przyjacielem, ten przybył mu z pomocą. Drugie działo laserowe odezwało się smiertelnym promieniem. Statek natychmiast zmienił kurs. Setki dział skierowało swe strzały przeciw jednemu. Komputer już nie strzelał. Alec ocalał.

Zegar wskazywał 9 894 sekund. W tym samym momencie nowy obiekt pojawił się na monitorze teleskopu. Alec usłyszał tylko huk silników oddalającego się statku wroga. Odetchnął z ulgą. Koszmar się skończył. Odwrócił się i podszedł do ciągle stojącego w roku zakurzonego komputera. Maszyna nie działała. Alec przeraził się.

"Co się stało!", krzyknął. Komputer nie odpowiedział. Po chwili przybyły dwa statki z Ziemi, które zatrzymały się na najniższej orbicie planety. Na ekranie odbiornika pojawił się od dawna oczekiwany sygnał wywołujący obóz UG 10010 01 0100 1001. Sygnał ten nie wywarł jednak spodziewanego wrażenia. Alec bez przekonania nadał sygnał obozu. Po chwili na ekranie pojawiła się twarz dowódcy statku.

"Co tu się stało?", brzmiały pierwsze słowa człowieka, jakie usłyszał. "Przez dwa tygodnie lecieliśmy tutaj nie mając żadnych informacji. Gdzie jest obóz? Gdzie załoga?"

Alec nie był zadowolony z przybycia pomocy. "Przybyli, ale za późno", powiedział sam do siebie.

"Co tu się stało?", głos dowódcy odezwał się ponownie. "Czy mamy lądować?"

"Nie, nic się nie stało", Alec spojrzął na stojący niemy komputer. "Nic się nie stało", powtórzył sam do siebie.

"Jak to nic? Kim ty jesteś? Dlaczego nie udzielasz informacji?"

"Stało się, ale teraz już się skończyło", odpowiedział Alec. "Komputer też się skończył".

"Jaki komputer? Co ty wygadujesz? Ty człowieku za dużo przeszedłeś. Należą ci się wakacje na Ziemi".

"Ja tu zostanę, nie chcę jechać na Ziemię". Alec wyłączył nadajnik. Obraz na ekranie znikł. Teraz widział w nim swoje odbicie. Widział swoją twarz zniekształconą załamaniem szkła.

Chciał się stąd wyrwać, uciec z tej planety, ale nie chciał jechać na Ziemię. Chciał być sam. Spojrzął ponownie w ciemną szybę ekranu. Odbijały się w niej ponure kształty nie działającego komputera. Poczł się zmęczony. Usiadł na podłodze. Przez chwilę jeszcze wpatrywał się w wygasły ekran. Powieki zasłoniły mu widok. Głowa opadła mu na ramiona.

Koniec

MIREK

Światem wirusów rządzą dziwne prawa, ale nawet w tym dziwnym świecie wirusy herpes uchodzą za nader ekscentryczne. Zachowanie ich jest w wielu przypadkach nietypowe. Prawie każdy z czytelników tego artykułu uległ kiedyś zakażeniu tym wirusem, często nawet nie zdając sobie z tego sprawy.

W wyniku zakażenia u większości osób wytworzyły się odpowiednie przeciwciała, co nie oznacza jednak, jak ma to miejsce w przypadku innych wirusów, że osoby te są uodpornione. Część osób posiadając takie przeciwciała nie wykazuje odporności na wirusy herpes, u innych, pomimo że odporność taką posiadają, organizm nie wytworzył odpowiednich przeciwciał. Wirusy herpes (wirusy varicella-zoster) są odpowiedzialne za wietrzną ospę. Ten sam wirus wywołuje również półpasca.

Dzieci mogą zapaść na wietrzną ospę, ulegając zakażeniu, stykając się z dorosłymi chorymi na półpasiec, natomiast nigdy nie ma miejsca proces odwrotny.

Wykryty ostatnio rodzaj wirusa herpes - tzw. wirus Epstein'a-Barr'a jest odpowiedzialny za mononukleozę zakaźną, ale wywołuje on również raka nosogardzieli oraz nowotwór zwany chłoniakiem Burkitt'a. Pierwsza z chorób występuje jedynie wśród dorosłych w młodym wieku, rozprzestrzeniając się głównie wśród osób z rodzin dobrze sytuowanych. Druga z wymienionych chorób atakuje głównie mężczyzn mieszkających w określonych regionach Chin, podczas gdy chłoniak Burkitt'a stanowi chorobę rozpowszechnioną głównie wśród dzieci zamieszkujących pewne obszary Afryki.

Wirusy herpes są jedynymi wirusami, które w formie aktywnej bądź utajonej potrafią przetrwać w organizmie osoby zakażonej do końca jej życia, wywołując u niej z nieprzewidywalną częstotliwością, ponowne symptomy zakażenia. Ponadto wirusy te są jedynymi, które mogą być przenoszone drogą kontaktów seksualnych, dzięki czemu zdobyły sobie miano "wirusów miłości". Zakażenie może nastąpić (podobnie jak w przypadku mononukleozy) w wyniku pocałunku lub stosunku seksualnego. Ta ostatnia możliwość powoduje szerzenie się epidemii nie tylko wśród ludzi, ale również wśród koni i bydła. U ludzi zakażonych tą chorobą nie stanowi ona jedynie wstydlivej i bardzo bolesnej ceny za chwilę miłości, ale, jak niebicie wykazują statystyki lekarskie, istnieje jej jednoznaczny związek z rakiem szyjki macicy. Sugeruje się, że wirus działa w tym przypadku jako czynnik powodujący uzłoslwienie nowotworów łagodnych, których pojawienie

"Namolny wirus"

cz I

się często towarzyszy pierwszej ciąży.

To jeszcze nie wszystko - wirusy herpes odpowiedzialne są ponadto, że takie choroby jak opryszczka oczna, wargowa, skórna, zapalenie mózgu oraz zapalenie opon rdzenia kręgowego.

Niektórzy naukowcy uważają, że herpes jest najstarszym rodzajem wirusa i że jego istnienie datować należy przynajmniej na 400 milionów lat. Cóż zatem powoduje jego długowieczność i "namolność"? Po pierwsze wirus ten wspaniale potrafi wykorzystywać pewien stan równowagi - nie zabijać organizmu, w którym się zagnieździł, ale równocześnie wywołując wystarczająco dużo spustoszeń, aby samemu przetrwać. Ponadto "wypracował" sobie szczególnie mechanizm, pozwalający mu na uniknięcie ataku przeciwciał, a polegający na przechodzeniu w stan utajony i po jakimś czasie ponownym zaatakowaniu organizmu.

Większość zakażeń wirusem w okresie niemowlęctwa lub w dzieciństwie pozostaje niezauważona lub też interpretuje się ją jako zwykły ból gardła. Dzięki temu wiele osób może przeżyć swoje życie nie zdając sobie wogóle sprawy, że w ich organizmie "zagnieździł" się ten chytry wirus. Pewne osoby wykazują jednakże znaczną podatność na częste nawroty choroby - opryszczki wargowej ("zimno mi wyskoczyło"), półpasca lub bolesnych stanów zapalnych i wysypek na skórze. Nie są one ofiarami kolejnych, nowych zakażeń wirusem, ale ponawiających się ataków tego samego wirusa, którego aktywizuje się często po przeżyciu jakiegos stresu psychicznego - stąd wirus ten zdobył przydomek "wrażliwego emocjonalnie".

Żeby sprawę jeszcze bardziej skomplikować i uduziwić w okresach pomiędzy kolejnymi atakami wirusa nie stwierdzono jego obecności w miejscach zakażenia - tj. w tkankach skóry. Po latach intensywnych badań okazało się, że wirus ten za "kryjówkę" wybrał sobie niektóre nerwy, szczególnie nerw trójdzielny, stanowiący główny nerw czuciowy twarzy. Miejsce to świetnie nadaje się na "kryjówkę", ponieważ w przeciwieństwie do innych organów ciała nerwy nie

podlegają ochronie w wyniku działania przeciwciał, co z kolei nie pozwala na zadziałanie systemu immunologicznego i zniszczenie wirusa. Na tej podstawie pojawiły się przypuszczenia, że wirusy herpes mogą być odpowiedzialne za niektóre chroniczne choroby centralnego układu nerwowego.

Dzięki takiemu mechanizmowi osoby zarażone wirusem w dzieciństwie mogą być jego nosicielami i ulegać kolejnym nawrotom choroby, nawet o ile w ich organizmach wytworzyły się odpowiednie przeciwciała uodparniające przeciw nowym zakażeniom. Z kolei osoby, które uniknęły zakażenia w dzieciństwie mogą wykazywać wrodzoną odporność, która nie jest spowodowana wytworzeniem przeciwciał przeciwko wirusom herpes. Zdarza się jednak, że nawet w przypadku osób posiadających odporność wrodzoną ulec ona może załamaniu, co najczęściej ma miejsce wśród par narzeczeńskich i młodych małżeństw, ponieważ przenoszenie "wirusa miłości" w czasie częstych pocałunków powoduje tak znaczne jego "stężenie", że przekracza to zdolności systemu immunologicznego osoby uodpornionej.

Zakażenia wirusem herpes mogą okazać się śmiertelne w skutkach - co prawda nie zdarza się to jako wynik pocałunku. Jedną z najgroźniejszych odmian wirusa herpes - tzw. wirus B (herpes Simiae) może być przeniesiona w wyniku ugryzienia przez małpę i w konsekwencji doprowadzić do zgonu.

Niemniej dziwne są cechy tej odmiany wirusa, która wywołuje półpasiec i wietrzną ospę - czyli tzw. wirus herpes varicella-zoster. Wirus ten powoduje pojawienie się na skórze osoby zarażonej charakterystycznej wysypki w postaci pęcherzy lub pęcherzyków - zwykle na twarzy, szyi oraz górnej części klatki piersiowej. W przypadku półpasca obszar wysypki niemal dokładnie pokrywa się z powierzchnią skóry unerwioną określoną grupą połączeń nerwowych. Już w 1888 roku stwierdzono przypadki zachorowań na wietrzną ospę dzieci, które miały styczność z osobami dorosłymi, chorymi na półpasiec.

Opr. Maciej Kamiński

PORADNIA 'ZAUFIANIE'

Pani Barbara N z Toronto pisze

Mam 34 lata. Moje dzieci mają 10 i 12 lat i większość dnia spędzają w szkole. Mój mąż wraca z pracy około szóstej wieczór. Ciągle jestem sama. Ostatnio czuję się bardzo źle. Często jestem zmęczona i osłabiona. Rano, przy dzieciach i mężu jakos się trzymam, ale potem zdarza mi się położyć spać. Potem cały dzień czuję się jakas rozbita. Nie mam apetytu. Lekarze wciąż zapisują mi coś nowego, ale bez skutku. A chora jestem tak poważnie chora, że nie chcę mi tego powiedzieć?

Nasza odpowiedź

Wiele kobiet w wieku około 35-45 lat zaczyna wchodzić w okres, gdy dzieci ich przestają wymagać bezustannej krzątaniny dniem i nocą, gdy dzieci ich stają się względnie samodzielne i większość dnia spędzają w szkole, w gronie rówieśników, a nie w domu, pod bezpiecznym skrzydłem matki.

Część kobiet, a przede wszystkim te nie pracujące zawodowo, narazonych jest w tym okresie na przeżywanie różnego typu frustracji związanych z koniecznością odkrycia swojej nowej tożsamości, poszukiwania nowego "ja". Do tej pory bowiem kobieta utożsamiała się przede wszystkim z rolą matki i to matki szczególnej - matki - opiekunki. Matki - czuwającej dniem i nocą. Zabieganej, zmęczonej, ale

potrzebnej. Potrzebnej w sensie biologicznym i psychologicznym. Cały czas jej dzieckiem był jej własnym czasem. Tymczasem dzieci dorastały. Wymagały coraz mniej opieki matki. Znikały na cały dzień - w szkole i w gronie rówieśników. Matka była im dalej potrzebna. Ale inaczej niż dotąd. Już nie jako opiekunka, ocierająca łzy, gotująca kaszkę i śpiewająca kołysankę. Jest im potrzebna matka - partnerka, matka, z którą można porozmawiać o szkole, kolegach i nauczycielach, której można się poradzić w sprawach trudnych i drażliwych.

Wiele matek nie zdaje sobie sprawy, że nadszedł czas, w którym muszą podjąć pewne ważne dla siebie decyzje życiowe. - Moje dzieci są w szkole. Wracają dopiero około czwartej. Dom jest już dobrze zorganizowany i pracy w nim niewiele. Mam dużo wolnego czasu. Co z nim zrobić?

Dużo kobiet rodząc swe pierwsze dziecko zostaje się na długo, a czasem na całe życie - z pracą zawodową, zdobywaniem wykształcenia, pracą na rzecz tych wszystkich, którzy nie są najbliższą rodziną. Niektóre kobiety porzucają te plany z rozpaczą, zalem, inne zaś z radością. To zależy od ich systemu wartości, potrzeb, dążeń, poglądu na rolę kobiety, akceptacji roli matki. Nie czas jednak na wątpliwości, gdy dzieci małe i wymagają ciągłej opieki. Ale gdy dzieci zaczynają dorastać

Cóż więc mam zrobić? Czy

wrócić do pracy? Czy potrafię? Miałam tak długą przerwę, wyszłam z pracy, boję się. A może skończyć przerwane studia? Czy warto, gdy mąż niezłe zarabia, a ja sama nie mam już pasji i energii dwudziestolatki? A może zająć się pracą społeczną przy takiej czy innej instytucji? To prawda, kiedyś mnie to interesowało, ale czy będę umiała to pogodzić z obowiązkami domowymi? A może już lepiej nic nie zmieniać w swoim życiu? Niech już lepiej będzie tak jak do tej pory. W domu przecież jednak jest wciąż dużo pracy.

Tego typu problemy i wątpliwości przeżywa wiele kobiet. Konflikt pomiędzy chęcią bycia potrzebną komuś więcej niż tylko własnej rodzinie, potrzebą samorealizacji i zwykłą potrzebą własnego sukcesu z jednej strony a lękiem przed podjęciem ryzykownej decyzji, lękiem przed postawieniem kroku w niebezpieczne NIEZNANE. Konflikt ten rodzi silny, często nieświadomy niepokój, uczucie frustracji, nieokreślone uczucie zalu do innych, zawodu. Często towarzyszy temu przeżywanie

nudy i PUSTKI EGZYSTENCJALNEJ, nasilające się w okresie samotnego przebywania w domu. Rodzą się myśli typu: czy ja jestem komus potrzebna? Mam piękny dom, męża, dzieci, znajomych, ale czy do tego właśnie dążyłam? Męża interesuje przede wszystkim praca, dzieci wkrótce wejdą we własne życie. Kontakty ze znajomymi są dość powierzchowne, nie można z nimi rozmawiać o kłopotach i trudnościach. Nie wypada. Czy ktokolwiek jest w stanie mnie zrozumieć?

Poczucie wyobcowania jest tym większe im - słabsze i mniej autentyczne są związki emocjonalne kobiety z mężem i dziećmi, - im mniej ma ona zainteresowań, bądź też, jeśli je ma, nie może znaleźć dróg ich realizacji, - im mniej ma ona satysfakcjonujących kontaktów społecznych, kontaktów głębszych niż "how are you", - im słabiej identyfikuje się ona z rolą "pani domu" i im silniejsze jest jej dążenie do samodzielności i samorealizacji.

Warto tu przytoczyć wynik badań socjologów australijskich nad polską rodziną emigrancką. W badaniach tych stwierdzono, że znacznie gorzej do nowych warunków adaptują się niepracujące żony w porównaniu ze swymi pracującymi mężami, na których ciąży poczucie odpowiedzialności za egzystencję rodziny. O ile mężczyzna czuje się potrzebny, ma poczucie sensu swojego życia, pracuje z ludźmi i dla ludzi, kobieta pozostawiona pustym ścianom domu, sobie samej i swoim niewesołym rozmyślaniom, ulec może złudzeniu, że życie jej pozbawione jest jakiegoś specjalnego sensu, a ona sama nie jest nikomu potrzebna.

Dlaczego poczucie to narasta nie wtedy, gdy kobieta jest autentycznie zmęczona, przepracowana organizowaniem życia swojej rodziny, nie wtedy, gdy spędza nieprzespane noce nad łóżkiem chorego dziecka, nie wtedy, gdy niestabilizowana finansowo rodzina napotyka na wciąż nowe zewnętrzne zagrożenia? Dlaczego narasta właśnie wtedy, gdy sytuacja finansowa rodziny zdaje się być względnie stabilna? Gdy dzieci wyrosły już z chorób, a kobieta zaczyna mieć wreszcie tyle upragnionego - zdawałoby się - czasu dla siebie?

Posłużmy się tu wyjaśnieniem wybitnego wiedeńskiego psychiatry, profesora Victora Frankla, który na podstawie swoich wieloletnich badań dowodzi, że najbardziej psychologicznie niebezpieczny dla jednostki jest nie ten okres, kiedy jest ona przemęczona, przeciążona i przepracowana, bo w okresie tym towarzyszy jej WZMOŻONE POCZUCIE SENSU ŻYCIA, lecz właśnie ten okres, w którym przeciążenie to znika i człowiek - nawykły do walki i przezwycięzania rozlicznych przeszkód - przestaje się borykać z trudnościami. To stwierdzenie może się wydawać szokujące i najprawdopodobniej nie będzie popularne w społeczeństwie ceniącym wygodę i brak problemów, ale TRUDNOŚCI WZMAGAJĄ POCZUCIE SENSU ŻYCIA, zaś brak ich poczucie to obniża

Dlatego też, w okresie pokoju, wśród społeczeństw sytych, bogatych i bezpiecznych, wciąż rośnie liczba nerwic, załamień psychicznych, samobójstw, narkomanii, zaburzeń psychicznych. Dlatego tak wiele osób cierpi na nerwicę związane z obniżeniem poczucia sensu życia - tzw. nerwicę noogenne.

Nerwicę tę przybierac mogą różny kształt. Neurastenicznie - gdy dominujące objawy układają się w obraz zmęczenia, brak siły, senności, utraty energii i ochoty do działania. Hipochondrycznie, gdy główne objawy pozorują autentyczną chorobę fizyczną, czemu towarzyszy nadmierna troska o własne zdrowie, poczucie, iż cierpi się na jakąś tajemniczą, a groźną chorobę, której nikt nie potrafi wyleczyć. Nerwicowe objawy hipochondryczne popychają kobiety do coraz częstszych wizyt u lekarzy, którzy - niestety nie zawsze świadomi istoty sprawy, a ponaglani skargami kobiety, zapisują jej wciąż nowe medykamenty. Świadomość leczenia, zawodowo współczujący wzrok lekarzy zwiększają przekonanie jestem chora, jestem poważnie chora, muszę się oszczędzać. O ile osoba taka poprzez manifestowanie swoich objawów zyska opiekę, troskę ze strony rodziny, objawy jej ulegną niestety wzmocnieniu i nasileniu. Rola "chorej" i "słabej" stanie się wtedy główną rolą życiową kobiety, usprawiedliwi ją przed nią samą, że nie podejmuje żadnych nowych decyzji, działań czy kroków. Ja przecież jestem chora. To jeszcze bardziej oddala kobietę od uświadomienia sobie prawdziwych przyczyn i mechanizmów jej pozornie tylko fizycznych dolegliwości. Nieświadomione konflikty, pragnienia i niezrealizowane dążenia drażnią jej podświadomość, podczas gdy ona sama nie jest w stanie powiedzieć, co się z nią dzieje. Wie tylko, że coś złego.

By tego uniknąć kobieta powinna odpowiednio wcześniej zaobserwować moment, kiedy wszystkie znaki wskazują na to, że przestaje już pełnić rolę matki - opiekunki, a zbliża się chwila, w której należy zmienić swą postawę wobec dzieci i wobec swojego własnego życia na NOWĄ, a także zrobić COŚ z posiadanym przez siebie wolnym czasem.

Zrobić COŚ z wolnym czasem to oczywiście nie znaczy wynajdywać sobie wciąż nowe, tysięczne prace w domu i w ogródku, które tylko pozornie odsuwają w nieokreśloną przyszłość odpowiedź na pytanie: czy to właśnie jest moim głównym zadaniem w życiu? Czy udaje mi się realizować te wartości, w które naprawdę wierzę? Czy nie zgubiłam "po drodze" czegoś, co kiedyś było dla mnie najważniejsze? A może zgubiłam coś bardzo ważnego w moim życiu małżeńskim, rodzinnym? Warto chyba, zamiast wykupywać wciąż nowe recepty na wciąż nowe lekarstwa, odpowiedzieć sobie na pytanie: co to jest, to "coś"? A może spróbować odpowiedzieć na to pytanie nie samej, a z mężem czy z kimś z rodziny lub znajomych, kto budzi autentyczne zaufanie?

J W

W BIBLIOTECE PUBLICZNEJ
ZNAJDZIESZ COŚ DLA SIEBIE

MOŻESZ, BEZ ŻADNEJ OPŁATY WYPOŻYCZYĆ

KSIĄŻKI
MAGAZYNY
PŁYTY
MATERIAŁY DO NAUKI JĘZYKA ANGIELSKIEGO
I WIELE INTERESUJĄCYCH PUBLIKACJI
W JĘZYKU POLSKIM, ANGIELSKIM I INNYCH

Możesz wziąć udział w

PROGRAMACH DLA DOROSŁYCH I DZIECI
WYKŁADACH
POKAZACH FILMOWYCH
I WIELU INNYCH IMPREZACH

BIBLIOTEKI SPECJALIZUJĄCE SIĘ W MATERIAŁACH POLSKO-JĘZYCZNYCH TO:

High Park Library
228 Roncesvalles Ave
536-9583

Parkdale Library
1303 Queen St West
532-6548

Runnymede Library
2178 Bloor St West
767-1051

HOURS

Mon-Fri 10-8 30 p m
Sat 9-5 00 p m

(High Park closed on Wednesdays)

 Toronto
Public
Library

HOROSKOP

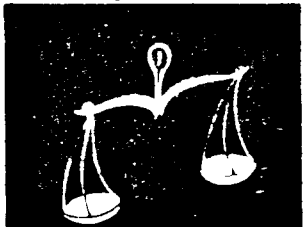
BARAN (ARIES) 21 03 -20 04

Wykorzystaj dobry okres do zrobienia milowego kroku w swoich zawodowych planach. Musisz jednak unikać dwuznacznych sytuacji, które mogą ci wiele zaszkodzić. Staraj się być taktownym. Największe materialne korzyści możesz osiągnąć współdziałając z innymi. Wystrzegaj się nadmiernych wydatków, na których pokusę będziesz narażony. Dość często zastanawiasz się nad różnymi zagadkami tego życia. Poczytaj trochę na interesujące cię tematy, a znajdziesz wyjaśnienie wielu spraw.

Osobom w związku zalecam więcej cierpliwości, mniej zazdrości. Wszystkie sprawy z partnerem wrócą do normy. A zmiany, jakie od dłuższego czasu zachodzą w waszym związku, wcale nie oddalają was od siebie.

Osobom wolnym grożą niespodziewane zmiany szczególnie w stosunku do bliskiej osoby. Mogą doprowadzić albo do zerwania albo do pogłębienia zażyłości i utrwalenia związku.

Twoje psychiczne napięcia powodują utratę energii. Musisz świat przyjmować takim jakim jest. Skupienie się na jednej ważnej sprawie zaoszczędzi ci wielu chwil poirytowania.

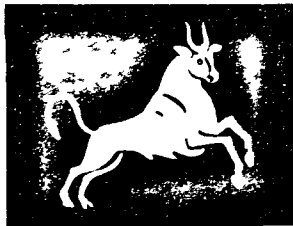
WAGA (Libra) 24 09 - 23 10

Tempo ostatnich tygodni zaczyna opadać. Zmniejsza się również ilość twoich czynności. Będziesz miał więcej czasu do namysłu, a jest ci on potrzebny, aby mądrze wykorzystać nadarzające się sposobności do powiększenia swoich dochodów. Okazje, które przepuścisz, mogą nie powrócić. Jeszcze za dużo żyjesz złudzeniami. W swoich działaniach spotkasz się z niespodziewanymi zahamowaniami, ale również doznasz nieoczekiwanych bodźców. Bądź ostrożny w powierzaniu sekretów niepowołanym osobom.

Dla osób w związku w połowie miesiąca pewne domowe zmiany wydadzą ci się konieczne. Powinieneś jednak wszystkie sprawy uzgodnić z partnerem, aby zadowolenie było obopólne. Czy nie za często odsuwasz partnera od swoich towarzyskich kontaktów?

Osoby wolne powinny znaleźć więcej czasu i włożyć więcej wysiłku w porozumienie z kimś bliskim ich sercu. Nadchodzący okres jest sprzyjający rozmowom.

Choć zdrowie wydaje ci się coraz lepsze i czujesz się dobrze to jednak uważaj, bo możesz zbyt szybko wyczerpać swoją energię. W każdym dniu znajduj jakąś chwilę relaksu.

BYK (Taurus) 21 04 -21 05

Listopad jest wyjątkowo dobrym miesiącem dla ciebie i twoich planów. Wspólne przedsięwzięcia finansowe z kimś bliskim będą bardzo korzystane. Ale przedtem prze-myśl dokładnie wszystko i przygotuj grunt do działania. Unikaj jednak jakichkolwiek intryg, bo mogą obwrócić się przeciw tobie i zniweczyć plany. W tym ważnym dla ciebie okresie przeprowadzaj staranną selekcję spraw, z którymi zwrócą się do ciebie inni, albowiem niektóre z nich prowadzą w ślepią uliczkę.

Dla osób w związku zapowiada się bardzo dobry okres. Wszelkie wspólne sprawy, przedsięwzięcia i zamysły dotyczące jutra mają szansę spełnienia się i jeszcze bardziej scementują wasz związek. Harmonijnej atmosferze nie zaszkodzą nawet chwilowe emocjonalne wyładowania jednego z was.

Dla osób wolnych nadchodzący okres zapowiada większe zaangażowanie w sprawach uczuciowych. I nawet drobne niepowodzenia nie przeszkodzą w dążeniu do utrwalenia związku w bardzo konkretny sposób.

Jeżeli już zmieniles podejście do swego zdrowia to powinno ci to pozwolić uniknąć niepotrzebnych komplikacji. Jeśli tego jeszcze nie uczyniles to nie szafuj nadmiernie swymi siłami.

SKORPION (Scorpio) 24 10 - 22 11

Masz silne pragnienie posunąć do przodu swoje zawodowe plany. Nadchodzi bardzo korzystny okres dla rozwiązania wielu spraw. Ważnym atutem jest tu twoja osobowość. Ambitnie zdążają do wytyczonego celu i nie bój się nowych pomysłów. Zostaniesz chętnie wysłuchany przez innych i uzyskasz potrzebne ci poparcie. Trochę gorzej może być z finansami i ich uzyskanie może sprawić ci wiele trudu. Wysiłek ten opłaci się w końcowym rezultacie.

Wspólnie ze swoim partnerem jesteście zajęci sprawą zabezpieczenia spokojnej przyszłości. W tym celu musisz częściej korzystać z inicjatywy i pomysłów partnera. Wspólnie zbudujecie więcej i solidniej, niż działając każdy sobie.

Osoby wolne mogą w tym okresie przeżyć ekscytujący flirt, którego rezultaty trudno w tej chwili przewidzieć. Ma szansę rozwijać się dalej, jeśli partner jest spod znaku Byka.

Zbyt dużo dogadzasz sobie pod wieloma względami. Najwyższy czas zastosować sensowną dietę, trochę więcej ruchu na świeżym powietrzu i w czasie weekendu.

BLIŹNIAKI (Gemini) 22 05 - 21 06

Twoja osobowość toruje ci drogę do realizacji zawodowych planów. Wykorzystaj to do zrobienia jak najlepszego wrażenia na osobach od których w dużej mierze zależne są twoje plany. Skorzystaj także z zaufania, jakim obdarzony jest twój partner ze związku bądź z interesu. Dni w pobliżu 18 listopada są szczególnie przychylne dla twoich zamierzeń. Właśnie w tym okresie może przytrafić ci się całkiem nowa korzystna propozycja. Bądź jednak przygotowany na to, że jest ktoś próbujący przeciwdziałać twoim zamiarom.

Osobom w związku w tym okresie radzę rozsądek mimo silnych emocjonalnych napięć i nieprzewidywanych zwrotów.

Sprawy romantyczne osób wolnych w tym okresie podlegają tak różnym metamorfozom, że trudno przewidzieć ich końcowy wynik. Obok nasilenia uczucia i widzenia wszystkiego przez różowe okulary pojawić się mogą chwile rozczarowań i zastrzeżeń pod adresem bliskiej osoby.

Twoje samopoczucie jest świetne i pozwala ci nadążać za nadmiernie napiętymi zadaniami oraz zachować młodzieńczy entuzjazm.

STRZELEC (Sagittarius) 23 11 - 21 12

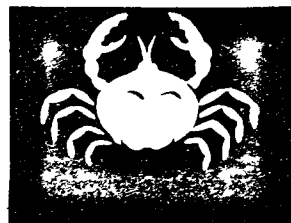
Zapowiada się szczęśliwe rozwiązanie wielu twoich problemów. Ale na codzien zaprzatają ci głowę myśli o powiększeniu finansowych zasobów. Ten tydzień może przynieść jakieś korzystne rozwiązanie. Niewykluczone są jednak pewne niemiłe niespodzianki, ale na szczęście będą to sprawy chwilowe i nie decydujące o twoich planach. Jedno jest ważne, abyś w tym okresie nie dał się ponieść emocjom tak w działaniu jak w rozmowach. W połowie listopada poczujesz potrzebę samotności i odpoczynku. Może gdzieś wyskocz na weekend.

Osoby w związku mogą zrobić dobry użytek ze swych psychicznych sił. Ich partner wymaga podparcia i pomocy. Chciałby z tobą móc dzielić troski i radości. Również z przyjaciółmi sprawy ułożą się pomyślnie. Tylko dzieci sprawią trochę kłopotu.

Osoby wolne nie odczuwają tak wielkiej potrzeby wiązania się na stałe. Ich uczucia będą dość ulotne. Chociaż może się okazać, że to, co nazywamy flirtem, jest silniejszym uczuciem.

Twoje zdrowie nie powinno budzić specjalnych zastrzeżeń.

TYGODNIA

RAK (Cancer) 22 06 -23 07

W tym okresie nietrudno ci będzie zrealizować sporo z tego, co zamierzałeś. Szczęście powinno ci sprzyjać w sprawach finansowych zwłaszcza jeśli to będzie wspólne przedsięwzięcie. W swoich poczynaniach finansowych nie działaj zbyt szybko i starannie rozważ inwestycje, w którą zamierzasz ulokować gotówkę. W tych sprawach spotkasz się z przychylnością innych osób, ale nie wszystkie będą ci dobrze życzyć. Jedną z nich spowoduje drobne przykrości.

Jeżeli jesteś w związku, który jest ci drogi i w którym znajdujesz zadowolenie, to częściej musisz być dyplomatą. Działając za gwaltownie możesz narobić wiele szkód trudnych do naprawienia. Z dziećmi wszystko powinno układać się dobrze.

Osoby wolne mogą w tym okresie przeżyć gwałtowny wzrost uczuć i pragnień. To samo dotyczy bliskiej im osoby. A gdzie wspólne myśli i słowa, tam niedaleko do legalizacji związku.

Może to być okres dość niespodziewanych zmian w twoim samopoczuciu. Raz pod słońcem, raz pod chmurką. Przejdź to i tylko nie utrac swojej normalnej aktywności.

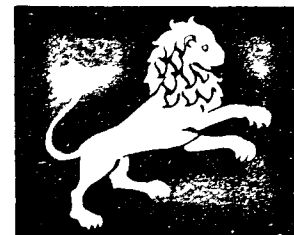
KOZIOROZEC (Capricorn) 22 12 - 20 01

Plany twoje są bardzo ambitne i sprzyja ci szczęście. Powinny się także poprawić twoje finanse. W każdym razie perspektywy są pomyślne. Zastanów się jednak, czy nie postępujesz zbyt jednokierunkowo, czy wykorzystujesz wszystkie swoje możliwości. Złazcza, że zbliża się moment, w którym twoje zawodowe sprawy zaczną rozkręcać się jeszcze bardziej i bardzo wiele zależeć będzie od twojego przygotowania, doświadczenia i umiejętnego współdziałania z innymi. W połowie listopada może ci się przydarzyć społeczne działanie w jakiejś formie.

Jeżeli jesteś w porządku to prawdopodobnie jesteś motorem wszelkich wspólnych poczynañ. Nie zawsze robisz to dyplomatycznie. A tylko taka twoja postawa zjedna ci uznanie i szacunek partnera.

Wolne osoby powinny spodziewać się romantycznej wizyty z daleka. Może to być nawet sekretne spotkanie. Już chyba odczuwasz ulgę od dolegliwości męczących cię od dłuższego czasu. Szczęśliwie nie było to nic poważnego. Od tej chwili powinno ci przybywać energii i chęci do działania. Chociaż od czasu do czasu będą cię jeszcze trapić wewnętrzne niepokoje.

ANNA KEPLER

LEW (Leo) 24 07 - 23 08

Zajmują cię nowe projekty zawodowe. Tym sprawom chcesz poświęcić wszystkie swoje uzdolnienia i doświadczenia. Myślą przewodnią tych wszystkich poczynañ jest zabezpieczenie sobie przyszłości. Ale przedtem upewnij się, czy twój partnerzy, na których liczysz, są rzetelni i chętni do współdziałania. Nadchodzący okres jest sprzyjający twoim zamiarom.

Jeżeli jesteś w związku to wszystkie twoje zainteresowania wiążą się w tym okresie z domem, z rodzinnymi lub przyjacielskimi spotkaniami. Miła i pełna zyczliwości atmosfera tego okresu na długo pozostanie w pamięci.

Osoby wolne mogą w tym okresie zbierać owoce swego niezdecydowania i zmienności poglądów. Muszą liczyć się z możliwością odmowy spotkań, dalszych kontaktów, wspólnych działań.

Ze zdrowiem w porządku. Nie sprawia ci ono kłopotów, więc też trochę za dużo folgujesz sobie w różnych uciechach życia. Może to doprowadzić do jakiegoś niedomagania, a wtedy konieczna będzie porada lekarza.

WODNIK (Aquarius) 21 01 - 19 02

Twoja pracowitość i zdolność oceniania całości zagadnienia przyniosą ci uznanie i finansowe korzyści. Jakies dobre wiadomości podniosą cię na duchu. Najwłaściwszą drogą do sukcesu jest jednak dobra współpraca z innymi. Niespodziewany rozwój wydarzeń wiążący cię z jakąś grupą społeczną będzie coraz bardziej cię pochłaniał, co jednak przyniesie ci korzyści. Pamiętaj jednak, żebyś zawsze postępował obiektywnie i sprawiedliwie, gdyż to będzie decydujące dla twojej kariery.

W twoim związku nie wszystkie sprawy przebiegają gładko. Właśnie teraz możecie znaleźć wspólne rozwiązanie nurtujących was problemów, a ty sam jesteś w stanie przekonać partnera do współdziałania w wielu nowych i starych sprawach.

Osoby wolne ostrzegam, iż niektóre znajomości romantyczne nie rozwiną się po ich myśli. Natomiast wielką miłość mogą znaleźć tam, gdzie się jej najmniej spodziewały.

Posiadasz dużo energii i entuzjazmu, co pozwala wprowadzać twoje zamierzenia w czyn. A jednak jakaś część twego organizmu wymaga specjalnej uwagi i lekarskiej porady. Nie zwlekaj.

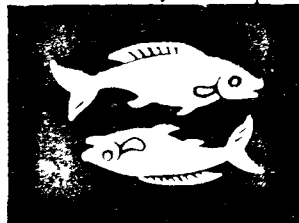

PANNA (Virgo) 24 08 - 23 09
 Zamierzasz rozpocząć coś nowego, ale nie wydaje ci się to takie proste. I słusznie. Musisz postarać się o zwiększenie zasobu swych wiadomości i - co ważne - umiejętności. Jeżeli potrzebujesz kredytu to go prawdopodobnie otrzymasz. Sprawy dobrze przygotowane powinny przynieść w niedługim czasie materialne korzyści. A finansowy zastrzyk jest ci konieczny.

Osobom w związku nic złego nie grozi. Ale sprawy z partnerem mogą się trochę powikłać i to z twojej przyczyny. Za bardzo pociągają ci towarzyskie kontakty i relaksowe zajęcia bez udziału partnera. Skutki takiego postępowania popsują domową atmosferę i mogą wywołać dość burzliwe nastroje. Jeszcze masz czas zastanowić się i zapobiec tym wstrząsom.

Osoba wolna odczuwa silną potrzebę zmian i dlatego może nieraz działać zbyt impulsywnie. Jakaś mała wspólna podróż dobrze by zrobiła dla polepszenia nastroju.

W twoim życiu ostatnio dochodzą zbyt szybkie zmiany. Już jesteś tym zmęczony. Coraz trudniej uzyskujesz konieczny ci spokój. Jednym słowem potrzebny ci jest relaks. I to od zaraz. Choćby na jeden dzień wyłączyć się ze wszystkich spraw.

RYBY (Pisces) 20 02 - 20 03

Oryginalny i twórczy sposób myślenia, niecodzienne metody działania sprzyjają rozwojowi twojej kariery. Możesz też liczyć na wzrost dochodów. Nie wykluczone, że bardziej poważnie zajmiesz się jakąś dziedziną sztuki lub filozofią. Prawdopodobnie wskutek niezadowolenia z bieżącego trybu życia tęsknisz za podróżą. Około 15 listopada mógłbyś sobie pozwolić na nieduży odskok od codzienności.

Osoba w związku winna więcej współdziałać z partnerem. Połączone wysiłki przyniosą większe korzyści. Nie jest wykluczone, że pewne wydarzenia i wasze decyzje pozwolą zmienić dotychczasowe życie. Z dziećmi wszystko powinno być w porządku, ale i na zimne trzeba dmuchać.

Osoby wolne prowadzą aktywne życie, które przynosi nowe romantyczne przygody. Ale jest bardzo możliwe, że jakaś dawna przyjaźń zamieni się w uczuciową zżyłość.

Ze zdrowiem nie powinno być większych kłopotów. Tylko za bardzo nie uciekaj od rzeczywistości, bo takie stany u ciebie kończą się najczęściej frustracją i utratą kontaktu nawet z najbliższymi.

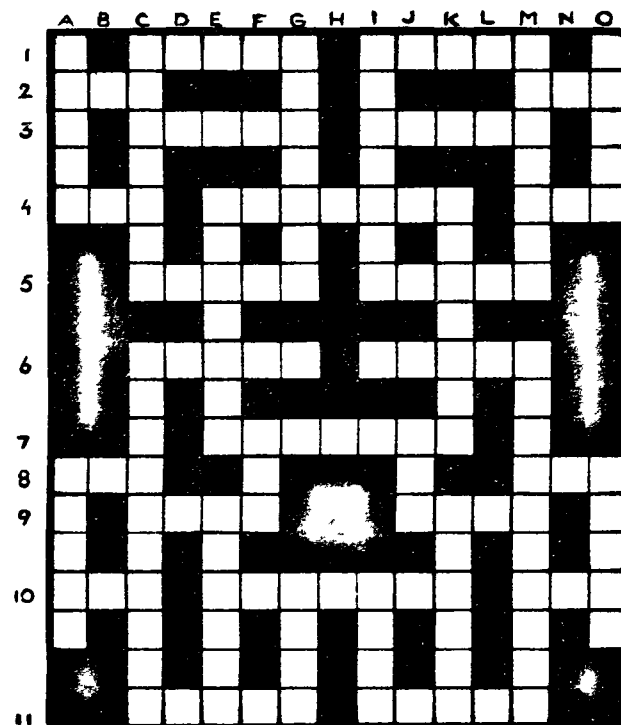
POZIOMO

- 1-C wdzięk
- 1-I polny
- 2-A forma poetycka
- 2-M rodzaj angielskiego piwa
- 3-C ruchoma część silnika elektrycznego
- 3-I szofer samolotu
- 4-A sztuka
- 4-E pół mroku
- 4-M ryba
- 5-C marszałkowska
- 5-I w płocie
- 6-C Garbo
- 6-I może być czekoladowy
- 7-E mierny utwór literacki
- 8-A narty
- 8-M wolumen
- 9-C wyraz twarzy a czasem wybuch
- 9-J do przesiewania
- 10-A do okien
- 10-E towarzyski albo elektryczny
- 10-M na muchy
- 11-C tłuszcz z brzucha
- 11-I urodzajny

PIONOWO

- 1-A niemła w boku
- 1-C nos i przy pogodzie
- 1-G beczka
- 1-I do posypiania młodych ziemniaków
- 1-M wyznawca religii chrześcijańskiej
- 1-O słubny na głowie
- 4-E wynalazł szczepionkę przeciw wściekliznie
- 4-K użyj jej aby Ci otworzono
- 6-C bałagan, zamieszanie
- 6-M nie topi się
- 7-F ma kota
- 7-J ptaszek
- 8-A zimowy wózek
- 8-O nie nazywaj tak przyjaciółki
- 9-E ilość wydanych egzemplarzy
- 9-K nieproszony
- 10-G Pakt Północno-Atlantycki
- 10-I aromatyczna przyprawa

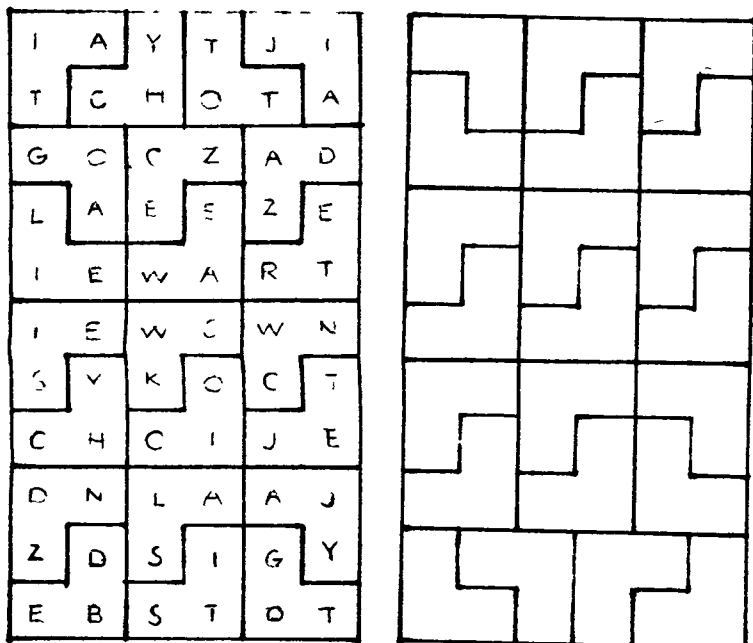
KRZYŻÓWKA NR 6

UKŁADANKA

Figury z literami diagramu lewego przeniesi w odpowiednie miejsca diagramu prawego tak,

aby litery czytane kolejno rzędami poziomymi utworzyły hasło.

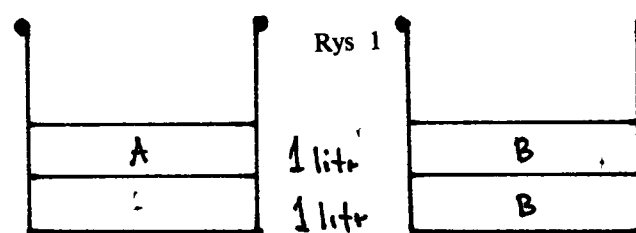

KRZYŻÓWKA NR 5 ROZWIĄZANIE

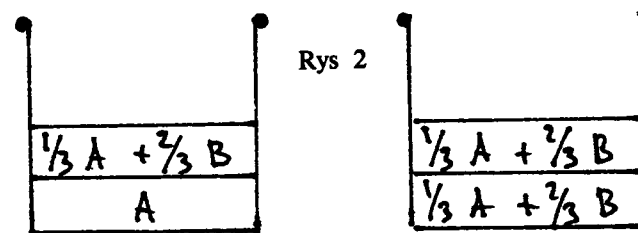
Poziomo	Pionowo	3-S trasa
1-A parawan	1-A paser	4-D altruista
1-M wątlusz	1-C Robak	4-H akant
2-G tatarak	6-N mecz	4-L nerka
3-A rakietka	7-F zakładnik	4-P klasycyzm
3-M tratata	8-A tara	5-F rymarz
4-A baza	8-P mech	5-N kosmyk
4-F pracownik	9-A neutron	6-A karton
4-P kraj	9-M Reaumur	6-T kocher
5-B interna	10-G autorka	7-G arena
5-L reklama	1-T zmowa	7-I łomot
6-C lina	2-J antropologia	7-K duszer
	3-B acanu	7-M iekra
	3-F typ	
	3-N ryk	

ROZWIĄZANIE ZADANIA "MIESZANIE PŁYNÓW"

Po przelaniu 1 litra płynu A do wiadra z płynem B mamy sytuację zgodną z rys nr 2

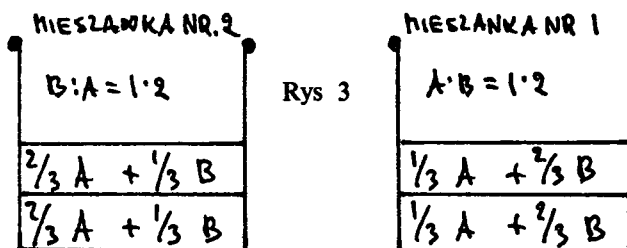
MIESZANKA NR 1

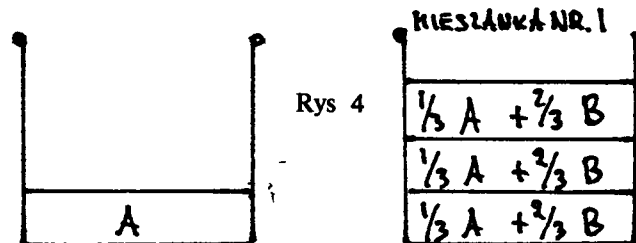
Po przelaniu 1 litra mieszaniny nr 1 do wiadra z płynem A

mamy (przed wymieszaniem) sytuację zgodną z rys nr 3

MIESZANKA NR 2

Po wymieszaniu mamy sytuację jak na rys nr 4

HOROSKOP 1983

ANNA KEPLER

WYDANIE W JĘZYKU POLSKIM strón 230

- miesięczny horoskop dla każdego znaku
- omówienie poszczególnych znaków zodiaku
- inne astrologiczne informacje

HOROSKOP 1983 będziemy wysyłać po uprzednim nadesłaniu należności w kolejności ich zgłoszeń. Zwracamy uwagę, że nakład książki jest ograniczony.

Czeki lub Money Orders należy wystawiać na

"Book for Everyone Publishing House"
 10 Donway East H8
 Don Mills, ONT
 M3C 1X7

CENA \$ 8 00 z przesyłką \$ 9 50

Nazwisko i imię

Adres

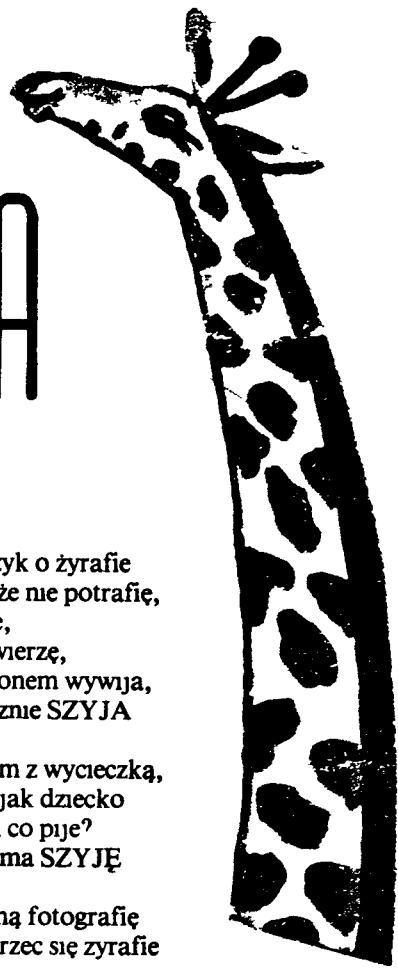
Miasto

Prowincja - Stan

Kod

STRONA BOJKA I LOJKA

ZYRAFA ZYRAFA

Leszek Mech

Chciałem napisać wierszyk o żyrafie i doszedłem do wniosku, że nie potrafię, że mówiąc szczerze, dla mnie to nie jest zwierzę, które ma głowę, nogi, ogonem wywija, dla mnie żyrafa to wyłącznie SZYJA

Specjalnie ZOO zwiedziłem z wycieczką, tam zadawałem pytania jak dziecko czy długo żyje? co je? i co pije? Pamiętam tylko żyrafa ma SZYJĘ

W sklepie kupiłem barwną fotografię chcąc w domu lepiej przyjrzeć się żyrafie Siódma godzina na zegarze muja, a ja widzę jedno, że żyrafa to SZYJA

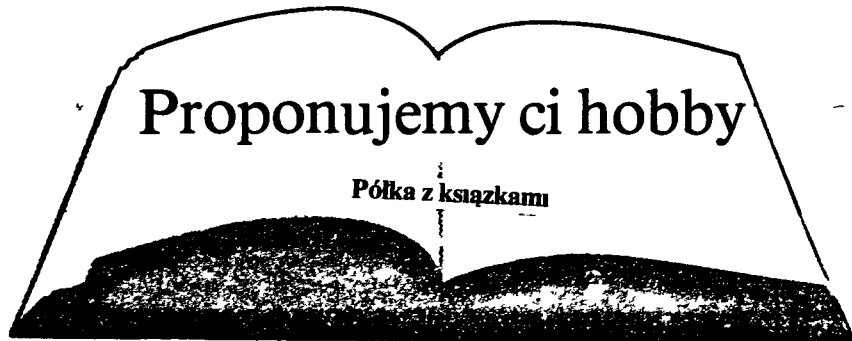
Aby nareszcie skończyć z tym kłopotem odbyłem szybką podróż samolotem W Keni spędziłem trzy dni i trzy noce Oto, co mogę stwierdzić na sto procent W Afryce żyraf jeszcze sporo żyje i dają słowo, wszystkie mają SZYJE

I kiedy inni porządkują w szafie, ja bez ustanku myślę o żyrafie, zwierzęciu nawet głucha północ sprzyja, we śnie pochyla się nade mną SZYJA

Mijają dzionki, za tygodniem tydzień, a ja, po pierwsze żyrafy nie widzę, po drugie, z wiersza ani słowa jeszcze, natomiast czuję, że dostaję dreszcze, że zeszywniałem niczym kawał kija, a już szczególnie drętwieje mi SZYJA

Proponujemy ci hobby

Półka z książkami

Na naszej półce znajdziecie książki, które chciałbym widzieć w Waszych rękach, które warto przeczytać, przy których nie traci się kilku godzin, lecz odwrotnie, dzięki nim zyskuje się parę chwil zadowolenia, nowe wiadomości Będę polecał Wam książki polskie i książki angielskie Ktoś zapyta dlaczego angielskie? Z dwóch powodów po pierwsze, wyłącznie w tym języku wydaje się dużo interesujących książek, a po drugie, jesteśmy w Kanadzie i wszyscy znamy ten język Ale przede wszystkim będę Was zachęcał do czytania polskich książek Na początek naszej znajomości wybrałem książki stojące na półce polskiej księgarni w Toronto dokładny adres 1638 Bloor Street West

Anna Lisowska-Niepokólczycka 'Zrękowiny księżniczki' Tom opowiadań Zrękowiny o staropolskie słowo oznaczające zaręczyny Wystarczy przeczytać tytuły 'W Gnieźnie, w roku tysięcznym' 'Giermek rycerza Zawiszy' i już można się zorientować o jak dawnych czasach opowiada autorka O latach panowania

Bolesława Chrobrego, o bitwie pod Grunwaldem Dzięki tej książce będziecie mogli poznać życie i obyczaje w dawnej Polsce

O jeszcze dawniejszych czasach opowiada Włodzimierz Piotrowski w 'Opowieściach z lechuckich pól' Sam autor tak pisze we wstępie 'Opowieść mojej babki - o tym, jak bóg Świętowit stworzył był w czas równania dnia z nocą boginkę Sobótkę, o sobótkowych świątkach i o bezecności rosiczki, która miłej boginie szatki wyjadała, gołą na śmiech ludzki ją wystawiając, i o tym, jak to bóg Świętowit rosiczkę był pokarał' Bóg Świętowit, bogini Sobótkę, kto o nich słyszał? Otóż na długo przed Chrystem Polski (rok 966) nad Wartą i Wisłą czyli w krainie Lechitów (synów Lecha) powszechnie czczono boga Światowida Światowita lub jak pisze autor Świętowita Jego posągi miały cztery twarze zwrócone w cztery strony świata Znowu boginie Sobótkę największe dary składano 21

czerwca, kiedy dzień trwa tak samo długo jak noc Do dzisiaj w Polsce dziewczęta puszczają z nurtem wody wianki, które chłopcy-kawalerowie próbują wyłowić Sądzę że z przyjemnością

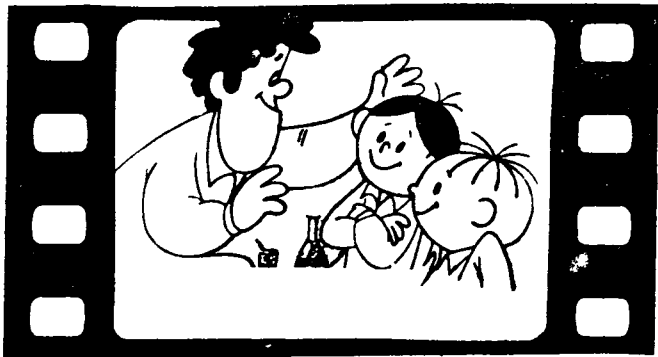
Dla młodszego rodzeństwa możecie wybrać z półki 'Wesołe historie' Ewy Szelburg-Zarembiny, 'Psocki i smieszki' Janiny Porazińskiej, jej 'Złotą gąskę' albo 'Z przygód krasnala Hałabały' Lucyny Krzemienieckiej

I wreszcie na samym końcu naszej półki jeszcze jedna książka 'W dolinie Muminków' Tove Jansson Są to kolejne przygody Muminków, dziwnych stworów wymyślonych przez fińską pisarkę Jej książki przetłumaczono na wiele języków świata i są bardzo lubiane przez dzieci Polecam

Zycząc przyjemnej i pozytywnej lektury zegniam Was wszystkich i już przystępuję do wyszukiwania tytułów książek dla drugiej półki naszej biblioteczki

MÓL KSIĄŻKOWY

FRAGMENT Z KSIĄŻKI POD TYTUŁEM

KAPELUSZ MAGIKA

Nic, ale to absolutnie nic nie zapowiadało niezwykłych wydarzeń, jakie pewnego dnia rozegrały się w niedużym miasteczku Otóż od kilku dni w miasteczku gościł cyrk W czerwonym namiocie codziennie wieczorem występowali akrobaci, żonglerzy, pogromcy dzikich zwierząt Jednak najbardziej atrakcyjną częścią przedstawienia były popisy mistrza Abrakadabry Widzowie z niedowierzaniem spoglądali na zwykle nakrycie głowy, czarny kapelusz, z którego wnętrza mistrz

Abrakadabra nieustannie wyjmował zadziwiające stworzenia i przedmioty, Czarodziejskie popisy trwały dziewięć może dziesięć minut, a potem co najmniej tyle samo czasu mistrz kłaniał się w lewo i w prawo, przed siebie i za siebie, dziękując publiczności za huczne owacje

Tak było każdego wieczoru, ale pewnego dnia nastąpiły nieprzewidziane wydarzenia

Mistrz Abrakadabra opuścił gościnny hotel, w którym zajmował wspaniały trzypokojowy apartament i zmierzając do cyrku szedł główną ulicą miasteczka

Jak zawsze szedł powoli, z tajemniczą miną nie zwracając najmniejszej uwagi na pełne podziwu spojrzenia przechodniów

W tym samym czasie, tylko sąsiednią ulicą, pośpiesznie truchtał pan Anastazy, starszy referent miejskiego urzędu Co chwilę spoglądał na zegarek i z niepokojem obserwował wędrującą dookoła wskazówkę Za kilkanaście minut rozpoczynało się przyjęcie u komendanta miejskiej straży ogniowej na które pan Anastazy otrzymał uroczyste zaproszenie

Raptem i niespodziewanie do miasteczka nadleciał swawolny wietrzyk Równocześnie powiał w obu uliczkach i w powietrze unosił czarny cylinder mistrza Abrakadabry oraz niezwykle podobny kapelusz pana Anastazego Kapelusze jak czarne ptaki wzbily się wysoko i zniknęły za dachami kamieniczek

— Ratunku! Pomocy! — wykrzyknął przerażony magik Abrakadabra i pomknął co sił w nogach z nadzieją, że może na sąsiedniej ulicy ujrzy opadający cylinder

Podobnie pomyślał i uczynił pan Anastazy

— Ufff — odetchnął z ulgą widząc opadające kapelusze Momentalnie pochwylił je i niczego nie podejrzewając włożył na głowy

Mistrz Abrakadabra wraz z nakryciem głowy odzyskał spokój i powagę Tajemniczy i dostoyny ruszył w kierunku placu, na którym czerwił się cyrkowy namiot

Natomiast spóźniony i tym faktem nieco zdenerwowany pan Anastazy zatrzymał się przed drzwiami, zza których dolatywał nieustanny gwar Zdjął kapelusz z głowy i zapukał do drzwi W progu stanął gospodarz Oblicze solenizanta momentalnie rozpromieniło się uśmiechem

— Co ja widzę? Pocztowy gołąb! Co za cudowny prezent!

Dorodny pocztowy gołąb siedział na czubku głowy Anastazego Przechylił łebek i jednym okiem mrugnął do solenizanta Komendant miejskiej straży ogniowej ostrożnie ujął ptaka w dłonie, poglaskał piórka i chrząknął

— Panie Anastazy, jesteśmy sami, bez świadków, więc może pan mi zdradzi, skąd pan wziął tak pięknego pocztowca Przecież pan nigdy nie zajmował się gołębiami

— No właśnie, nigdy, więc skąd — wykrztusił zdumiony pan Anastazy, który nie bardzo rozumiał skąd nagle pocztowy gołąb zjawił się w dłoniach komendanta miejskiej straży ogniowej i to w dodatku jako imienny prezent Ale na wyjaśnienia nie było czasu, tym bardziej, że następne chwile przyniosły dalsze, jeszcze bardziej niejasne, ba, wręcz tajemnicze wydarzenia Zaczęło się od tego, że pragnąc przywitać się z panią domu Anastazy włożył rękawiczki do kapelusza i wyjął z jego wnętrza olbrzymi bukiet róż

— Panie Anastazy, jestem panem oczarowana — pisnęła wzruszona dama i pana Anastazego razem z bukietem róż przycisnęła do piersi

Leszek Mech

DC NASTAPI

PIŁKA NOŻNA

przerzucił piłkę nad wybiegającym z bramki Ivano Bordonem, bramkarzem Włoch Dino Zoff grał tylko I połowę meczu Paolo Rossi, najsukuteczniejszy piłkarz ostatnich mistrzostw, odniósł kontuzję w czasie meczu i musiał opuścić boisko

TENIS

PARYŻ Na rozgrywanym w Paryżu turnieju tenisowym o łączną nagrodę 15 tys dolarów wysoką formę demonstruje Wojtek Fibak Polak zdołał już pokonać w ćwierćfinale Stana Smitha (USA) 6 2,7 6 i w półfinale Briana Gottfrieda (USA) 6 3,6 7,6 0 W finale spotka się z Billem Scanionem (USA), który w drugim półfinale wygrał z Marcosem Hocevarem (Brazylia) 6 0,4 6,6 2 Wojtek Fibak pokonał w finale Billa Scaniona 6 2,6 2,6 2 Wojtek Fibak od dłuższego czasu utrzymuje się w bardzo wysokiej formie, w swoich trzech ostatnich występach doszedł do rozgrywek finałowych, pokonując po drodze wielu znakomitych tenisistów

TOKIO Na rozgrywanym turnieju tenisowym w stolicy Japonii Tokio w finale spotkają się John McEnroe z Peterem McNamara (Australia)

PRZEGLĄD SPORTOWY

W grach półfinałowych McEnroe (USA) pokonał Edmondsona (Australia) 6 3,6 2 Natomiast McNamara postarał się o niespodziankę bijąc Vitasa Gerulaitisa (USA) 6 3,3 6,6 2

Turniej rozgrywany jest o łączną nagrodę 300 tys dol i sponsorowany jest przez znaną firmę Seiko W finale McEnroe pokonał McNamara 7 6,7 5

Już wkrótce bo w dn. 29 listopada - 1 grudnia br rozegrany zostanie drugi mecz tenisowy Europa-Ameryka Europę będą reprezentować Szwedzi Bjoern Borg i Mats Wilander, Czechosłowak Ivan Lendl oraz Hiszpan Jose Hiqueraz, natomiast w reprezentacji Ameryki wystąpią Jimmy Connors, John McEnroe, Gene Mayer (wszyscy USA) oraz Andres Gomez Ekwador

Tabela najlepiej zarabiających tenisistów

1 Ivan Lendl Czechosłowacja -	\$1 528 850
2 Jimmy Connors USA -	\$ 543 850
3 Jose Luis Clerc Argentyna -	\$ 519 900
4 Tomas Smid Czechosłowacja -	\$ 475 217
5 John McEnroe USA -	\$ 414 325
6 Gvillermo Vilas Argentyna -	\$ 406 150

Dziewiąty na liście jest Wojtek Fibak - \$ 263 676

BOKS

BERLIN W tradycyjnej klasyfikacji najlepszych bokserów za rok 1982, przeprowadzonej przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Dziennikarzy Sportowych - AIPS figuruje tylko jeden Polak na czołowej pozycji W wadze półciężkiej Paweł Skrzecz został sklasyfikowany na drugim miejscu za Kubanczykiem Pablo Romero, a przed Władimirem Szinem (ZSRR) Przy ustalaniu kolejności zawodników brano pod uwagę wyniki tegorocznych występów międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem Mistrzostw Świata

Opromieniony dwoma zwycięstwami w Stanach Zjednoczonych Paweł Skrzecz po przyjeździe do Polski przegrał w meczu ligowym z Krzysztofem Michałowskim (na zdjęciu)

W rozegranych do tej pory 5 pojedynkach między tymi bokserami 3-krotnie zwycięstwa odnosił Paweł, raz spotkanie zakończyło się remisem i ostatnio zwycięstwem Krzysztofa Krzysztof Michałowski, który obecnie ma 27 lat i jest zawodnikiem GKS Jastrzębie słynie ze skromności Na pytanie - "jak przedstawiają się pana plany sportowe na przyszłość?" - odpowiedział

"Jestem realistą i zdaję sobie sprawę, że nie mam większych szans skutecznie rywalizować z Pawłem Skrzeczem, który jest przecież zawodnikiem lepszym ode mnie Zapewniam, że na zgrupowaniach Kadry będę mu pomagał jako sparingpartner w osiągnięciu wysokiej formy Sam natomiast całą swoją uwagę skoncentruję na występach w ekstraklasie, w której pragnę jeszcze zdobywać punkty dla swej drużyny"

KOLARSTWO

PARYŻ Czołowe pozycje Polaków w czterdziestym wyścigu kolarskim Grand Prix "L'Equipe"

Jan Brzezny zajął wysoką drugą pozycję, a zwycięzca ubiegłorocznej imprezy Ryszard Szurkowski pojechał również bardzo dobrze plasując się na piątej pozycji, następny Polak Zbigniew Kraśniak zameldował się na mecie jako szósty Zwycięzcą wyścigu został Brytyjczyk Piers Hewitt

HOKEJ

NA LODZIE

Wysokie zwycięstwa liderów w 7 kolejce polskiej ekstraklasy hokejowej Mało kto się spodziewał tak wysokiego zwycięstwa Zagłębia nad lokalnym rywalem Naprzodem, który w poprzedniej kolejce zdołał zremisować na wyjeździe z zawsze groźnym Podhalem

Wynik meczu Naprzód Janów - Zagłębie Sosnowiec 3 12 (0 2,1 3, 2 7) jest odzwierciedleniem tego co działo się na lodowisku Na początku drugiej tercji Naprzód uzyskał bramkę kontaktową i w momencie kiedy wydawało się, że wyrównanie jest bliskie, Zagłębie zdobyło dwie bramki, a w trzeciej tercji panowało już niepodzielnie na lodowisku Druga w tabeli Polonia nie miała najmniejszych trudności w pokonaniu Budowlanych z Bydgoszczy w kompromitującym stosunku 10 0 (1 0,4 0,5 0)

Z innych rezultatów na uwagę zasługuje zwycięstwo Cracovii nad Stoczniowcem z Gdańska 8 7 (3 3, 1 3, 4 1), przy czym na 8 minut przed zakończeniem spotkania gdańszczanie prowadzili 7 4

A oto pozostałe wyniki i tabela mistrzostw GKS Tychy - ŁKS Łódź 2 4 (0 1, 0 3, 2 0)

GKS Katowice - Podhale Nowy Targ 6 4 (3 1, 0 0, 3 3)

1 Zagłębie	12 2	61-19
2 Polonia	10 4	47-16
3 Katowice	9 5	32-35
4 Tychy	8 6	33-25
5 Naprzód	7 7	26-30
6 Podhale	6 8	31-26
7 ŁKS	6 8	25-36
8 Budowlani	6 8	19-33
9 Cracovia	4 10	40-66
10 Stoczniowiec	2 12	22-50

LEKKOATLETYKA

LAGNY (FRANCJA) Zbigniew Kłapa zdobył po raz drugi wicemistrzostwo Francji w chodzie na 100 kilometrów Ten "miły spacer" rozgrywany był najpierw na 75-kilometrowej pętli, a następnie do pokonania pozostało "tylko" 10 okrążeń po 2,5 km

Polak prowadził do 67 km, potem nieco osłabł, ale i tak zdołał uplasować się na drugiej pozycji, wyprzedził go tylko Francuz Lelievre, który pokonał trasę szybciej od Kłapy o 8 minut, trzeci zawodnik "przydreptał" na metę już o 20 minut za Polakiem Czas Zbigniewa Kłapy 9 godz 28 min i 16 sek pozwolił mu zdobyć 1 klasę sportową na tym dystansie (Dla uzyskania 1 klasy należy przejść dystans 100 km poniżej 10 godz)

Polak był jedynym obcokrajowcem w doborowej 52 osobowej stawce francuskich chodźców - maratończyków

JERZY RUDOLF

UWAGA POLONIA

UWAGA NOWO PRZYBYLI!

SEMEHEN WHOLESALE MEAT
i b. prac. "SCAN"

WIELKA OKAZJA - CENY HURTOWE NA WĘDLINY
WYROBY WĘDLINIARSKIE WYROBY GARMAZERYJNE
I MIĘSO WŁASNEJ PRODUKCJI ORAZ PRODUKTY
Z POLSKI

Produkujemy 100 różnych gatunków wędlin

1572 Bloor St W (przy Dundas St W) Tel 534-2023
Sklep czynny

wtorek sroda, sobota 9 00 - 6 00
czwartek 9 00 - 7 00
piątek 8 30 - 8 00

	CENA REGULARNA	CENA
POŁĘDWICA PIECZONA (nie krojona) (1 lb) ...	\$5 45	\$3 69
KIEŁBASA MYŚLIWSKA-DEBRECZYNA (1 lb)	\$3.89	\$2 89
KIEŁBASA WIEJSKA I POLSKA (1 lb) . . .	\$3 99	\$2 99
PASZTETOWA (1 lb) .	\$2.99	\$1.89
CZEKOLADA MLECZNA Z ORZECHAMI "WEDEL" 150g (łącznie z podatkiem)	\$2 09	\$1.69
ASORTYMENT POLSKICH ZUP. KRUPNIK, BARSZCZ CZERWONY, BARSZCZ BIAŁY-ZUREK, GRZYBOWA Z MAKARONEM, GRZYBOWA KREMOWA; KAPUŚNIAK	\$1.19	\$ 79
BIGOS POLSKI R T.E (1 lb)	\$1.49	\$ .99
PIEROGI Z MIĘSEM, Z KAPUSTĄ oraz Z SEREM I ZIEMNIAKAMI (Ruskie) (1 tuzin) .	\$2 99	\$1.79
MIESZANKA CZEKOLADOWA "WEDEL" ...	\$2 99	\$1 99
GOŁĄBKIR T.E (1 KONTENER 4 sztuki)	\$4 20	\$2 40
POLSKI KISIEL ZURAWINOWY (GALARETKA)	\$1 19	\$ 79
ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE-POLO (1 sztuka 2 oz) .	\$ 49	\$ .36
ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE-POLO (1 PUDEŁKO 20 sztuk) .	\$9 80	\$6 80
CUKIERKI KRÓWKI MLECZNE i CZEKOLADOWE (1 lb) . .	\$1 99	\$1 49
CUKIERKI "WEDEL" NADZIEWANE, MARMOLADOWE, CZARNA PORZECZKA, MIODOWE, MIĘTOWE, OWOCOWE (1 lb)	\$1 99	\$1 49
SYROPY "KRAKUS" MALINOWY, CZARNA PORZECZKA, TRUSKAWKOWY I WIŚNIOWY ...	\$2.35	\$1 57

TENIS
STOŁOWY

Fatalny start polskich tenisistów stołowych w superlidze Dwóch najlepszych polskich zawodników Andrzej Grubba i Leszek Kucharski kontuzjowani Wysoka porażka 1 6 z Jugosławią, oddany mecz walkowerem Niemcom Zachodnim Polska drużyna nie stawiała się w Berlinie Zachodnim, motywując, że Berlin Zachodni nie jest integralną częścią Niemiec Zachodnich i poprosiła o zmianę lokalizacji zawiadamiając o tym Sekretarza generalnego Europejskiej Unii Tenisa Stołowego Sprawa narazie nie została rozstrzygnięta, ale należy się spodziewać, że Polacy stracą punkty walkowerem Z innych spotkań (pisałem w poprzednim Echu) sensacyjnej porażki 0 7 z Czechosłowacją ponieśli wielokrotni zwycięzcy superligi i byli mistrzowie świata Węgrzy, i to na dodatek w Budapeszcie Wynik spotkania jest tym bardziej zdumiewający, że Węgrzy wystąpili w swym najsiłniejszym składzie z Istvanem Jonyerem na czele, Czesi natomiast wystąpili bez Milana Orłowskiego i Josefa Dvorczacka

PIŁKA NOŻNA

SPORT

W rozegranych ostatnio spotkaniach piłkarskich o mistrzostwo Europy padły następujące rezultaty

Grupa 4

Bulgaria - Norwegia 2 2

Grupa 6

Turcja - Albania 1 0

Drużyny młodzieżowe (poniżej 21 lat)

Włochy - Rumunia 2 0

Hiszpania - Islandia 1 0

Luxemburg - Szwecja 0 4

Polska - Finlandia 4 0

Zadziwiająco dobrze spisują się jak narazie piłkarze Norwegii, którzy po wygraniu u siebie z Jugosławią 3 1 zdołali zremisować na gorącym terenie Bułgarii 2 2. W grupie 4 oprócz Norwegii, Bułgarii i Jugosławii gra jeszcze Włochy, która wygrała z Norwegią 1 0 we wcześniejszym spotkaniu.

W rozegranych w sobotę 30 października spotkaniach 12 kolejki I ligi piłkarskiej padły wyniki

Śląsk Wrocław-Gwardia W-wa 3 0

Górniki Zabrze-Zagłębie Sosnowiec 2 0

Legia Warszawa-Lech Poznań 1 0

Widzew Łódź - Ruch Chorzów 0 0

—Pogoń Szczecin-Cracovia 4 0

W piłkarskim świecie — kibice Ajaxu Amsterdam są zrozpaczeni, ich ulubieniec znakomity piłkarz Johann Cruyff doznał kontuzji i Ajax przestał odnosić sukcesy. Niedawno uległ PSV Eindhoven 0 4, wcześniej musiał się pożegnać z Pucharem Europy wyeliminowany przez

Celtic Glasgow Johann Cruyff po paroletnich występach na boiskach amerykańskich powrócił w ubiegłym roku do Holandii by stać się podporą bardzo odmłodzonej drużyny Ajaxu. Pod jego wodzą zespół ten zdobył w pięknym stylu mistrzostwo Holandii.

— piłkarze Włoch w swoim pierwszym międzynarodowym występie po zdobyciu mistrzostwa świata przegrali ze Szwajcarią 1 0. Bramka padła w 53 minucie gry ze strzału Elsnera, który

Eurolux

ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI
WYMIANA USZKODZONEJ
ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA
PRZEMYSŁOWE I DOMOWE
SPECJALNOŚĆ
OŚWIETLENIE OGRODÓW
(LANDSCAPING LIGHT)

497-8441

NOWOŚCI! **Wacława LIEBERTA**
OPOWIADANIA

NAGRODZONE
PRZEZ Ontario Art Council
"O MIŁOŚCI I TAK DALEJ"
do nabycia u autora, adres
W Liebert 17 Knightsbridge Rd
Nr 806, BRAMALEA Ont
L6T 3X9 - Cena \$ 11 50,
wysyłka \$ 1 50 razem \$ 13 -

Nakładem Polskiej Fundacji Kulturalnej w Londynie, ukazały się opowiadania Wacława Iwanika "Podróż do Europy". Część z nich była drukowana w paryskiej "Kulturze" i londyńskich "Wiadomościach", zwłaszcza te, dotyczące środowiska polonijnego i jego działaczy w Toronto.

SZUKA PRACY

Sprzątam mieszkania, biura, ceny przystępne, posiadam dobre referencje tel 447-8140 Dzwonic po południu

Kosmetyczka poszukuje pracy w zawodzie lub na "part-time" 249-9272 wieczorem

W związku z wyburzeniem budynku magazyn dla nowo przybyłych w Toronto będzie czasowo zamknięty. O terminie otwarcia i lokalizacji nowego magazynu powiadomimy w nowym ogłoszeniu w Echu Tygodnia.

PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI NA TEST O PROCESIE STARZENIA SIĘ

1 Nieprawda	13 Nieprawda
2 Prawda	14 Prawda
3 Nieprawda	15 Nieprawda
4 Prawda	16 Prawda
5 Nieprawda	17 Nieprawda
6 Prawda	18 Prawda
7 Nieprawda	19 Nieprawda
8 Prawda	20 Prawda
9 Nieprawda	21 Nieprawda
10 Prawda	22 Prawda
11 Nieprawda	23 Nieprawda
12 Prawda	24 Prawda
	25 Nieprawda

OGŁOSZENIA

Cennik ogłoszeń

1 kolumna x 1 cal - 10 dolarów

2 kolumny x 1 cal - 20 dolarów

1 kolumna x 2 cale - 20 dolarów

1/2 strony 225 dolarów

1 cała strona 450 dolarów

OGŁOSZENIA O WOLNYCH MIEJSCACH PRACY
ORAZ OSOB POSZUKUJĄCYCH TAKOWEJ
BEZPŁATNE

MY THREE SONS RESTAURANT

153 Roncesvalles Ave

Tel 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE
PIEROGI ZUPY DOMOWE
W KAŻDĄ SOBOTĘ - FLACZKI
ZAPRASZAMY

Astra Meat Market

Właściciel E Rembacz

Na składzie świeże mięsa — własnego wyrobu
wędliny oraz importowane towary spożywcze

2238 Bloor St West

Toronto

Tel 763-1093

HIGH PARK RESTAURANT

Dining Lounge

czwartek, piątek, sobota

muzyka taneczna

Lokal zaprzyjzany z Polakami

tel 533-3321 233 Roncesvalles.

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762-9523

Konta depozytowe	10 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe	9 %	rocznie
(minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty	11 1/2 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	11 1/4 %	rocznie
1-letnie certyfikaty	11 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	11 %	rocznie
RRSP i RHOSP	11 %	rocznie
Pozyczki personalne	18 %	rocznie
Hipoteki	15 1/2 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
CODZIENNIE od 12 do 2 30 po poł i od 7.30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2 30 po poł oraz SOBOTY
od 10 do 12 30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

FIRMA PLASTYKOW — SPECJALISTÓW
OFERUJE NASTĘPUJĄCE USŁUGI

SIGN
DECO Firma plastyków - specjalistów
oferuje następujące usługi

- szyldy, wystawy sklepowe, wnętrza
- wizytówki, zaproszenia, ulotki
- plakaty, materiały reklamowe
- znaki firmowe (logo), papeteria
- grafika, ilustracja, okładki do książek, malarstwo olejne, portrety dzieci
- projekty wnętrz kościelnych, witraż
- freski, mozaika, medalierstwo, rzeźba
- fotograficzne portrety rodzinne

Zamówienia przyjmujemy pod tel 251-9019 lub 534-1371

Supreme Rubber Stamp Co

WYTWÓRNIA GUMOWYCH PIECZĄTEK

1452 Bloor St W. — Toronto, Ont.
M6P 3L5 TEL. 534-8946

BIURO POMOCY
NOWO PRZYBYŁYM

przy 192 Garden Ave, tel 532-1126 czynne poniedziałek-piątek od 10 rano do 4 po poł, wtorek od 10 rano do 8 po poł

Serdecznie dziękujemy wszystkim ofiarodawcom, którzy przekazali rzeczy do magazynu dla nowoprzybyłych. Jednocześnie uprzejmie prosimy osoby pragnące przekazać nowoprzybyłym zbędne meble, sprzęt kuchenny i przedewszystkim dziecięce łóżka i wózki o skontaktowanie się z naszym biurem.

Poszukujemy również prac i mieszkań

YANKA REALTY INC.

537-4156

zafatwia fachowo i solidnie sprawy kupna, sprzedaży i oceny domów, ziemi, budynków apartamentowych i moteli

151 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT

Crankshaft Service & Supply

483 Duponts St

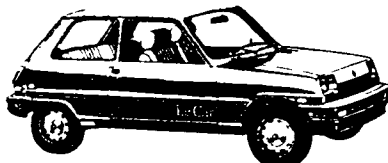
tel. 537-2529

NAPRAWY SILNIKÓW SAMOCHODOWYCH

ZAWORY od 195 00

PIERSCIENIE od 295 00

WAŁY KORBOWE OD 325 00

Znakomite możliwości dla współpracującego partnera
Firma działająca w tym samym miejscu od 25 lat

Partner - wspólnik musi być zdolny do kierowania przedsiębiorstwem i ludźmi

Wysokość wymaganej inwestycji do omówienia

TELEFONOWAĆ TORONTO(614) 537-2529,

M Kawnik